

వనిత

15.9.75

scan
B

సెప్టెంబర్ పదిహేను : 75

వెల : ఒక రూపాయి

NAIDU HALL

MFRS: BRASSIERS

BLOUSES

ABDOMINAL BELTS

PETTI COATS

FROCKS

29, PONDY BAZAR, T. NAGAR,

MADRAS-600 017

Phone: 442882

నాయుడు హాల్

కట్ బాడీలు

చోళీలు

ప్రసవ బెల్టులు

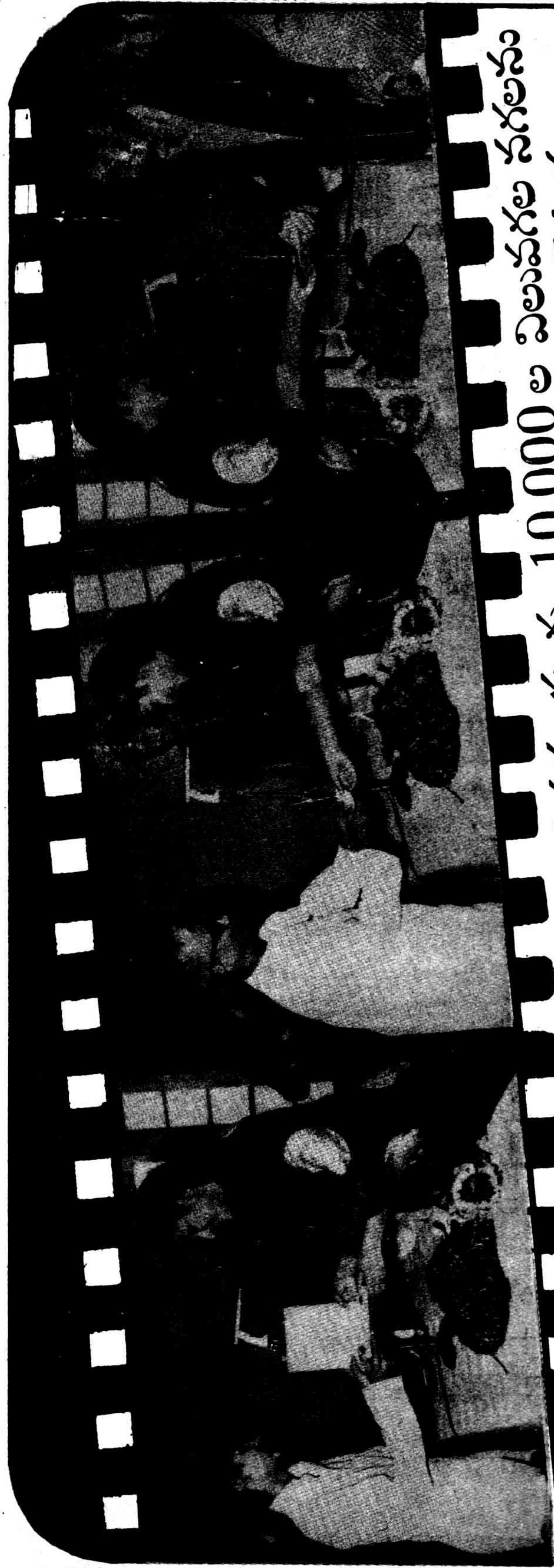
గౌనులు

మరియు స్త్రీలకు కావలసిన
దుస్తులు తయారు చేయువారు

29, పాండిబజార్, త్యాగరాయనగర్,
మద్రాసు - 600017 ఫోన్ : 442882

మెడిమిక్స్ ఉచిత బంగారు నగల ప్రణాళికయందు రు. 10,000 ల విలువనగల నగలను
 గెలుపొందినవారికి 10-8-1975 తేదీయందు హైదరాబాద్ రిజర్వ్ హోటల్ నందు
 సుప్రసిద్ధ సినిమాతార కుమారి వాణిశ్రీ గెలుపొందినవారికి బహుమతులను అందచేసారు.

కాగా ఇంకనూ రు. 20,000
 గెలుపొందుటకు గొప్ప అవకాశం
 విలువనగల బంగారు నగలను గలదు.

మెడిమిక్స్
 ఆయుర్వేద టాయిలెట్ సబ్బు

అభిరు తేదీ 31-1-1976

CHOLAYIL PHARMACEUTICALS
 1, Palayakara Street, Madras - 600023.

ఆంధ్రీయబోధిని

ఈ పుస్తకము పిన్నలకు, పెద్దలకు ఆంగ్లములో అక్షరాభ్యాసము రానివారు కూడా మా ఆంధ్రీయబోధిని సహాయంతో అందరు 60 దినములలో నేర్చుకొనవచ్చును. వెల రు. 10.

తమిళ-తెలుగు స్వబోధిని

ఈ పుస్తకము తమిళ భాషరానివారు 35 దినములలో తమిళ భాషను సులభముగా నేర్చుకొనవచ్చును. ఇందులో గ్రామరు, Essays, Letter Writing వున్నవి. వెల రు. 3.

హిందీ-తెలుగు స్వబోధిని

హిందీ భాషను అతి సులభముగా 30 దినములలో నేర్చుకొనవచ్చును. వెల రు. 4.

పై వాటికి పోస్టేజి అదనము

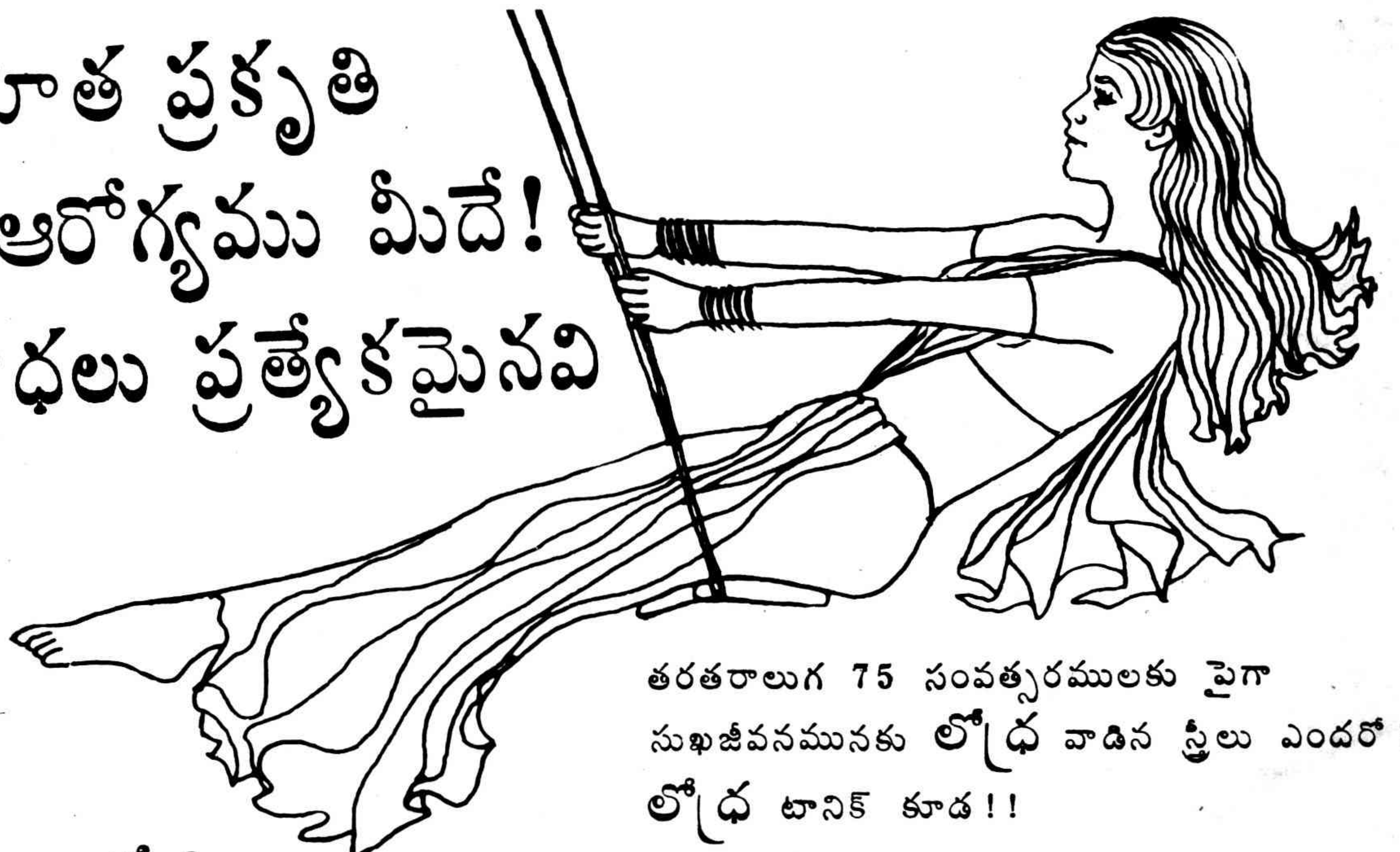
బాలసరస్వతి బుక్ డిపో

విద్యావిషయక ప్రచారకులు

6, నుంకురామ చెట్టి వీధి, మద్రాసు - 600 001 ఫోన్: 29868

V

బాధారహిత ప్రకృతి
సిద్ధమైన ఆరోగ్యము మీదే!
స్త్రీల బాధలు ప్రత్యేకమైనవి

SISTAS K.K.1/75 TE

తరతరాలుగ 75 సంవత్సరములకు పైగా
సుఖజీవనమునకు లోద్ర వాడిన స్త్రీలు ఎందరో!
లోద్ర టానిక్ కూడ!!

లోద్ర మద్రాసు 'కేసరి కుటీరం ప్రైవేట్ లిమిటెడ్'వారి తయారి

ఏజంట్లు: శీతారామ జనరల్ స్టోర్స్ ఏజన్సీస్, విజయవాడ, సికింద్రాబాదు.

వనిత

సంపుటి : 1 సంచిక : 6

సెప్టెంబర్ పదిహేను : 1975

విడి ప్రతి : ఒక రూపాయి

సం||ర చందా : ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

సింహళం : 0.97 సెంట్స్ మలేసియా : 65 సెంట్స్

‘వనిత’లో “కలం స్నేహం” శీర్షిక వంటిది ఆరంభిస్తే మా బోటి స్నేహభిలాషులకు ఉపయోగకరంగా వుంటుంది. తక్కిన పాఠకులు కూడా దీనికి అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తాను.

—సి. హెచ్. ఉమారాణి, అరుణ, జగత్కాల

మీ పత్రికలో సినిమా శీర్షిక ఆరంభించి, సినీ చిత్రాలు కూడా వేస్తే పత్రిక మరింత ఆకర్షణీయంగా వుంటుంది. రాశి ఫలాలు అవసరం లేదు.

—వేమూరి సరోజినీదేవి, తాడిమిళ్ళ

మీరు ప్రచురిస్తున్న ‘పక్ష ఫలితాలు’ అంత అవసరం కాదని నా ఉద్దేశం. ఎందుకంటే వార పత్రికలలో, దిన పత్రికలలో, మాస పత్రికలలో అవి విధిగా వుంటున్నాయి. వనితలో ప్రతీ పేజీ ఎంతో విలువైనది. మీరు దాని బదులు ఆ పేజీలో ఏవైనా డిజైనులు, ముగ్గులు, లేదా మరేదైనా శ్రీల కుపయోగపడేవి ప్రచురిస్తే బాగుంటుందని అనుకుంటున్నాను.

—బి. మృదుల, రాజమండ్రి

“వనిత” పత్రికలు నాలుగే విడుదల అయినా నలభై పత్రికల విజ్ఞానాన్ని పంచి పెట్టాయి. మహిళా సంవత్సరంలో మహిళలకు ఒక అపూర్వ కానుక. చిన్నపిల్లల దగ్గర నుండి ముసలివారి వరకు ఉపయుక్తంగా ప్రచురిస్తున్నందుకు మీకు అభినందనలు.

—పోలాప్రగడ రమాదేవి, విశాఖపట్టణం

‘వనిత’ను ఇంతవరకు సినిమా తారల ముఖ పత్రాలతో అలంకరించకపోవడము — సినిమా వార్తలు లోపుటల్లో చోటు చేసుకోకపోవడమూ చూస్తే మీరు ఏ ‘లైన్ల’లో పత్రిక నడపదలచుకున్నారో విశదంచేస్తుంది. సంతోషం. కాని వనితలకు తలవంపులు తెచ్చే వ్యాపార ప్రకటనలు వెయ్యి కుండావుంటే యింకా మంచిదని నా ఆభిప్రాయం.

— గడియారం శారదాకుమారి, ఆలంపూర్

ముఖపత్రం మీద కనిపించే శోభా కిలాచంద్ బొంబాయి యూనివర్సిటీ పట్టభద్రురాలు. చదువు పూర్తయిన తర్వాత, ‘జర్నలిజమ్’ వైపు తన దృష్టి సారించి, అందులో ఎక్కువగా కృషి చేశారు. ఆమె హాబీ — చదువు. కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం వరకూ శోభా కిలాచంద్ ఎన్నో బొంబాయి వ్యాపార సంస్థలకు ‘మోడల్’గా పని చేశారు. అనేక ప్రకటనల ద్వారా ఆమె ముఖం ప్రజలకు బాగా పరిచయం. ఇటీవలే ఆమెకు వివాహం జరిగింది. వివాహం చేసుకున్న తర్వాత, ఆమె ‘మోడల్స్’గా కనిపించడం తగ్గించేశారు. చలన చిత్రాల్లో నటించడానికి కొన్ని అవకాశాలు వచ్చినా కూడా ఆమె అంగీకరించలేదు. ప్రస్తుతం శోభా కిలాచంద్ “స్టార్ డస్ట్” సినిమా పత్రికకు ఎడిటర్ గా పని చేస్తున్నారు.

‘మోడలింగ్’ పై వ్యాసం : 10వ పేజీలో

అభిప్రాయాలు

వచ్చే సంచికలో....

ముఖచిత్రం :

విజయదశమి పర్వదిన సందర్భంగా — దుర్గాదేవి

వ్యాసం :

నవరాత్రికి

తొమ్మిది ముగ్గులు

రెండు కథలు :

గడ్డిపూలు — జలంధర

మొదటి మెట్టు — కోమలాదేవి

గోష్ఠి :

రచయిత్రి మాదిరెడ్డి సులోచనతో

వర్తమాన రచయిత్రి శ్రీమతి జయశ్రీ ఉండవల్లి తమ తొలి కథను 1969లో రాశారు. ఆ తర్వాత రాసిన కథలు — ‘మంచి మనసు — మంచువెన్నెల’, ‘పంజరం’ ‘శ్రీ’, ‘ఆంతర్యామి’, ‘అభిమానం నాది, ఆరాధన నీది’ మొదలైనవి. ఇవన్నీ వివిధ పత్రికలలోనూ ప్రచురింపబడ్డాయి.

గుంటూరుజిల్లా పొన్నూరులో పుట్టిన శ్రీమతి జయశ్రీ ఉండవల్లి ప్రస్తుతం మద్రాసులో ఉంటున్నారు. ఈమె వ్రాసిన ‘మృదుల’ అనే నవలిక ఒక ప్రముఖ వార పత్రికలో ప్రచురింపబడుతున్నది. “సంఘంలో చైతన్యం రావాలంటే — మంచిని ఆచరించాలనే భావం ప్రజలలో కలగాలి. కేవలం రచనలద్వారా అది సాధ్యం కాకపోయినా, కొంతవరకూ మంచి రచనల ప్రభావం చదువరులపై ఉండకపోదు” అని భావించే ఈ రచయిత్రి అభిమాన రచయిత్రులు — శ్రీమతులు మాలతీచందూర్, యద్దనపూడి సులోచనారాణి, బీనాదేవి.

శ్రీమతి జయశ్రీ కథ ‘ఎదిరింపు’ ఈ సంచికలో (26వ పేజీ) ప్రచురిస్తున్నాము.

సక్షఫణికలు

[సెప్టెంబరు 16 వ తేదీనుంచి-సెప్టెంబరు 30 వ తేదీవరకు]

' జ్యోతిష కళానిధి ' శ్రీమతి కె. ఎస్. సరస్వతి

వి. ఏ; ఎమ్. ఇడి; ఎమ్. ఎ. ఎఫ్. ఎ (యు. ఎస్. ఎ)

మేషం : అనుకోని ప్రయాణాలు చేయవలసి వస్తుంది. ఆరోగ్యం అంతగా బాగుండదు. కుటుంబ జీవనం ప్రశాంతంగానే ఉంటుంది. ఉద్యోగినులు, విద్యార్థినులు ఎక్కువగా శ్రమపడతారు. కళాకారులకు అనుకూలంగా ఉంటుంది. 17, 18, 20, 22, 23 తేదీలు మంచిరోజులు. 16, 21, 24, 25, 29 చెడ్డ రోజులు.

వృషభం : ఆర్థికంగా లాభిస్తుంది. కుటుంబ జీవనం ఒడిదుడుకులు లేకుండా సాగిపోతుంది. ఉద్యోగినులకు ఆదాయం పెరిగే సూచనలున్నాయి. విద్యార్థినులకు, కళాకారులకు అనుకూలప్రదమైన కాలం. 17, 18, 19, 20, 22, 27, 30 తేదీలు మంచి రోజులు. 16, 21, 25, 26, 29 చెడ్డ రోజులు.

మిథునం : ఈ రాశివారికి ఇది అన్నివిధాలా అనుకూలమైన పక్షం. ఉద్యోగినులకు ఉన్నత పదవులు లభించే ఆస్కారం ఉంది. విద్యార్థినులు, కళాకారులు ఆరోగ్యం జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి. 19, 22, 27, 29, 30 తేదీలు మంచి రోజులు. 17, 24, 25, 26, 28, 29 చెడ్డ రోజులు.

కటకం : కుటుంబ పరిస్థితులు బాగుపడతాయి. ఉద్యోగినులకు అనుకూలంగా ఉంటుంది. విద్యార్థినుల శ్రమకు తగ్గ ఫలితం ఉంటుంది. కళాకారులకు ప్రోత్సాహకరమైన రోజులు. 23, 27, 30 తేదీలు మంచిరోజులు. 15, 18, 19, 25 చెడ్డరోజులు.

సింహం : ఆరోగ్యం బాగుండదు. ఆర్థికంగా లాభిస్తుంది. ఉద్యోగినులు కొంచెం ఎక్కువగా శ్రమ పడవలసిన పక్షం. విద్యార్థినులు, కళాకారులు బాగా జాగ్రత్త వహించవలసిన రోజులు. 17, 23, 27, 30 తేదీలు మంచి రోజులు. 20, 21, 22, 24, 26, 29 చెడ్డ రోజులు.

కన్య : ఆరోగ్యం బాగుండదు. కుటుంబ జీవనంలో అశాంతి పెరుగుతుంది. ఉద్యోగినులు ఎంతో జాగ్రత్తగా వ్యవహరించడం అవసరం. విద్యార్థినులకు, కళాకారులకు అనుకూలంగా ఉంటుంది. 17, 19, 20, 30 తేదీలు మంచి రోజులు. 16, 21, 22, 24, 25, 26 చెడ్డ రోజులు.

తుల : స్నేహితుల సహాయం లభిస్తుంది కుటుంబ పరిస్థితులు అనుకూలంగా ఉంటాయి. ఉద్యోగినులు పై అధికారుల మన్నన పొందుతారు. విద్యార్థినుల శ్రమ ఫలించగల పక్షం. కళాకారుల కృషికి తగ్గ ఫలితం ఉంటుంది. 19, 20, 22, 23 తేదీలు మంచి రోజులు. 16, 24, 25, 26 చెడ్డ రోజులు.

వృశ్చికం : కుటుంబ జీవనం కుదుటబడుతుంది. ఉద్యోగినులకు చాలా అనుకూలంగా ఉంటుంది. విద్యార్థినులు అనవసరమైన ఆందోళనలకు గురి అవుతారు. కళాకారులు దూరప్రయాణాలు చేస్తారు. 17, 20, 22, 23 తేదీలు మంచి రోజులు. 21, 24, 25, 29, 30 చెడ్డ రోజులు.

ధనుస్సు : మనోవ్యర్థ తగ్గిపోతుంది. ఆర్థికంగా లాభిస్తుంది. కొందరు ఉద్యోగినులకు బదిలీలు వచ్చే సూచనలున్నాయి. విద్యార్థినుల శ్రమకు తగ్గ ప్రయోజనం ఉంటుంది. కళాకారులకు అంత అనుకూలమైన కాలం కాదు. 17, 19, 20, 22, 27 తేదీలు మంచి రోజులు. 16, 21, 24, 25, 26, 30 చెడ్డ రోజులు.

మకరం : అనవసర శ్రమ, ఖర్చు పెరుగుతాయి. కొందరు ఉద్యోగినులు కష్టనష్టాలకు గురి అయ్యే సూచనలున్నాయి. విద్యార్థినులకు అనుకూలంగా ఉంటుంది. కళాకారులకు ప్రోత్సాహకరమైన పక్షం కాదు. 18, 19, 22, 23, 27, 30 తేదీలు మంచి రోజులు. 16, 24, 25, 26, 29 చెడ్డ రోజులు.

కుంభం : ఆదాయం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. ఉద్యోగినులకు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుంది. విద్యార్థినులు, కళాకారులు ఆరోగ్యం గురించి జాగ్రత్త పడడం మంచిది. 17, 18, 19, 22, 23, 27, 30 తేదీలు మంచి రోజులు. 16, 21, 25, 26 చెడ్డ రోజులు.

మీనం : కుటుంబ జీవనం ఆందోళనకరంగా ఉంటుంది. ఉద్యోగినులకు, విద్యార్థినులకు అనుకూలమైన రోజులు. కళాకారులు ఆరోగ్యం గురించి జాగ్రత్తపడడం అవసరం. 17, 18, 19, 22, 23, 27, 30 తేదీలు మంచి రోజులు. 16, 21, 24, 25, 26, 29 చెడ్డ రోజులు.

మహిళా మండలి

□ శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని పాగిరిలో ఉన్న శ్రీ కారదా మహిళా మండలి నడుపుతున్న 'కారద' లిఖిత పక్ష పత్రిక జన్మదిన సంచికను ఇటీవల పాగిరి ప్రాజెక్ట్ ఆఫీసర్ డాక్టర్ మహిపతి అవిష్కరించారు. కవి శ్రీపాద లక్ష్మీనారాయణమూర్తి ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్నారు. 'కారద' సంపాదకురాలు, మండలి కార్యదర్శి అయిన శ్రీమతి దేవరాజు సీతారామలక్ష్మి అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరం ప్రాముఖ్యం గురించి ఉపన్యసించారు. మండలి అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి దమయంతి మండలి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను వివరించారు. కుమారి జ్యోతి స్వీయ కవితలు చదివారు. సహకార్యదర్శిని శ్రీమతి జి. సరోజ వందన సమర్పణ చేశారు.

□ గుడివాడ మహిళా సంఘం వారు తమ సంఘ భవనంలో ఆగస్టు 15నాడు స్వాతంత్ర్య దినోత్సవాన్ని జరుపుకున్నారు. శ్రీమతి మోచర్ల సుబ్బలక్ష్మి పతాక వందనంచేసి, దేశ పాఠుల బాధ్యతలను, మహిళల పాత్రను వివరిస్తూ ఉపన్యసించారు. మాంటి సోరీ పాతకాల ప్రిన్సిపాల్ డి. ఎల్. నారాయణ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ ప్రాముఖ్యాన్ని వివరించారు.

□ హైదరాబాదులోని సాహిత్య సాంస్కృతిక సంస్థ అయిన వంకీ ఆర్ట్ థియేటర్స్ ఆగస్టు 3న నల్లకుంటలో వంకీ మహిళా గ్రంథాలయాన్ని ప్రారంభించింది. అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరాన్ని పురస్కరించుకొని మహిళలకు ప్రత్యేకంగా ఉండాలనే ఉద్దేశంతో ఈ గ్రంథాలయాన్ని వెలకొల్పినట్లు వంకీ సలహాదారు అయిన ప్రముఖ రచయిత్రి శ్రీమతి మాదిరెడ్డి సులోచన పేర్కొన్నారు. ఈ ప్రారంభోత్సవానికి ప్రసిద్ధ కవి డా. సి. నారాయణరెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. రాష్ట్ర గ్రంథాలయాల డైరెక్టరు కామన్స్ రామకృష్ణయ్య ముఖ్య అతిథిగా కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. వంకీ అధ్యక్షులు పి. బి. రామరాజు, డా. జి. వి. సుబ్రహ్మణ్యం, శ్రీమతి సుమతికోశర్ ఉపన్యసించారు. గ్రంథాలయ గౌరవ కార్యదర్శి కె. రామారావు మాట్లాడుతూ గ్రంథాలయ ప్రారంభానికి రూ. 1000 విలువ చేసే పుస్తకాలను ఇచ్చి దోహదం చేసిన ప్రఖ్యాత సినిమా నటుడు రాజ్ బాబుకు ధన్యవాదాలు అర్పించారు. వంకీ సంయుక్త కార్యదర్శి ఎ. కన్నారావు వందన సమర్పణ చేశారు.

“సాహిత్యం అభ్యుదయపరంగాను, ప్రజలలో విప్లవ చైతన్యాన్ని కలిగించేలాగానూ వుండాలి. అందుకు దోహదం చేసే నిర్ధారణలు - అది మార్క్సిజం ఐనా లేక మరేదైనా వాటిని రచయితలు అనుసరించడంలో తప్పేమీలేదు. మంచిని పెంచే పద్ధతులు-ఎన్నైనా ఉండవచ్చును. సమాజ శ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకుని వాటిని అనుసరిస్తామంటే-ఎవరూ కాదనలేరు. అంతమాత్రంచేత ప్రాచీన సాహిత్యం పనికిమాలినదని కొట్టిపారేయడం మాత్రం శ్రేయస్కరం కాదు. గతం నుంచి మనం నేర్చుకోవలసింది ఎంతో వుంది. గతాన్ని అనుసరించే భవిష్యత్తులో కొత్త మార్పులు, మలుపులు ఏర్పడతాయి. వాటిని అవగాహన చేసుకున్నప్పుడు - ఆ పరిణామాలు అర్థం చేసుకోగలిగినప్పుడు ఏర్పడే మనోవికాసం, కొత్త ఆలోచనలకు, కొత్త బాటలకు దోహదం చేస్తుంది. కానీ విచారకరమైన విషయం ఏమిటంటే ఈ నాటి రచయితలు, రచయిత్రులు ఈ దోరణిపట్ల నిర్లక్ష్యం చూపిస్తున్నారు. కేవలం సమాజంపట్ల తమ ‘కసి’ని ప్రదర్శించినంత మాత్రాన పరితలలో చైతన్యం రాదు. ‘హింస’ను ప్రబోధించినంతమాత్రాన జీవితం పట్ల విప్లవ దృక్పథం ఏర్పడదు” అన్నారు ప్రసిద్ధ రచయిత్రి డాక్టర్ నాయని కృష్ణకుమారి ‘వనిత’ జరిపిన గోష్టిలో మాట్లాడుతూ.

శ్రీమతి నాయని కృష్ణకుమారి ప్రసిద్ధ కవి నాయని సుబ్బారావుగారి కుమార్తె. తమ కవితలు, కథానికల ద్వారా తెలుగు పాఠకులకు చిరపరిచితులు. ఆంధ్రుల కథ, ఆయాధా (కథల సంపుటి) గౌతమి నవల ప్రచురింపబడ్డాయి. 1948 నుంచే (తమ 18 వ ఏట) రచనా వ్యాసంగాన్ని ప్రారంభించారు.

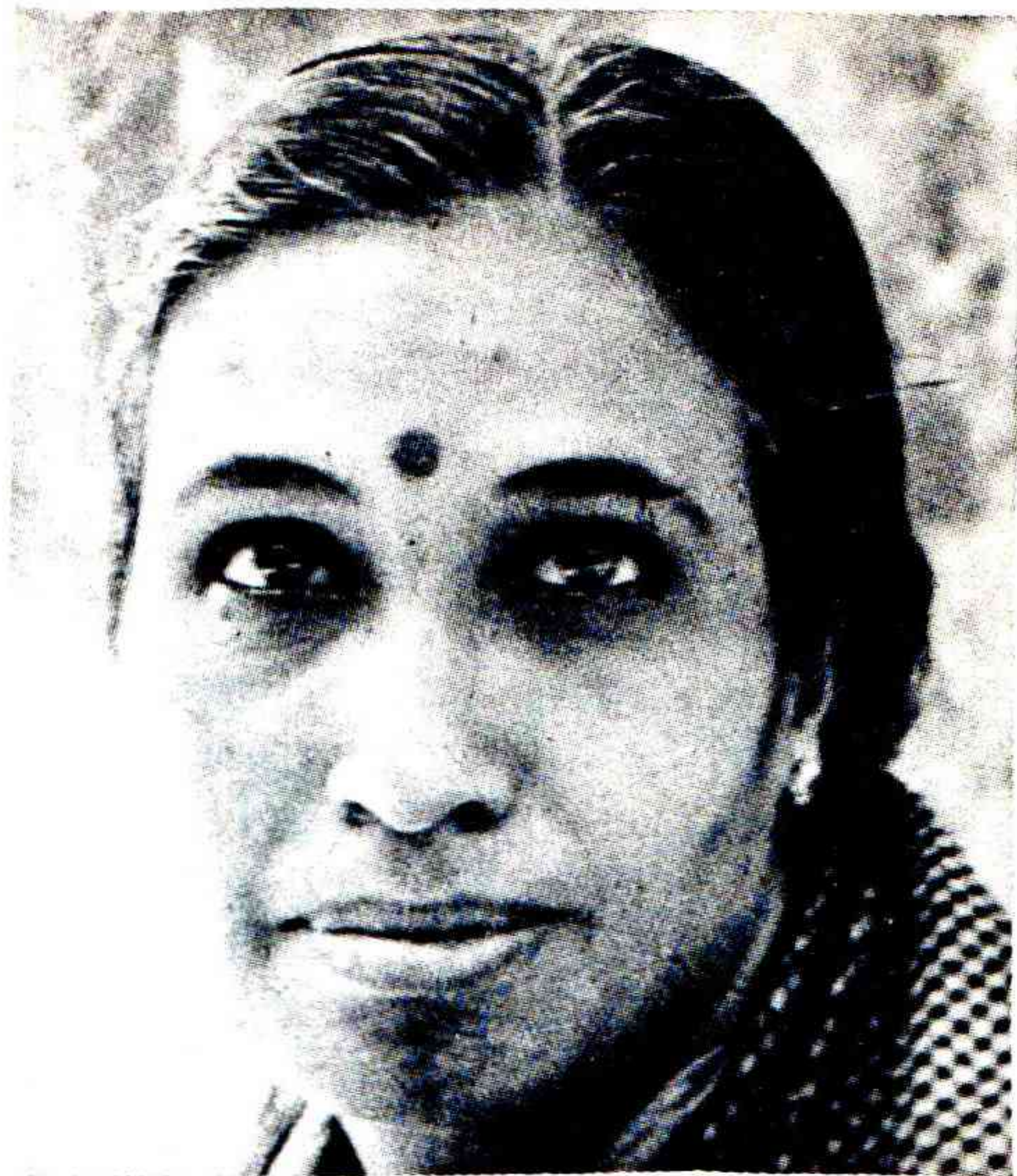
“ఆ రోజుల్లో-‘సాహితీ సమితి’ సభ్యులైన ప్రసిద్ధ రచయితలు అందరూ ఒక చోట కూర్చుని సాహిత్యంపట్ల - ఆసక్తిదాయకమైన చర్చలు జరుపుతూ వుండేవారు. ప్రముఖులెందరో మా నాన్న గారిని కలుసుకోవడానికి వస్తూ వుండేవారు. ఆ చర్చలు, వాద వివాదాలు ఉత్సాహంగా వింటూ న్నప్పుడు నాకూ రచనలు చేయాలన్న కోరిక కలిగింది. ఆ విధంగానే నేను రచయిత్రిని అయ్యాను” అన్నారు శ్రీమతి కృష్ణకుమారి.

రెండున్నర దశాబ్దాల క్రితం-రచయిత్రుల రచనా దోరణిని గురించి వివరిస్తూ ఇలా అన్నారు. “ఇప్పుడున్నట్లుగా అప్పుడు నవలల పట్ల ‘క్రేజ్’

గోష్టి

రచయిత్రి
నాయని కృష్ణకుమారి తో-

లేదు. కథలను మాత్రం కొన్ని పత్రికలు ప్రచురిస్తూ వుండేవి. అప్పట్లో రచయిత్రులు కథలు కూడా ఎక్కువగా రాసేవారు కాదు. అందుకు కారణం వాళ్ళ ప్రపంచం, ఊహలు కొంతవరకే పరిమితంగా వుండేవి. అంచేత ప్రాచీన సాహిత్యాన్ని చదవడం, ఆ రచనలలోని వైశిష్ట్యాన్ని వ్యాసాల రూపంలో వివరించడం, కవితలు రాయడం చేస్తుండేవారు. శ్రీమతులు చావలి బంగారమ్మ, వట్టిగొండ విశాలాక్షి, సౌదామిని, కాంచనపల్లి కనకాంబ, కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మ, బుర్రా కమలాదేవి-మొదలైన ప్రముఖులు ఆ విధంగా కీర్తి ప్రతిష్టలు ఆర్జించిన వారే. క్రమ క్రమంగా, పత్రికలు పెరగడం, పాశ్చాత్య ప్రభావం వల్ల ‘జర్నలిజం’ లోను, రచనా ప్రక్రియలలోను మార్పులు రావడం జరిగింది. ఇవాళ కథలకు, నవలలకు ఉన్నంత ఆదరణ మరే ప్రక్రియకూ లేదనే చెప్పాలి. రచయిత్రుల సంఖ్య పెరిగింది. రచయిత్రుల రచనలు ఎలా ఎక్కువయ్యాయో, అలాగే వాళ్ళ రచనలపట్ల విమర్శలు కూడా ఎక్కువయ్యాయి”-అన్నారు ఆమె.

“ఈ నాటి రచయిత్రులలో చాలామంది - తమ తమ రచనల్లో వాస్తవికతను ప్రతిబింబించడం లేదని, వలాయన వాదాన్ని ప్రబోధిస్తున్నారని విమర్శకులు అంటూ వుంటారు? అందుకు కారణాలు ఏమిటని మీ అభిప్రాయం?”

“ఈ విమర్శ పూర్తిగా సత్యదూరం కాదు. ఏ రచయిత్రులైనా సాంఘిక దృక్పథం ప్రధానం.

మనం రచనలో ఏ సమస్యను తీసుకున్నా ఒక శాస్త్రీయ దృక్పథంతో ఆలోచించి-మనం చెప్పవలసిన విషయాన్ని-పరితలకు ఆసక్తిదాయకమైన దోరణిలో కల్పనతో జోడించి చెప్పాలి. ఇందుకు అపారమైన వరిశీలనాత్మక దృక్పథం, జీవితానుభవం-సృజనాత్మక శక్తి కావాలి. ఇవి లోపించినప్పుడు - ప్రతి చిన్న విషయం ఒక సమస్య, ఒక కథకు ఇతివృత్తం అయిపోతాయి. అంచేతే సరైన జీవితావగాహనలేని రచయిత్రులు - ‘ఏది సమస్య - ఏది కాదు’ అన్న ఆలోచన లేకుండా, ‘ఆ సమస్య ఏ విధంగా రూపొందింది-అందుకు మనం చూపే పరిష్కారం సరైనదేనా?’ అన్న తర్కం లేకుండా - కేవలం సంఖ్యను దృష్టిలో పెట్టుకుని విరివిగా రచనలు చేస్తున్నప్పుడు - ఆ రచనలు పేలవంగా కనిపించడం, విమర్శలకు గురి కావడం జరుగుతూ వుంటుంది. అటువంటి రచనలవల్ల సంఘానికి అపకారమే కాని ఉపకారం జరగదు.”

వివిధ రచనా ప్రక్రియలపట్ల ఆసక్తిగల శ్రీమతి నాయని కృష్ణకుమారి - శ్రీమతులు సి. ఆనందారామం, తురగా జానకిరాణి, వాసిరెడ్డి సీతాదేవిగార్లతో కలిసి ‘అపరాజిత’ అన్న గొలుసు నవల కూడా వ్రాశారు.

“నాకు అభిమానులంటూ ప్రత్యేకించి ఎవరూ లేరు. చక్కగా రాయగలిగిన ప్రతి రచయితను, రచయిత్రిని నేను అభిమానిస్తాను” అంటారు ఆమె.

అందచందాలు

అందం పుట్టుకతోనే రానక్కర లేదు. అలంకరణ ద్వారా కూడా అందంగా కనిపించే ప్రయత్నాలు చేయవచ్చు. అందానికి కూడా అందాలు దిద్దవచ్చు. అయితే ఏ అలంకరణ ఎంత మేరకు చేసుకోవాలో చాలా మందికి తెలియదు. అది తెలిస్తే, రంగూ ఎత్తూ వగైరా లక్షణాలతో ప్రమేయం లేకుండా అందంగా ఉండడం సాధ్యమవుతుంది. కొందరు ఏ అలంకరణా లేకుండానే చూడడానికి ఆకర్షణీయంగా కనిపిస్తారు. అటువంటి వాళ్ళను మినహాయిస్తే, రిసెప్షనిస్టులు గాను, సెక్రటరీలుగాను, ఏదైనా ఆఫీసులలో ఉద్యోగినులుగాను పనిచేసే స్త్రీలు అంతో ఇంతో అలంకరణ చేసుకోవడం అవసరం. చాలా మంది అలంకరణ చేసుకోవడం పెద్దనేరం అనుకుంటారు. పైగా 'నాకు సినిమా వాళ్ళలా రంగులు మెత్తుకుని, జుట్టు చిందరవందరగా చుట్టుకుని ఉండడం అంటే అసహ్యం. పొడర్లూ స్నోలూ పూసుకుని నే నెవరిని ఆకర్షించాలి?' అని ప్రశ్నిస్తూ ఉంటారు. అలాంటి వాళ్ళకు అని కాదుగాని, 'కాస్త మేకప్ చేసుకుందామే' అనుకునేవాళ్ళకు ఈ విషయాలు తెలియజేస్తున్నాను.

ఇదివరలోనే మనం అనుకున్నట్టు మన అందచందాలు చాలావరకు మన చర్మం పరిరక్షణమీదే ఆధారపడి ఉంటుంది. అంచేత, ముఖానికి మేకప్ చేసుకునే ముందు చర్మం

అందుకు సిద్ధంగా ఉండో లేదో చూసుకోవాలి. ముఖంలో ఉండే లోపాలు తెలియకుండా ఉండడానికి కూడా చాలామంది మేకప్ చేసుకుంటారు. అలాంటప్పుడు సరిగా మేకప్ చేసుకోకపోతే ఆ లోపాలు మరింత కొట్టవచ్చినట్టు కనిపిస్తాయి. కనుక చక్కని మేకప్ సరంజామా ఉపయోగించడం అవసరం.

ఈసారి మేకప్ చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడే ప్రాథమికమైన మాయిస్చరైజర్, పునాది (ఫౌండేషన్), బుగ్గలరంగు (రూజ్), ఐషాడో, ఐలైనర్, మస్కరా, ఐబ్రోపెన్సిళ్ళు, లిప్స్టిక్ల వంటి వాటిని గురించి, వాటి ఉపయోగం గురించి చెబుతాను.

మేకప్ చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడే రకరకాల మేకప్ సరంజామా మన దేశంలో తయారవుతున్నది. పెద్ద పెద్ద సంస్థలవారు తయారుచేస్తున్న మేకప్ సామగ్రి దేశమంతటా విరివిగా లభిస్తున్నది. అవి విదేశాలలో దొరికే మేకప్ పరికరాలకు ఏ మాత్రమూ తీసిపోవు. కనుక భారతదేశంలో దొరికే మేకప్ సామగ్రి బాగులేదనుకో నక్కరలేదు.

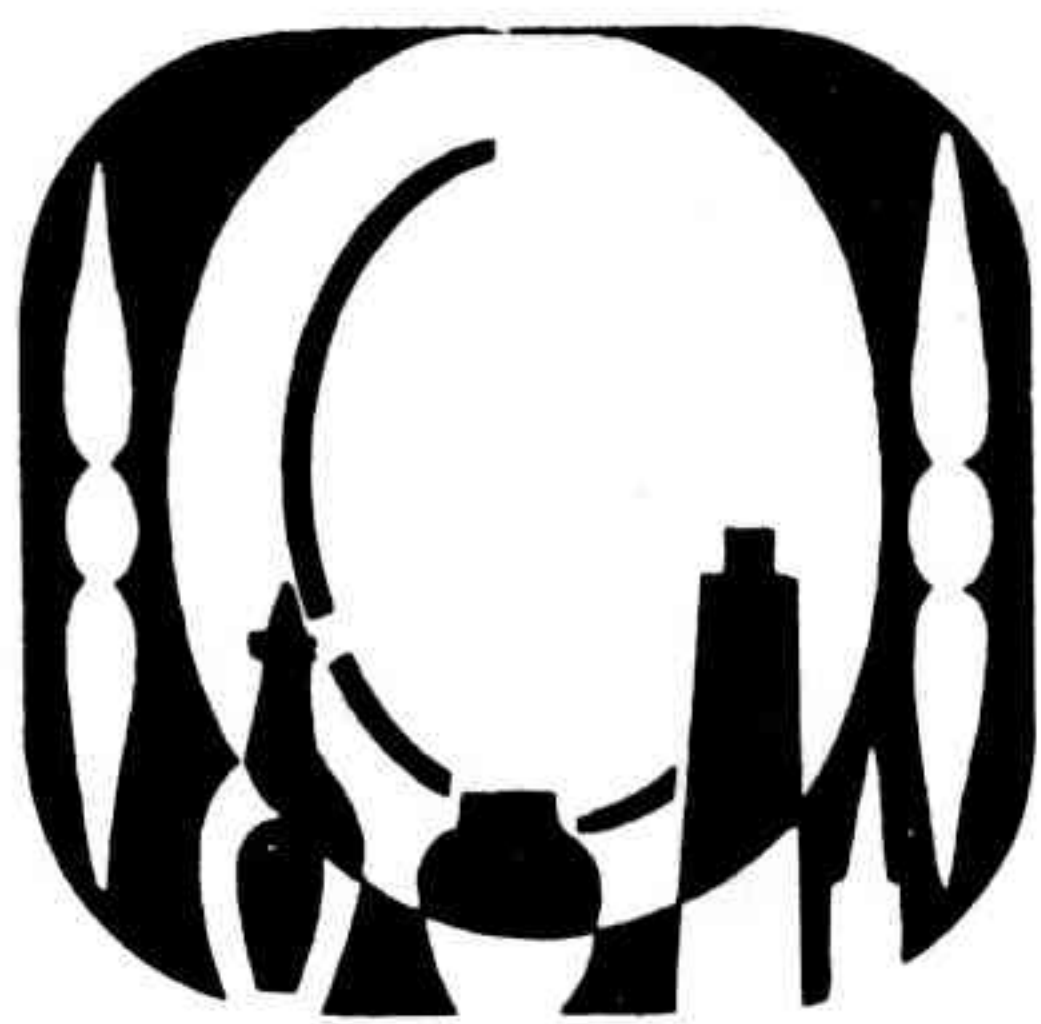
మేకప్ చేసుకోవడానికి ప్రారంభించే ముందు మాయిస్చరైజర్ అనేదాన్ని ఉపయోగించి, దాంతో ముఖాన్ని, మెడనూ మెల్లగా మర్దన (మాసేజ్) చేసి, కాసేపు ఊరుకోవాలి. ఇలా చేయడంవల్ల

చర్మం ఆరోగ్యకరంగా ఉండడంతోబాటు, మేకప్ చేసుకునేముందు వేసుకునే పునాది చక్కగా అమరుతుంది.

ఇళ్ళకు పునాది ఎంత ముఖ్యమో, మేకప్ కు కూడా పునాది అంతే ముఖ్యం. ఇంటి బాగోగులు పునాదిమీద ఆధారపడి ఉండేలా మేకప్ బాగోగులు కూడా మేకప్ పునాది (ఫౌండేషన్) మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. మేకప్ చేసుకునే ముందు పునాది వేసుకోవడంవల్ల చర్మంమీద మృదువైన పూత ఏర్పడుతుంది. పునాది సరిగా వేసుకోకపోతే తక్కిన మేకప్ సరిగా కుదరదు. పునాది ద్రవాలనూ, క్రీములనూ ఉపయోగించి పునాదిని వేసుకోవచ్చు. జిడ్డుగా ఉండే చర్మం కలవారు ఫౌండేషన్ స్టిక్కులనుకాని, కేక్లను గాని ఉపయోగించాలి. ద్రవాలనూ, క్రీములనూ ఉపయోగించేవారు వాటిని మునివేళ్ళతో కొద్దిగా తీసుకుని ముఖమంతా పట్టించాలి. కళ్ళ చుట్టూ ఉన్న చర్మం మృదువుగా, సుతిమెత్తగా ఉంటుంది. అంచేత అక్కడ ఈ పునాదిని కాస్త ఎక్కువగా పుయ్యాలి. పునాది వెయ్యడం పూర్తయ్యాక ఒక నిమిషం అలా వదిలెయ్యాలి. వేసుకున్న పునాది ఎక్కువగా కనిపిస్తే, అలా ఎక్కువైన దాన్ని మెల్లగా టిష్యూ పేపర్ తో తుడిచెయ్యాలి.

కవుల కల్పన ప్రకారం స్త్రీల బుగ్గలలో కెంపులూ, గులాబులూ పూస్తూ ఉంటాయి. ఎర్ర

శ్రీమతి రాయ్ స్ట్రీవెన్సన్

[రాయ్చెల్ బ్యూటీ పార్లర్, బొంబాయి]

దనానికి, బుగ్గలకూ ఉన్న సంబంధాన్ని ఈ కల్పన నూ చి స్తున్న దనుకోవచ్చు. ముఖం మేకప్పులో బుగ్గలకు రూజ్ (బుగ్గలరంగు) పూసుకోవడం కూడా ప్రధానమైనదే. మామూలుగా రూజ్ - క్రిములుగాను, ద్రవరూపంలోనూ దొరుకుతుంది. దాన్ని వేలి చివరతో చెక్కిలి ఎముకల మీద పట్టించాలి. బుగ్గ ఎముక పైకి ఉన్నవాళ్ళు రూజ్ను పైకి పట్టించాలి. బుగ్గలు వెడల్పుగానూ, కండ పట్టి ఉంటే, రూజ్ను కిందికి పట్టించాలి. రూజ్ వేసుకునేటప్పుడు కూడా కొన్ని జాగ్రత్తలు పాటించాలి. లేకుంటే బుగ్గలు మరీ ఎర్రగా, ఏదో నెత్తురు గాయాల్లా కనిపించే ప్రమాదం ఉంటుంది. మీ అవసరాలకు తగ్గట్లు రూజ్ను వాడడం మంచిది. స్వతహాగా ఆరోగ్యమైన ఎర్రని బుగ్గలున్న వాళ్ళు రూజ్ను ఎక్కువగా వాడకూడదు. అదే కాస్త పాలిపోయినట్టుగా ఉండేవాళ్ళు దీన్ని వాడితే ముఖానికి కళ కాంతి వస్తాయి.

కనురెప్పలకు ఐ షాడోను పూసి వాటి అందాన్ని ఎక్కువ చెయ్యచ్చు. ఐ షాడో పూసుకోవడం సులభమే. ఐ షాడోలు స్టిక్కులనీ, క్రిములనీ దొరుకుతుంటాయి. వాటిని కొని వాడవచ్చు. ఇవి వాటర్ ప్రూప్ అయినవైతే మంచిది. లేకుంటే చెమట తగిలినా కరిగిపోతాయి. ఐ షాడోను వేళ్ళ చివరలతోగాని, బ్రష్తోగాని తీసుకుని కంటిరెప్ప మీద మధ్యనుంచి పూసు

కోవాలి. కళ్ళ అమరికనుబట్టి ఐ షాడోను కనురెప్పల చివరలదాకా సరిపోయేలా పూసుకోవాలి. వాలుకళ్ళ వాళ్ళు కనురెప్పల మీదినుంచి ఇవతలికి వచ్చేలా ఐ షాడోను పూసుకుంటే, కళ్ళు మరీ అంత వాలుగా కనిపించవు. వీలున్నవాళ్ళు తాము కట్టుకున్న బట్టల రంగులతో మూచ్ అయే రంగుల ఐ షాడోలను కూడా వాడవచ్చు.

కళ్ళకు కాటుక పెట్టిన 'ఎఫెక్టు' తేవడానికి 'ఐ లైనర్'లను వాడినా చాలు. ఐ లైనర్లు కూడా ద్రవ రూపంలో కాని, పెన్సిళ్ళుగా కాని దొరుకుతాయి. ద్రవరూపంలో దొరికే ఐ లైనర్ను బ్రష్తో ఉపయోగించాలి. ఐ లైనర్ ఉపయోగాన్ని పై రెప్ప వెండ్రుకల మీదినుంచి ప్రారంభించాలి. మొదట ఆ రెప్ప క్రిందిభాగం వెంబడి సన్నగా గీత గీసుకోవాలి. ఆ భాగం ఏ మాత్రం తడిగా ఉన్నా ఐ లైనర్తో గీత గీయడం పొసగదు. అంచేత టిష్యూపేపర్తో ఆ భాగాన్ని శుభ్రంగా తుడుచుకోవాలి. ఐ లైనర్లు కంటి సొగసును ఎక్కువ చేస్తాయి.

కొందరికి కనురెప్పల మీద వెండ్రుకలు పల్చగా ఉంటాయి. మరి కొందరికి అవి ఒత్తుగా ఉంటాయి. రెప్పల వెండ్రుకలు ఎలా ఉన్నా, కళ్ళ అందాన్నీ, ఆకర్షణనూ పెంచి, అలా ముఖ సౌందర్యాన్ని ఎక్కువ చేయడానికి మస్కరా పనికివస్తుంది. మస్కరా మూడు రకాలలో దొరుకుతుంది. ఆ రకాలు - కేక్ మస్కరా,

కూండ్ ఆన్ మస్కరా, రోల్-ఆన్ మస్కరా. మస్కరా కూడా వాటర్ ప్రూప్ గా ఉండడం మంచిది. మస్కరా పూసుకోవడానికి ఉపయోగించే అప్లికేటర్ సాధనాన్ని రెప్ప వెండ్రుకల కుదుళ్ళనుంచి ప్రారంభించి పైకి తోసుకుంటూ పోవాలి. రెప్ప వెండ్రుకలు పల్చగా ఉన్నవాళ్ళు మస్కరాను వాడితే, అది వాటిని ఒత్తుగా కనిపించేలా చేసి, కళ్ళకు కొత్త కాంతి కల్పిస్తుంది. రెప్ప వెండ్రుకలు ఎక్కువగా ఉన్నవాళ్ళు మస్కరాను ఎంత తక్కువ వాడితే అంతమంచిది.

కనుబొమలనుబట్టి కూడా ముఖం అందం పెరుగుతూ ఉంటుంది. అంచేత తీరైన కనుబొమలు లేనివాళ్ళు, ఉన్న కనుబొమలనే సొగసుగా తీర్చిదిద్దుకోవడానికి 'ఐ బ్రో పెన్సిళ్ళు' పనికి వస్తాయి. కనుబొమలను వింటిలా వంచి, పైకి దువ్వి, అవసరాన్నిబట్టి ఐ బ్రో పెన్సిళ్ళతో 'టచ్' చేస్తే చాలు.

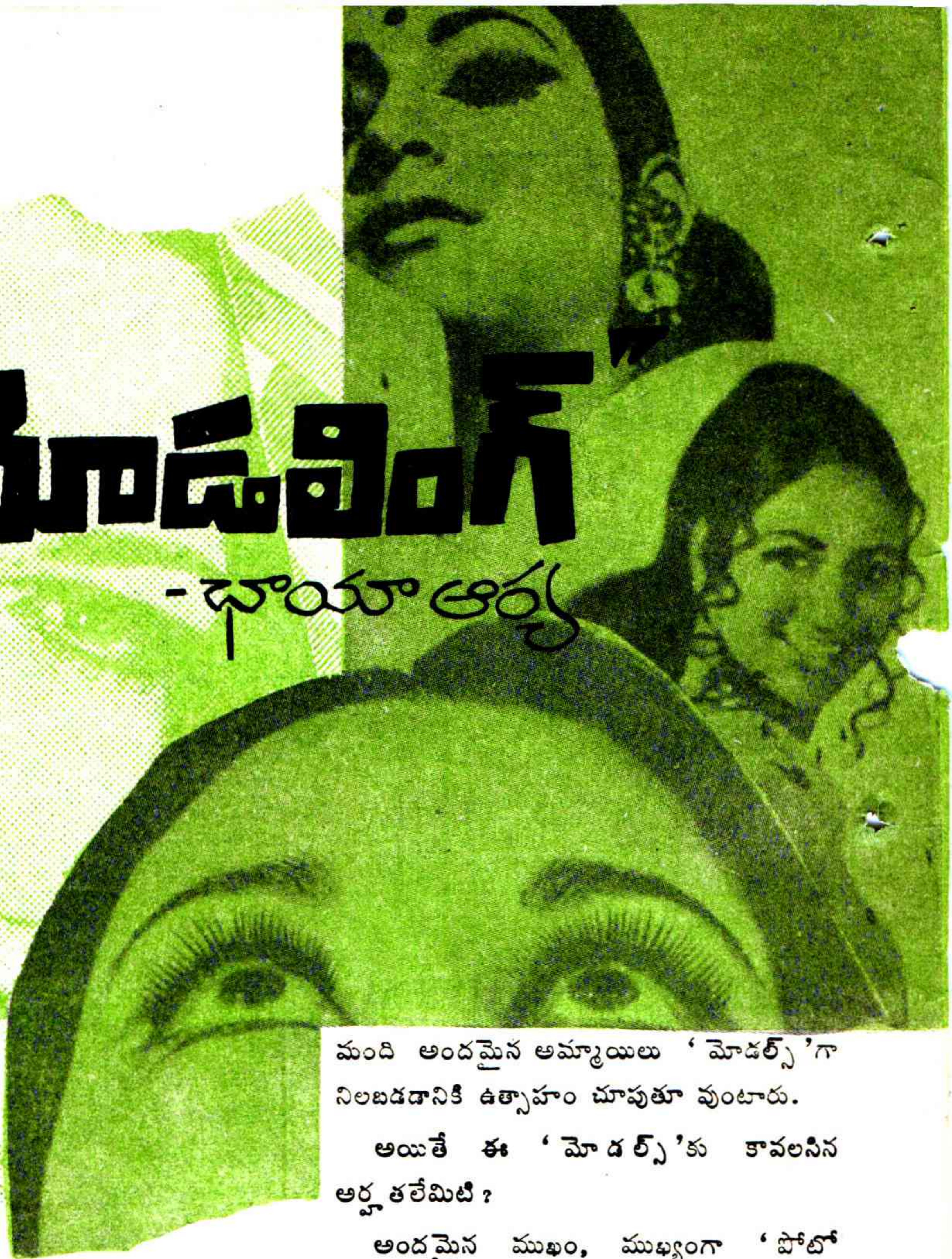
ముఖంలో ఎక్కువగా కదిలేవి కళ్ళూ, పెదవులూ. అందువల్ల కళ్ళతోపాటే, పెదవులను కూడా అలంకరించుకోవాలి. పెదవులకు 'లైట్'గా లిప్ స్టిక్ వేసుకోడం మనలో చాలామందికి అలవాటుంది. వాటిల్లో కూడా కొన్ని రంగులున్నాయి. పెదవులకు ముదురు రంగులు కాకుండా, లేత రంగుల్ని ఎవరైనా వాడవచ్చు. తొడుక్కున్న బట్టలనుబట్టి ముఖానికి చేసుకొన్న మేకప్ నుబట్టి 'లిప్ స్టిక్' వాడితే బావుంటుంది. □

"మోడలింగ్"

- భాయా ఆర్త్య

మంచి అందమైన అమ్మాయిలు 'మోడల్స్'గా నిలబడడానికి ఉత్సాహం చూపుతూ వుంటారు.

అయితే ఈ 'మోడల్స్'కు కావలసిన అర్హతలేమిటి?

అందమైన ముఖం, ముఖంగా 'పోజ్' జినిక్ 'గా (అంటే పోజ్ లో అందంగా కనిపించడం) వుండే ముఖం అవసరం. ఆ ముఖానికి 'భావం' పలికించగల నైపుణ్యం కూడా ఉండాలి! ఎంచేతంటే చాలా అందమైన ముఖాలు 'కెమెరా' ముందు ఎలాంటి భావాన్నీ పలికించలేకుండా 'మొద్దు'లా వుండిపోతాయి.

మోడలింగ్ చేసేవాళ్ళకు 'అందమైన' శరీరం కూడా అవసరమే. చలాకీగా కనిపించే ఆకారంగల వాళ్ళు మోడల్స్ గా రాణించగలుగుతారు. అంచేత మరీ లావుగా ఉన్నవాళ్ళు, మరీ సన్నగా పడి పోయేలా ఉన్నవాళ్ళు మోడల్స్ గా పనికిరారు. ఆరోగ్యంగా ఉండి, మంచి ఎత్తు కలిగి, అవసరమైనంత కండపుష్టి కలవాళ్ళకు మోడల్స్ గా పేరు సంపాదించుకొనే అవకాశం ఎక్కువగా ఉంటుంది. పాశ్చాత్య దేశాల్లో మోడల్స్ కు శిక్షణ ఇచ్చే పాఠశాలలు ఉన్నాయి. అక్కడ వాళ్ళు శరీరాన్ని ఎలా ఉంచుకోవాలో నేర్పడంతో బాటు

ధరిస్తూ కనిపిస్తుంది. ఇలాంటి ఎన్నో ప్రకటనలలో కనిపించే ఆ అమ్మాయిలెవరో ఏమిటో మనకు తెలియకపోయినా, మన కళ్ళను ఆకర్షిస్తారు. అలా, ఆ నగలో చీరలో ధరించి కనిపించడం 'మోడలింగ్' అనిపించుకుంటుంది. అలా కనిపించేవారిని 'మోడల్స్' అంటారు.

ఇవాళ 'మోడలింగ్' కు మంచి 'గ్లామర్' వున్నది. ఎందరో అమ్మాయిలూ, అబ్బాయిలూ మోడల్స్ గా కనిపించడానికి ఎంతో ఉత్సాహం చూపుతూ వుంటారు. దానివల్ల ఆయా కంపెనీల ద్వారా డబ్బు రావడం ఒకటి; వారి చిత్రాలు నలుగురూ పత్రికల్లో బాహుటంగా చూస్తారన్నది ఒకటి; ఏ చిత్ర నిర్మాత కళ్ళలోనో పడితే, అలా అలా సినిమాల్లోకి వెళ్ళవచ్చునన్న ఆశ ఒకటి - ఇలాంటి లాభాలు కనిపిస్తాయి. అందుకే చాలా

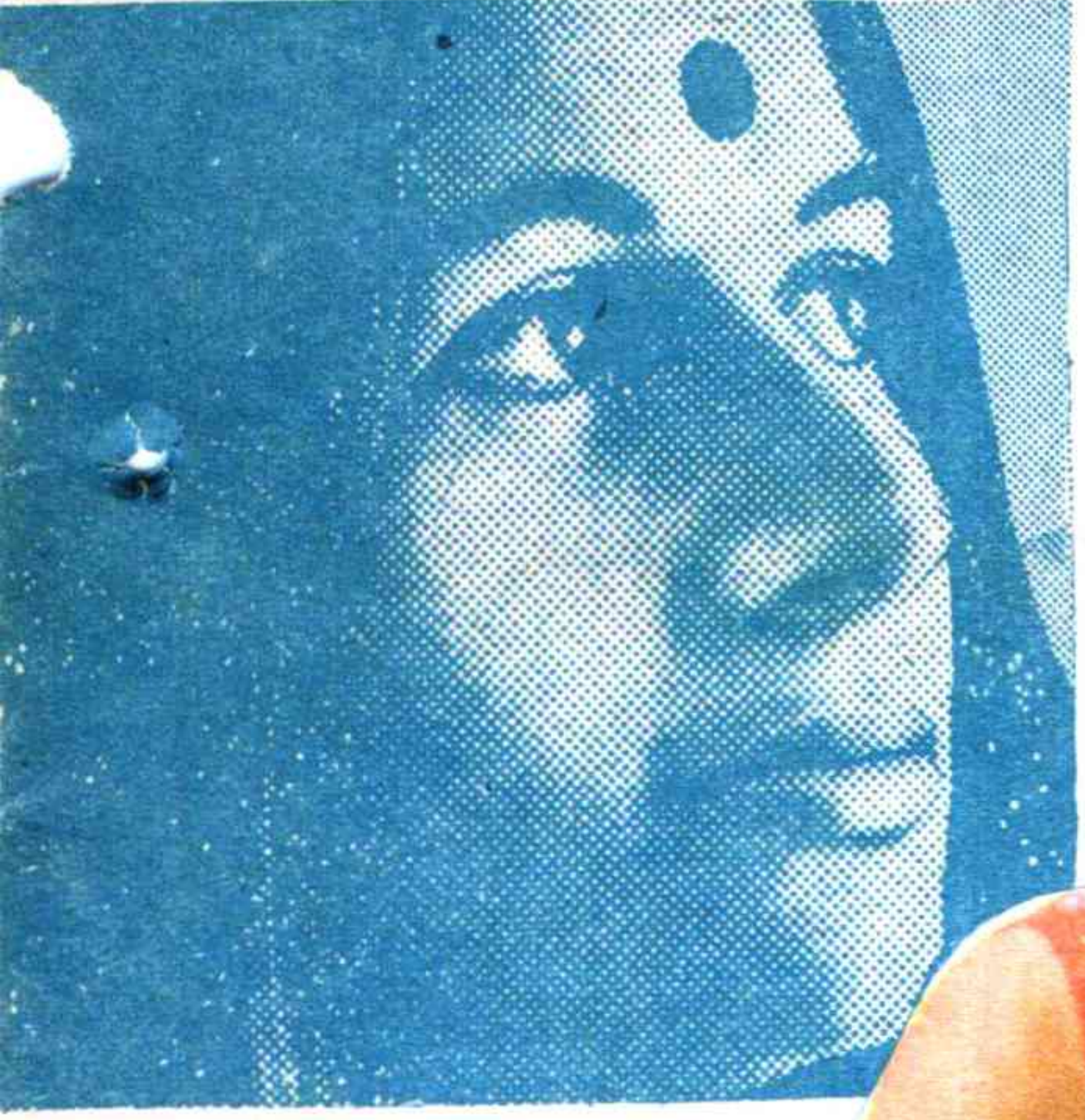
'మోడలింగ్' అంటే ఏమిటి? —

మనం చూసే చాలా ప్రకటనలలో అందమైన అమ్మాయిలు, ఎత్తుగా వుండే అమ్మాయిలూ కనిపిస్తూ వుంటారు. చీరల ప్రకటన అయితే, ఆ చీరలు ధరించి, చీరలను ప్రధానంగా చూపుతూ అమ్మాయిలు కనిపిస్తారు. నగలు తయారుచేసే కంపెనీవారికి ఇంకో అమ్మాయి ఆ నగలు

చక్కగా నడవడం, మేకప్ చేసుకొనే రీతి,
శిరోజాలంకరణ చేసుకునే నేర్పు — అలవడేలా
చేస్తారు. ఇలా ఇన్నివిధాల అర్హతలు సంపా-
దించినవారు మోడల్స్ గా చలామణి కావడం
సులభం.

మన దేశంలో కూడా మోడలింగ్ లో శిక్షణ
ఇచ్చే పాఠశాలలు బొంబాయి, కలకత్తా, ఢిల్లీ వంటి
నగరాలలో ఈమధ్య ఏర్పాటువుతున్నాయి. అయితే
సహజంగానే మోడలింగ్ మీద ఆసక్తి ఉన్నవారు
ఏ శిక్షణా లేకుండానే మోడల్స్ కావడం కూడా
జరుగుతూనే ఉన్నది !

ఫాబ్రిక్ కర్టర్

పెర్సన్ కంబిస్టా

మోడలింగ్ రకరకాలుగా ఉంటుంది. పత్రికల కోసం కొందరు మోడలింగ్ చేస్తుంటారు. ఏదైనా కొత్త ఫేషనునో, కొత్త తరహా ఆలంకరణనో పరిచయంచేసే పత్రికలు వాటిని మోడల్స్ ద్వారా ప్రదర్శిస్తాయి. ఈ రకం మోడలింగ్ చెయ్యడం వల్ల పెద్దగా ఆదాయమంటూ ఉండదు. అయితే ఏ అడ్వర్టయిజ్మెంట్ ఏజన్సీ వాళ్ళ దృష్టిలోనో పడితే అది వృత్తిగా మారే అవకాశం ఉంది. ఇలాంటి వాళ్ళలో కొందరిని సినిమా అవకాశాలు వరిస్తే, మరి కొందరిని చక్కని యువకులు భార్యలుగా వరిస్తూ ఉంటారు.

ప్రధానంగా మోడలింగ్ రెండు రకాలుగా సాగుతూ ఉంటుంది. వాటిలో వ్యాపార సాధనాల ప్రచారం కోసం చేసే మోడలింగ్ ఒక రకం. ఇది బాగా ప్రచారంలో ఉంది. కాలెండర్ల వంటి వాటికోసం చేసే మోడలింగ్ ఇంకో రకమైనది.

ఏ బట్టలమిల్లు వాళ్ళో తమ వస్త్రాలను ప్రచారం చెయ్యాలనుకున్నప్పుడు 'ఫేషన్ పెరేడ్' అంటూ నడుపుతుంటారు. అలాంటి వాటిల్లో సుందరాంగులు కొందరు ఆ సంస్థవారి వస్త్రాలను అందంగా కట్టుకుని రంగం మీద కనిపించి, ఆ వస్త్రాలపట్ల మోజు పెంచే ప్రయత్నాలు చేస్తారు. ఇలాంటి మోడలింగ్ చేసే అమ్మాయిలు హుందాగా నడచిరావడంలో శిక్షణ పొందినవారై ఉండాలి. నాట్యం కూడా వచ్చిన వారైతే, చక్కని భంగిమలో కదిలివచ్చి కనువిందు చెయ్యగలుగుతారు. ఈ మధ్య ఈ తరహా మోడలింగ్ కు ప్రాముఖ్యం పెరిగింది. వీటిలో మోడల్స్ గా పాల్గొనే వారికి మంచి ఆదాయం ఉంటుంది. కొందరికి వాళ్ళు ధరించిన వస్త్రాలు కూడా లభించే అవకాశాలు ఉంటాయి. అయితే ఈ మోడలింగ్ కాస్త శ్రమతో కూడిన పని. ముందుగానే బాగా రిహార్స్ లు చెయ్యడం, రంగం మీద కనిపించడానికి తగ్గ డైర్యం ఉండడం కూడా ఇందుకు అవసరం.

వ్యాపార సాధనాల ప్రచారంకోసం మోడల్స్ గా పనిచేసే వాళ్ళకు ఆదాయం బాగానే ఉంటుంది. బాగా అనుభవం సంపాదించి, మోడల్స్ లో 'తారలు'గా చలామణి అవుతున్న వాళ్ళు, కొత్తగా మోడలింగ్ చేస్తున్న వాళ్ళన్న ఎక్కువే సంపాదిస్తారు. ఒకసారి మోడల్ గా కనిపించడం ద్వారా వంద నుంచి వెయ్యిరూపాయల దాకా

సంపాదించే అవకాశం ఉంది. 'డైర్యసాహసాలు కల' కొందరు మోడల్స్ వీలైనంత తక్కువ బట్టలలో కనిపించి వీలైనంత ఎక్కువ డబ్బు సంపాదిస్తూ ఉంటారు! అయితే ఇలాంటి వాళ్ళ సంఖ్య బాగా తక్కువ. కొన్ని సంస్థలవారు వాళ్ళ వ్యాపార సాధనం ప్రచారం కోసం ఒక్క మోడల్ నే ఉపయోగిస్తూ ఉంటారు. ఈ రకం మోడలింగ్ వల్ల కూడా ఆదాయం బాగానే ఉంటుంది.

వ్యాపార సాధనాల ప్రచారం కోసం చిత్రాలు నిర్మించడం కూడా పెద్దఎత్తున సాగుతూ ఉన్నది. ఈ చిత్రాలలో నటించే 'మోడల్స్' చాలామంది తర్వాత సినిమా తారలయ్యే అవకాశం ఉంది. ఇవాళ హిందీ చిత్రరంగంలో తారాపథాన ఉన్న జీనత్ అమన్, పర్వీన్ బాబీ, కోమిల్లావిర్కొ, స్నేహలత వంటి వారు ఒకప్పుడు అడ్వర్టయిజ్మెంట్ చిత్రాలలో నటించిన 'మోడల్స్' అని తెలిసినప్పుడు ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది.

ప్రచార చిత్రాలలో నటించే 'మోడల్స్'— సినిమా తారలయినట్టే, సినిమా తారలు కొందరు 'మోడల్స్' అయ్యే విచిత్రమూ జరుగుతూ ఉంటుంది. 'పలానాతార చర్మ పరిరక్షణకు పలానా సబ్బు వాడును' అని సబ్బు పక్కనే తార బొమ్మ వేసినప్పుడు, ఆ తార అంటే అభిమానం కలవారిని అది ఆకర్షించి ఆ సబ్బు పట్ల మోజు పెంచుతుందని ఒక నమ్మకం! ఇలా ఎందరో తారలు రకరకాల సబ్బులు, వస్త్రాలు, హేర్ ఆయిల్స్, పౌడర్లు, స్నోలు వాడమనే ప్రకటనల మధ్య మోడల్స్ గా కనిపిస్తూ ఉండడం మనకు తెలిసిందే.

పెద్ద నగరాలలో మోడలింగ్ చేసే అమ్మాయిలందరూ ఒక సంఘంగా ఏర్పడి, ఏ రకం మోడలింగ్ కు ఎంతెంత డబ్బు తీసుకోవాలో నిర్ణయించుకుంటారు. మోడల్ వృత్తిగా కలవాళ్ళకు ఈ సంఘం ఇలా రక్షణ కలిగిస్తుంది. మోడల్ ఏజన్సీలు కొన్ని— మోడల్స్ గా పనిచేసే వారి పేరు, చిరునామా, పోటోలవంటి వివరాలను నేకరించి ఉంచుకొని, వాళ్ళకు పని కల్పించి, అలా ఆదాయం పొందుతూ ఉంటాయి.

'మోడలింగ్' ఆకర్షణీయమైన వృత్తి. అయితే, ఒక మోడల్ తన ఆకర్షణ తారాపథాన

ఉన్నప్పుడే మోడలింగ్ నుంచి నిష్క్రమించాలి. అంటే—మోడల్ గా పనిచేసేవాళ్ళు కొన్ని ఏళ్ళ బాటు మాత్రమే మోడలింగ్ చెయ్యొచ్చు. ప్రకటనల విలువ పెరగాలంటే ఎప్పటికప్పుడు కొత్తదనం అవసరం. కనుక మోడల్స్ గా పాతబడి పోయినవాళ్ళు, మోడలింగ్ నుంచి విరమించడం తరచుగా జరుగుతూ ఉంటుంది.

పెర్వీన్ బాబీలా మనదేశంలో మోడల్ గా పెద్ద పేరు సంపాదించింది. ఆమె సినిమా తార అయి, తర్వాత విదేశాలకు వెళ్ళి అక్కడ 'ఫేషన్ మోడల్ గాను, తారగానూ కీర్తి గడించింది. ఫిలిప్ మెండెస్ అనే 5 అడుగుల 10 అంగుళాల భారతీయ వనిత మోడల్ గా ప్రసిద్ధి గడించింది. ప్రస్తుతం ఆమె పారిస్ మహానగరంలో అగ్రశ్రేణి మోడల్ గా ఉంది. బొంబాయిలో మోడల్ గా గుర్తింపు తెచ్చుకున్న పూర్ణిమా మజుందార్ పెళ్ళి చేసుకుని పిల్లతల్లి అయింది. ప్రస్తుతం ఆమె ఏర్ ఇండియాలో పనిచేస్తున్నది. ఇలాగే నర్తకిగా ప్రాముఖ్యం పొందిన సరోమా కూడా పెళ్ళి చేసుకుని స్వయంగా ఒక మోడల్ స్కూల్ నడుపుతున్నది. శోభా రాజ్యాద్యక్ష (పెళ్ళి కాక ముందు పేరు) చెప్పుకోదగ్గ మరో మోడల్. ఈమె ప్రస్తుతం శ్రీమతి శోభా కిలాచంద్ గా ప్రసిద్ధి సినిమాపత్రిక 'స్టార్ డస్ట్' కు ఎడిటర్ గా పనిచేస్తున్నది. ఒకప్పుడు లండన్ లోని ప్లేబాయ్ క్లబ్బు 'బిన్నీ' (సుందరి)గా, బొంబాయిలో మోడల్ గా విజయాలు సాధించిన కేటీమీర్డా ఇవాళ నటిగా పేరు తెచ్చుకుంటున్నది. మద్రాసులో మోడల్ గా ముందంజవేస్తున్న విద్యార్థిని అనితా అగ్ని హోత్రి— వనిత పత్రికలకు పరిచితురాలే.

ఇలా మోడలింగ్ ద్వారా పేరు ప్రఖ్యాతులు, డబ్బు పుష్కలంగా సంపాదించిన మోడల్స్ గురించి ఎంతయినా చెప్పుకోవచ్చు. వీరి విజయాలు చాలామంది యువకులను ఈ ఆకర్షణీయమైన వృత్తి వైపుకు లాగుతున్నాయి. కొత్తదనం కోరే అడ్వర్టయిజ్మెంట్ ఏజన్సీలు, 'మోడలింగ్' అవకాశాలు కావాలనుకునే అమ్మాయిలు అలా పరస్పరం అన్వేషణ సాగిస్తూనే ఉన్నారు. వేళా విశేషమూ రెండూ కలిసినవచ్చినప్పుడు అందమైన అమ్మాయి ఆకర్షణ కలిగించే 'మోడల్' గా అవతరిస్తుంది. అలా ఆకర్షణ గురించిన అన్వేషణ సాగిపోతూనే వుంటుంది...*

ఏమిట :

ఈసారి మీకు కొద్దిగా 'గృహ వైద్యం' గురించి చెబుతాను. 'గృహవైద్యం' అంటే ఏమిటి? ఒంటికి ఏదైనా మామూలు జబ్బు లాంటిది వస్తే—దానికోసం డాక్టర్ దగ్గరకు పరుగెత్తకుండా, మనకు తేలిగ్గా లభ్యమయే కొన్ని వస్తువులతో మనమే ఇంట్లో నయం చేసుకోవడం. ఈ కాలంవల్లకి ఈ విధానం మీద నమ్మకం వుండకపోవచ్చు; 'మూఢ నమ్మకం' అని కొట్టిపారేయొచ్చు. అయినా, నమ్మేవాళ్ళుంటారు కాబట్టి, అవి అలా జరుగుతాయి కాబట్టి—నాకు తెలిసిన విషయాలు నేను చెబుతున్నాను.

అసలు—మల్లెపువ్వులు ఎందుకు తల్లో పెట్టుకుంటారు? కేవలం 'అందం గురించే' అని మీలో చాలామంది అనుకుంటారు. కాని దాని వెనక వున్న శాస్త్రీయమైన ఆలోచన గురించి ఎంతమందికి తెలుసు?—ఏ కారణమూ లేకుండా 'మల్లెపువ్వులు తలలో తురుముకోండ్రా' అని పెద్దవాళ్ళు చెప్పరేదు. మల్లెపువ్వులు ఎండా కాలంలో ఎక్కువగా వస్తాయి. ఆ కాలంలో ప్రతివారూ మల్లెపువ్వుల్ని తలలో ముడుచుకుంటారు. ఎందుకూ?—వేసవి తాపాన్ని హరించడానికి.

మల్లెపువ్వుల్లో రకాలున్నాయి. మామూలు మల్లె కాకుండా దొంతరమల్లె, బొడ్డుమల్లె, పందిరి మల్లె, చెట్టుమల్లె, తుప్పమల్లె—అని ఇలా రకాలున్నాయి. పంటచేలను పాడుచేసే మల్లె కూడా ఒకటుంది. అది గడ్డిజాతికి చెందిన మల్లె.

ముఖ్యంగా—మల్లెలో చలవచేసే గుణం వుంది. మల్లె—కళ్ళకు ఎంతో మంచిది. కురుపులను నయం చేసే గుణం కూడా దానికి వున్నది. కళ్ళవెంట నీరు కారుతూ, కళ్ళు ముందుతూ వున్నట్టుగా వుందనుకోండి—మల్లెపువ్వుల్ని తీసుకుని కళ్ళ మీద వేసుకుని గుడ్డ కట్టుకుని పడుకుంటే, ఆ మంట తగ్గుతుంది. తల దిమ్ముగా వున్నా—కొద్దిగా తలనొప్పిగా వున్నా—నుదుటి మీద కొన్ని మల్లెపువ్వులు వేసి గుడ్డతో కట్టేసుకుంటే—ఆ బాధలు తగ్గుతాయి. మల్లె ఆకుల్ని కషాయంగా కాచి, మల్లెపువ్వుల్ని ముద్దగా నూరి రెండు రెండు భాగాలు; నువ్వుల నూనె ఒక భాగం కలిపి, మరిగించి, ఆ నూనెను తలకు రాసుకుంటే

గృహవైద్యం

కళ్ళకు చలవ చేస్తుంది; వండ్లో వున్న వేడి తగ్గుతుంది.

మొదటి కాన్పులో బాలెంతలకు ఒక స్థితిలో పాలు రావడం ఆగిపోయి, జ్వరం తగులుతుంది. చనుమొనలు పగలడం, చీముకారడం, పోటు పెట్టడం జరుగుతాయి. నిజం చెప్పాలంటే—దీనికి ఆధునిక వైద్యంలో సరైన మందు లేదనే చెప్పాలి! దీనికేం చెయ్యాలంటే—మల్లెపువ్వుల్ని మెత్తగా నూరి, ఆ ముద్దని చనుమొనల మీద వేసి కడితే, కొద్ది సేపట్లోనే బాధ తగ్గిపోతుంది. పగిలిన మొనలు మామూలుగా కలిసిపోతాయి!

మల్లెపువ్వులతో కాటుక చేస్తారు. ఈ కాటుక—నిజానికి గొప్ప మందు. కళ్ళ కలకలు, కళ్ళ మంటలు—ఈ కాటుక పెట్టుకుంటే నయమై పోతాయి. ఈ కాటుక ఎలా చెయ్యాలో చెబుతాను:

ఒక చిన్న కుండ తీసుకోండి. ఆ కుండలో ఓ గ్లాసుడు ఆవుపాలు పోయ్యండి. కుండను మూస్తూ తెల్లని, పల్లని గుడ్డ కట్టండి. ఆ గుడ్డ మీద కుర్రపరచిన, తాళా మల్లెపువ్వులు, కొద్దిగా పచ్చ కర్పూరం వెయ్యండి. దాని మీద మూత పెట్టి, ఇద్దీ వుడికించినట్టు ఉడికించండి. బాగా ఉడికిపోయిన తర్వాత, ఆ పువ్వుల్ని తీసి కొద్దిగా ఆవు వెన్న దానికి కలిపి మెత్తగా నూరండి. అంతే! ఇది ఏదైనా డబ్బీలోనో, సీసాలోనో వేసి అవసరమైనప్పుడు కళ్ళకు పెట్టుకుంటే చాలు.

మల్లెపువ్వులు గురించి అయిందా—ఇహ మరువం, దవనం వున్నాయి చూడండి—అవీ మండుల్లా పనిచేసేవే. మరువం చెవి పోటుకు చాలా మంచిది. గుప్పెడు మరువం ఆకుల్ని తీసుకుని గుడ్డలోవేసి బాగా పిండితే రసం వస్తుంది. ఆ రసాన్ని చెవిలోవేస్తే చెవిపోటు తగ్గుతుంది; చెవిలోంచి చీము కారడంలాంటిది వుంటే—అదీ తగ్గుతుంది. మరువం ఎండిపోయినా కూడా, దాని వాసన తగ్గనట్టు దాని గుణం కూడా తగ్గుదు.

దవనానికి మళాచికాన్ని పోగొట్టేగుణం వుంది. వాళ్ళు పొంగితే, దాన్ని తగ్గించే గుణమూ వుంది. మళాచికం, ఆటలమ్మ వంటివి వచ్చినప్పుడు దవనాన్ని కాచి కషాయంగాచేసి, అందులో పంచ దార కలిపి, ఉదయం, సాయంకాలం నాలుగేసి చిన్న చెమ్మల చొప్పున రెండు మూడురోజులు తాగితే, మళాచి, వేపపూత—వ్యాధులు నయమవుతాయి. స్పోటకం వచ్చినప్పుడు తీవ్రమైన జ్వరం వుంటే—ఆ బాధని కూడా దవనం తగ్గిస్తుంది.

స్పోటకం వచ్చినప్పుడు, కళ్ళలో కూడా ఆ పోత రావడం, దానివల్ల దృష్టి దెబ్బ తినడమో కళ్ళు పోవడమోవంటివి కూడా జరుగుతూ వుంటాయి. అలాంటప్పుడు—గోరింటాకును నూరి, అరికాళ్ళలో పెట్టి కడితే, కళ్ళలో పోత పోయ్యదు; దృష్టి దెబ్బతినదు. దవనానికి గుండెకు మేలుచేసే గుణం కూడా వుంది; చర్మ వ్యాధులకి కూడా దవన రసం పనిచేస్తుంది. గొంతులో కఫం చేరినప్పుడు దవన కషాయం కాస్త తాగితే, కఫం తగ్గిపోతుంది. చూశారా—మనం తల్లో పెట్టుకునే పువ్వులు, ఆకులు మనకు ఎంత మేలు చేస్తాయో! ఇలాగే మరికొన్ని పువ్వులు, వాటి గుణాల గురించి కూడా వచ్చేసారి చెబుతాను. □

ఎక్కువ విస్తీర్ణంలో
పెరిగే మహా
వృక్షాలు చిన్న
చిన్న కుండీలలో
పెరుగుతాయా? -
పెరుగుతాయి!
ఎలా అన్నదే—
'బొన్సాయ్' కళ!

“నాకు చెట్లన్నా, పూల మొక్కలన్నా చాలా ఇష్టం బుజ్జీ - ఈ అద్దె ఇళ్ళల్లో - ఇరుకు కొంపల్లో స్థలం లేక మనం వాటిని బాగా పెంచలేము.... అయితేనేం .... మా పడక గదిలో ఒక మర్రిచెట్టు, డ్రాయింగ్ రూమ్లో ఓ మామిడిచెట్టు ఉన్నాయి! మామిడి చెట్టుకు ఇప్పుడిప్పుడే కాయలు కూడా కాస్తున్నాయి” అని మీ ఇంటికి చుట్టూ చూపుగా వచ్చిన ఏ పిన్నిగారై నా అంటే మీరు వెంటనే ఆశ్చర్యంతో ఆమె వైపు విచిత్రంగా చూడనవసరం లేదు! ఆమె వంట గదిలో కరివేపాకు చెట్టు ఉందన్నా కూడా మీరు తేలిగ్గా నమ్మవచ్చును. ఎంచేతంటే ఆమె ‘బొన్సాయ్’ కళను నేర్చుకుని, ఆ ప్రకారంగా ‘వామన’ వృక్షాలను పెంచుతున్నారన్నమాట!

అందమైన చెట్లు, పూలమొక్కలూ పెంచుతూ ఇల్లు ఉన్నంతలో శోభాయమానం చేసుకోవాలని ప్రతి వనిత ఆశించడం సహజమే. ఐతే కొందరికి మొక్కలు పెంచడానికి తగిన స్థలం లేకపోవడం ఒక సమస్య అవుతుంది. మరి కొందరికి ఇంట్లో చిన్న నైజ ‘తోట’ అని అనుకునేసరికి బద్ధకం మొదలవుతుంది - అది ‘నిర్వహించడం ఎలా?’ అన్న ధోరణిలో.

తమ తమ ఇళ్ళల్లో అందంగా చెట్లూ, పూల మొక్కలూ ఉంటే బావుంటుందని అనుకునేవారు, వాటిని పెంచడంలో ఏర్పడే చిన్న చిన్న సమస్యలను గురించి ఆలోచించేవారూ - ‘బొన్సాయ్ కళ’ను గురించి తెలుసుకోవడం ఎంతయినా అవసరం.

‘బొన్సాయ్’ పద్ధతిలో చెట్లను పెంచే విధానం చైనాలో మొదలై తే, అదొక కళగా తీర్చిదిద్దిన ఖ్యాతి జపానీయులకు లభించింది. ‘బొన్’ అంటే ‘త్రే’ లేక ‘కంపైనర్’ అనీ, ‘సాయ్’ అంటే ‘మొక్క’ అనీ అర్థం. కుండీలలో మొక్కలను పెంచుతూ, కొన్ని పద్ధతులు పాటించడం ద్వారా, అవి ఎన్నాళ్ళుగా వుంచినా - మామూలు చెట్లలా పెరిగి పోకుండా, చిన్న చిన్న ఆకులతో, కొమ్మలతో పెద్ద చెట్టులా కనిపింప జేయడం ఈ ‘బొన్సాయ్’ కళ ప్రధానోద్దేశం. అందమైన ప్రకృతిలో ఒక భాగమైన వృక్ష సంపదను మన ఇంట్లోనే - రకరకాల రంగుల్లో చూస్తూ, ఆ పువ్వులూ, కాయలూ అందరికీ చూపిస్తూ, ఓ చిన్న సుందర నందనవనాన్ని నిర్మించుకోడానికి ‘బొన్సాయ్’ పద్ధతుల్లో పెంచబడే ‘వామన వృక్షాలు’ దోహదం చేస్తాయి.

ఇవి కేవలం అందానికే కాదు. మామూలు చెట్ల పళ్ళు ఏ గుణాలు కలిగివుంటాయో - వీటికి ఆ గుణాలే వుంటాయి. మామిడి చెట్టును పెంచితే ఆ చెట్టుకు కాసిన పళ్ళు అంత పెద్దగా లేకపోయినా - రుచిలో మాత్రం ఎటువంటి తేడా ఉండదు. వాటిలో ఉండే పోషక పదార్థాలన్నీ ఈ వామన వృక్ష ఫలాల్లోనూ ఉంటాయి. కొంత ఆసక్తి, శ్రద్ధ ఉండాలే కాని - ఈ వామన వృక్షాలను పెంచడం పెద్ద శ్రమేమీకాదు. అంతగా ఖర్చు ఉండదు.

ఈ చెట్లు ముచ్చటగా వుంటాయని ఇంట్లో కొంతసేపు పెట్టుకున్నా - మామూలు చెట్లలాగే వీటికి గాలి, వెలుతురు, నీళ్ళు కావాలి. విత్తనాలను కుండీలలో వేసి, కొంతకాలానికి మొక్కగా పెరగడం ప్రారంభించాక వాటిని పెళ్ళగించి, వేళ్ళు సగం వరకూ కోసి, మళ్ళీ కొంతకాలం ఆ కుండీలోనే వుంచి - ఆ తర్వాత ‘బొన్సాయ్’ పద్ధతిలో పెంచడం మొదలుపెట్టాలి.

‘వనిత’ సంచికలను జాగ్రత్తగా వుంచుకోండి! **పరిశీలనకూ, పోటీకి అవసరమవుతాయి!!**

“పుస్తకమే వనిత విత్తమ-పరహస్తమే గతమే గతః” అన్నారు పెద్దలు. అంటే-‘పుస్తకం, వనిత, ధనం-ఇంకొకరి చేతుల్లోకి వెళ్లే తిరిగిరావు’ - అని. ‘వనిత’ ఇంకొకరి చేతికి వెళ్లే తిరిగిరాదని పెద్దలే చెప్పారు కాబట్టి- “వనిత” ను ఎవరికీ ఇవ్వకుండా, మీరే వుంచుకోడం మంచిదన్నమాట. ‘వనిత’ కాపీలను ‘బైండ్’ చేసుకుని భద్రపరచుకుంటే, ఎప్పటికప్పుడు ‘రిఫరెన్స్’ కు పనికొస్తాయి. అంతేకాదు-వనిత 24 సంచికలు వెలువడిన తర్వాత, పాఠకులకు ఒక ‘పోటీ’ కూడా వుంటుంది. ఆ పోటీకి సంబంధించిన చాలా సమాధానాలు ‘వనిత’ 24 సంచికలలోనూ వుంటాయి. కాబట్టి- ఇందుకు కూడా ‘వనిత’ కాపీలను భద్రపరచుకోవడం అవసరం! -వ.నం.

మరో పద్ధతిలో కొమ్మను నేకరించి కూడా ఆ తర్వాత వామన వృక్షంగా పెంచవచ్చును. అదెలా అంటే - ముందు ఆ కొమ్మ పైతొక్కను పదునైన కత్తితో కోసి, ఆ కోసిన భాగమంతా ముద్దగా చేసిన ఎర్రమట్టి పూసి, నారపీచుతో కట్టి, ఆ కొమ్మను ఒక పల్చని పాలిథిన్ ప్లాస్టిక్ కాగితంలో భద్రపరచాలి. కొంత కాలానికి వేళ్లు పాతుకోవడం ప్రారంభం అవుతుంది. అప్పుడు కొత్తగా వస్తున్న వేళ్ళ క్రింది కొమ్మను కోసేసి, ప్లాస్టిక్ కాగితాన్ని తీసి, కుండలో ఆ మొక్కను - బొన్ సాయ్ పద్ధతిలో పెంచడం ప్రారంభించాలి. వేళ్ళు ఏ కారణం చేతనైనా పెరగనప్పుడు, తరచుగా నీళ్లు పోస్తూ వుండడం వల్ల నష్టమేమీలేదు.

తర్వాత ‘కంఠైనర్’ను తయారు చేయించి వామన వృక్షాలు పెంచాలి. ఈ చెట్ల కోసమని ప్రత్యేకించి ఒకరకం కుండీలంటూ మనదేశంలో ఇంకా తయారు కాకపోయినా, టేకుతోనో, లేక మట్టితోనో వీటిని రూపొందించవచ్చును. ఇవి గుండ్రంగాను, చతురస్రాకారంలోను, కోడిగ్రుడ్డు ఆకారంలోనూ ఎక్కువగా చేయిస్తూ వుంటారు. వామన వృక్షాలు పెంచడానికి ముఖ్యంగా కావలసినవి బింకమన్ను, సారవంతమైన మట్టి, కొబ్బరి నార, కుళ్ళిన ఆకులవంటి ఎరువు పదార్థం, గులకరాళ్ళు. కొన్ని పెద్ద పెద్ద పట్టణాల్లోని నర్సరీలలో ‘పాటింగ్ సోయిల్’ పేరుతో ఈ మిశ్రమాన్ని అమ్ముతారు కూడా! ఇవి కాక

మరికొన్ని పరికరాలు దగ్గర ఉండడం అవసరం. అవి ఏమిటంటే రాగితీగలు, కంఠైనర్ లో చిల్లుల పైన కప్పడానికి ఉపయోగపడే సన్నని ప్లాస్టిక్ వలలాంటి స్క్రీన్, సన్నని వెదురు పుల్లలు (మట్టిని తీయడం కోసం), ఆకులు కత్తిరించడానికి ఉపయోగపడే కత్తెరలు, చిన్న వైర్ కట్టర్, చిన్న పటకారు, నీళ్లు పోయడానికి ఉపయోగపడే బొక్కెన.

కంఠైనర్ కు కింద భాగంలో అక్కడక్కడా నాలుగైదు చిల్లులుండేలా ముందే చూసుకోవాలి. ఆ చిల్లులలో - రాగితీగ లేదా ప్లాస్టిక్ కవరున్న తీగను చుట్టి పెట్టుకోవాలి. (ఆ తీగతో తర్వాత కొమ్మలను కట్టవలసిన అవసరం వస్తుంది) చిల్లుల పైన ఉంచడానికి అనువుగా ప్లాస్టిక్ స్క్రీన్ ను కత్తిరించుకోవాలి. ముందుగా నిద్దం చేసుకున్న మట్టిని - కంఠైనర్ లోవేసి, ఆ తర్వాత మొక్కను నాటే పని ప్రారంభించాలి. మొక్క అంతకు ముందు ఏదైనా చిన్న కుండీలో భద్రపరిస్తే, ఆ కుండీని పగలగొట్టి, జాగ్రత్తగా బయటికితీయాలి - లేదా అంచులను మెల్లమెల్లగా కోసి, మొక్కను బయటికి తీయాలి. అంతే కాని ఏ చిన్న కొమ్మనైనా చేత్తో పట్టుకుని పైకి లాగితే మొక్క తాలూకు వేళ్లు తెగిపోయే ప్రమాదం వుంది.

ఆ తర్వాత వెదురు పుల్లతో - ప్రధానమైన వేళ్ళు కనిపించేవరకూ మట్టిని తీసేసి, వేళ్ళు-మరీ పొడగ్గా వ్యాపించి ఉంటే సగంవరకూ

వాటిని కత్తిరించేయాలి. చిల్లుల్లో వుంచిన వైర్లను కొమ్మలకు కట్టి (ముడులు వేయడానికి కొబ్బరి నారను ఉపయోగించవచ్చును) వేళ్ళు తెగి పోకుండా జాగ్రత్తపడాలి. ఆ తర్వాత మొక్క తాలూకు వేళ్ళ చుట్టూ తడిగుడ్డ చుట్టాలి. ఇక అప్పటి నుంచీ మొక్క పెరుగుతూ వుంటే - మనకు మొక్క ఏ విధంగా రూపొందితే, అందంగా వుంటుందో - ఆ విధంగా చెట్టు కొమ్మలను, ఆకులను కత్తిరిస్తూ ఉండాలి.

వేళ్ళ ప్రక్కనా, మొక్క చుట్టూ వెదురు పుల్లను ఉపయోగిస్తూ ‘కంఠైనర్’లో మట్టి, ఎరువు వేస్తూ ఉండాలి. అవి వేసిన తర్వాత పైన నాచు కాని, చిన్నచిన్న కంకరరాళ్ళు కాని ఉంచవచ్చును. అవి ఎందుకంటే - పెద్దగా వాన కురిసి నప్పుడు మట్టి కొట్టుకుపోకుండా ఉంటుంది. చూద్దానికి నిజంగా ఒక చెట్టు అనే భావం కలగడానికి దోహదం చేస్తుంది.

ఇక నీళ్ళు పోసే విధానం : వర్షా కాలంలో తప్ప - ప్రతి రోజూ ఉదయం ఈ మొక్కలకు నీళ్ళు పోయ్యాలి. వర్షా కాలంలోనైతే, పైభాగం ఎప్పుడు పొడిగా వుంటుందో, అప్పుడు నీళ్ళు పోస్తూ వుండాలి. నీళ్ళు వీలై నంత ఎక్కువగా పోసి, ఆ తర్వాత మొక్కపైన జల్లడం కూడా అవసరం. ఎంచేతంటే మొక్కలు నీటిని వేళ్ళ ద్వారా, ఆకుల ద్వారా కూడా గ్రహిస్తాయి. తొలి రోజుల్లో - మొక్కలకు తిన్నగా సూర్యరశ్మి సోకకుండా, పెద్ద గాలులు తగలకుండా చూసుకోవాలి. క్రమక్రమంగా మొక్కలు పెద్దవై, ఆకులు చిగిర్చినప్పుడు - మధ్యాహ్నం 12 గంటల నుంచీ మూడు గంటల వరకు తప్ప - తక్కిన సమయాల్లో మొక్కలకు సూర్యరశ్మి సోకినా ఫరవాలేదు.

ఈ మొక్కలకు ఉపయోగించే ఏ ఎరువునైనా సరే, ఎక్కువ నీళ్ళలో కలిపి, ‘కంఠైనర్’లో వున్న మట్టితో మిశ్రితం చేయాలి. మొక్క ఎదగడం ప్రారంభించిన ఒక నెల తర్వాత - రెండు వారాలకు ఒకసారి ఎరువును ఉపయోగించవచ్చును. వానాకాలంలో మొక్కలు తొందరగా ఎదిగే అవకాశం వుంది. అటువంటప్పుడు ఎరువు ఉపయోగించకపోయినా ఫరవాలేదు.

ఒకసారి వేళ్ళు ‘కంఠైనర్’ (కుండీ)కు ఉన్న చిల్లుల్లోంచి బయటకు వస్తున్నట్లు కనబడినా మొక్క పెరుగుదల సరిగ్గా లేకపోయినా, ఆ

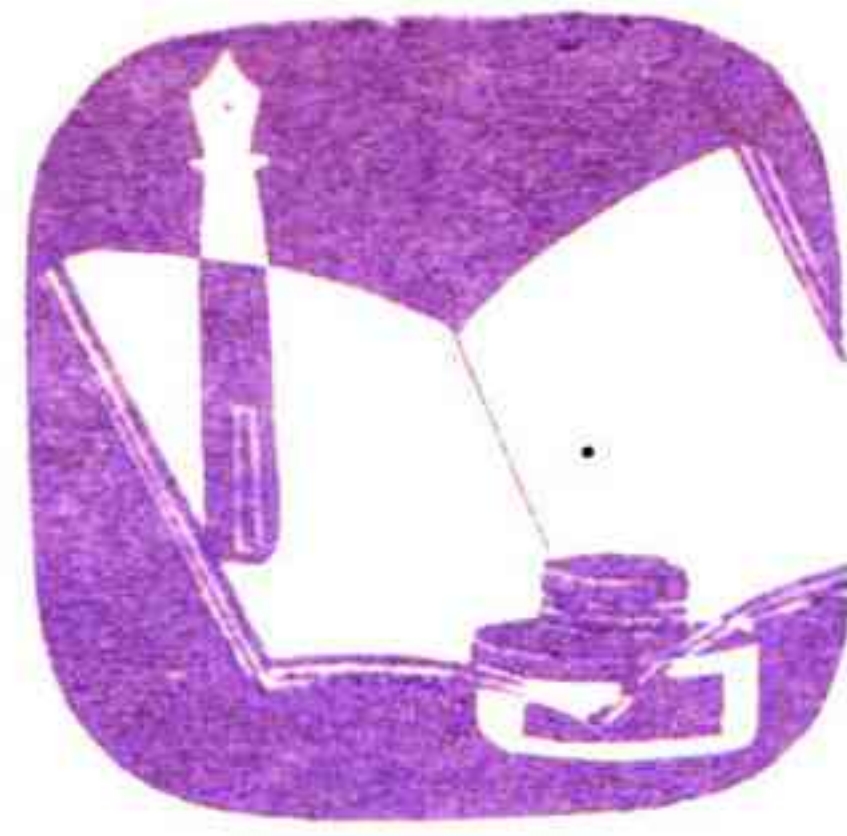
మొక్కను మరో 'కంటైనర్'కు మార్చాలి. ఆ మార్చడంలో మొట్టమొదట వామన వృక్షాన్ని కుండీలో ఎలా అమర్చామో - అదే పద్ధతిని అవలంబించవచ్చును.

'బొన్ సాయ్' పద్ధతిలో - అన్ని చెట్లనూ వామన వృక్షాలుగా చేయడం సాధ్యంకాదు. తాడిచెట్లు, గుల్ మొహర్ వంటివి ఆ ధోరణిలో సరిగ్గా పెరగలేవు. మర్రిచెట్లు, నందివర్ధనం, మల్లెలు, కొబ్బరిచెట్లు, నిమ్మచెట్లు, మామిడిచెట్లు, సపోటా, నారింజ మొదలైన చెట్లను - వామన వృక్షాలుగా పెంచవచ్చును.

జపాన్ లో ఈ కళను నేర్చుకున్న అమెరికన్ యువతి మేరీకేన్ - బొంబాయిలో కొందరు వనితలకు ఈ పద్ధతులు నేర్పించడం, క్రమక్రమంగా 'బొన్ సాయ్' కళ భారతదేశంలోని ప్రముఖ పట్టణాలకు వ్యాపించడం జరిగింది.

దక్షిణ భారతదేశంలో ఈ కళను వనితలకు పరిచయం చేయడానికి పూనుకున్నవారు శ్రీమతి సార్ జాన్ సహానీ, శ్రీమతి రంగరాజ్ - ప్రస్తుతం మద్రాసులో వుంటున్నారు.

“ఈ కళపట్ల వనితలకు ఎంత ఆసక్తి ఏర్పడిందంటే - మేము వాళ్ళకు నేర్పడానికిని ఓ చిన్న స్కూల్ కూడా ప్రారంభించవలసి వచ్చింది. మా 'బొన్ సాయ్ సొనైటీ' అన్న స్కూలులో దాదాపు నూరు 'వామన వృక్షాలు' ఉన్నాయి. చాలా మంది - ముఖ్యంగా 18-18 సంవత్సరాల వనితలు - విద్యార్థినులు ఈ కళను నేర్చుకోవడం పట్ల శ్రద్ధ చూపిస్తున్నారు. వీటిని పెంచే పద్ధతులు దాదాపు ఒకటే అయినా ఒక్కొక్క చెట్టుకు - అది పెరుగుతున్న పద్ధతిని బట్టి, ఆ రకం చెట్టును బట్టి - వాటిని ఏ ఏ రకాలుగా అందంగా రూపొందించవచ్చునో, కత్తిరింపులు ఏ పద్ధతుల్లో చేస్తే చెట్లు చూడానికి ముచ్చటగా వుంటాయో - మొదలైనవి చాలామంది ఉదాహరణలతో సహా తెలుసుకోడానికి ఆసక్తి చూపుతారు. బొన్ సాయ్ కళ ఒక చక్కని 'హాబీ'గా తీర్చిదిద్దుదామన్న ఆ భిప్రాయంతో - లాభాపేక్ష లేకుండా మేము ఈ తరగతులు నిర్వహిస్తున్నాము. మీ 'వనిత' పత్రికలు వీటి గురించి - మీకు ఏ సందేహాలు పంపించినా, అవి మాకు తెలివితే, వాళ్ళ సందేహాలు తీర్చి వాళ్ళు ఈ 'కళ'ను అభ్యసించడానికి మేము తప్పక సహకరిస్తాము” అన్నారు శ్రీమతి సహానీ 'వనిత' జరిపిన ఇన్స్టాగ్రామ్ లో మాట్లాడుతూ. □

పుస్తకాల

పూలమాల

(గేయ సంపుటి)

[రచన : సమయమంత్రి రాజ్యలక్ష్మిదేవి; క్రామ 1/8 సైజులో 98 పేజీలు. వెల : తెలియదు
ప్రాతిస్థానం : ఎస్. వి. ఆర్. రావు, A 2, S. E. Part I హ్యూరల్-49]

ఈ 'పూలమాల'లో మొత్తం 33 గేయాలు ఉన్నాయి. ఈ 33 గేయాలలోనూ చాలా గేయాలు బాగున్నాయి. కొన్ని గేయాలు చదువుతున్నప్పుడు కొందరు ప్రసిద్ధ కవుల కవితల ఛాయలు కనిపిస్తాయి. కవయిత్రి మానసికావేదన కవిత్వరూపం ధరించిన తీరు ఈ సంపుటిలోని చాలా గేయాలలో కనిపిస్తుంది. ఇందులో జోహార్ - బాపూజీ, ఎవరు? (ఆనీబినెంటు), రాష్ట్రపతి, రుక్మిణీ అరందేలు, ఆంధ్రులకు గర్వరేఖవే (దుర్గాబాయి దేశముఖ్) అనే ఖండికలు ప్రసిద్ధ ప్రేమరుషుల ప్రశంసలు. ఇక తక్కిన వాటిలో 'మంచి పరిష్కారము' అనే గేయం ప్రత్యేకాంధ్ర ఉద్య

మానికి సంబంధించింది. వీటిలో కనిపించే కవిత్వం కన్నా, తక్కిన ఖండికలలో కనిపించే కవిత్వం ఎక్కువ. కవయిత్రికి మనసులను కదలించే శక్తి ఉంది.

కరుణ గిరుణారేని కాలదేవత తన భర్తను కబళించగా, ఆవేదన పొంగిపోగా ఆమె తన బాధకు అక్షరాకృతి కల్పించింది :

“నల్ల మేగాలలో
నాయమా : దాగుండ
నే జేసికొన్నట్టి
నేరాలవేమో !
సుక్కల్లో సుక్కవై
సక్కగున్నా వాడ
మణుసుల్లో మానునై
మగ్గిపోనా నీడ !”

('నిర్వాణము' లో పంక్తులు)

చెప్పదలచుకున్న విషయాలను సుందరంగా, స్పష్టంగా చెప్పగల ప్రజ్ఞ రాజ్యలక్ష్మిదేవిగారికి ఉన్నది.

['పుస్తకాలు' శీర్షికలో సమీక్ష కోసం పుస్తకాలు పంపేవారు ఒక్క ప్రతిని పంపితే చాలు. ఆ పుస్తకాల ప్రచురణ మాత్రం, ఈ సంవత్సరంలోనే జరిగి వుండాలి; అవి ప్రేల రచనలే అయి వుండాలి.]

వినతి

'వనిత' లో ప్రచురణకు వ్యాసాలు, గేయాలు, కథలు మొదలైనవి పంపేవారు గుర్తు పెట్టుకోవలసినవి : అవి చిన్న చిన్నవిగా వుంటే మంచిది. పేజీకి ఒక పక్కనే శుభ్రంగా రాయాలి. రచన పైభాగంలో రచయిత్రి పేరు, చిరునామా వుండాలి. తమ చిరునామా రాయబడిన కవరు జతచేస్తే - సమాధానం పొందడానికిగాని, రచన ఆమోదం కాకపోతే తిప్పి పంపడానికిగాని వీలుంటుంది.

మహిళా సమాజాలకు :

మహిళా సమాజాలు జరిపే సమావేశాలు, సభల గురించిన వార్తలు, విశేషాలు పంపితే 'వనిత' ప్రచురిస్తుంది. పంపే వార్తలు ఆయా సమాజాల 'రెటర్ హౌస్' మీద, కార్యదర్శిని లేక అధ్యక్షురాలి సంతకంతో వుండాలి. ఒక కవర్లో ఏదో ఒక విషయమే వుండాలిగాని, అన్నీ కలిపి కలగాపులగంగా మాత్రం పంపవద్దని ఘనవి చేస్తున్నాము.

బిరువామా : ఎడిటర్ వనిత చందమామ బిల్డింగ్స్ మద్రాసు 28

క్రిడాకారిణి ప్రియదర్శిని

1974 సెప్టెంబర్ లో నాగపూర్ లో జరిగిన అంతర్ విశ్వవిద్యాలయాల స్త్రీల టేబుల్ టెన్నిస్ పోటీలలో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం - జోధపూర్ విశ్వవిద్యాలయం మీద ఆద్యంతం ఉత్కంఠ కలిగిస్తూ సాగిన పోటీలో-విజయం సాధించింది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయానికి ఆ విజయం లభించడానికి తుమ్మలపల్లి ప్రియదర్శిని ప్రధాన కారణం. రెండు జట్లు, చెరి రెండు ఆటలు నెగ్గినను ఉజ్జీగా వున్నప్పుడు ఆఖరి సింగిల్స్ లో ప్రియదర్శిని జోధపూర్ విశ్వవిద్యాలయ ప్రసిద్ధ క్రీడాకారిణి కుమారి కె. శర్మమీద 21-17, 21-16 స్కోర్ తో నెగ్గి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయానికి విజయం చేకూర్చింది.

ప్రియదర్శిని 1970లో పదమూడు సంవత్సరాల బాలికగానే టేబుల్ టెన్నిస్ ఆడడం ప్రారంభించింది. స్వగృహంలోనే ఆడడానికి సదుపాయం వుండడం ఆమెకు ఎంతో కలిసి వచ్చింది. ప్రముఖ టేబుల్ టెన్నిస్ శిక్షకుడు శ్రీ కోటేశ్వర రావు వద్ద ప్రియదర్శిని ఈ ఆటలోని ఎన్నో మెళకువలు తెలుసుకుంది.

1970లో గుంటూరు జిల్లా టేబుల్ టెన్నిస్ పోటీలలో రాజేశ్వరి సహ క్రీడాకారిణిగా ప్రియదర్శిని

డబుల్స్ నెగ్గింది. ప్రియదర్శిని నెగ్గిన మొదటి పెద్ద పోటీ అది. అప్పటినుండి ప్రియదర్శిని ఆటలో చెప్పకోదగ్గ అభివృద్ధి కనిపించింది. కళాశాల పోటీలలోనేకాక అనేక ఓపెన్ టోర్నమెంట్స్ లో ప్రియదర్శిని పాల్గొని ఎంతో అనుభవం గడించింది.

1972లో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ అంతర్ కళాశాల పోటీలు విజయనగరంలో జరిగాయి. ప్రియదర్శిని ఆ పోటీలో అంతిమ ఘట్టంవరకూ చేరుకుంది. 1974లో గుంటూరులో జరిగిన అంతర్ కళాశాలల పోటీలలో ప్రియదర్శిని సింగిల్స్, డబుల్స్ నెగ్గి అనతికాలంలో అగ్రస్థానం చేరుకున్న విద్యార్థినిగా ప్రశంసలందుకుంది. రాజేశ్వరిపై సింగిల్స్ లోనూ, రాజేశ్వరితో కలిసి డబుల్స్ లోనూ ప్రియదర్శిని నెగ్గింది.

గుంటూరులో 'జేసీస్', లేడీస్ రిక్రియేషన్ క్లబ్ నిర్వహించిన రెండు ప్రధానమయిన పోటీలలో ప్రియదర్శిని సింగిల్స్, డబుల్స్ లో విజయం సాధించింది.

టేబుల్ టెన్నిస్ లోనేకాక కేరం, చదరంగం ఆటలలో కూడా ప్రియదర్శినికి ప్రవేశం వుంది. ఆమె అభిరుచులలో స్థాంపుల సేకరణ, నాణాల సేకరణ ప్రధానమయినవి. చిత్ర కళలోనూ ప్రియదర్శిని కొంత పేరు సంపాదించింది. గుంటూరు 'లియో క్లబ్' నభ్యురాలిగా సాంఘిక సేవా కార్యక్రమాలలో కూడా ప్రియదర్శిని పాల్గొంటూ వుంటుంది.

'జంతుశాస్త్రం' ప్రధాన పాఠ్యభాగంగా గుంటూరు మహిళా కళాశాలలో బి. యస్ సి. చదువుతోన్న పద్దెనిమిది సంవత్సరాల కుమారి ప్రియదర్శిని-చదువుకి ఆటలు ఏనాడూ ఆటంకం కలిగించవంటుంది. ఆటల మీద కొంత సమయం వినియోగిస్తేనేగాని చదువు మీద శ్రద్ధ కలగడం టుంది ప్రియదర్శిని.

ఆంధ్రప్రాంతంలో టేబుల్ టెన్నిస్ టోర్నమెంట్స్ చాలా తక్కువగా జరగడమూ, జరిగినా వాటిలో స్త్రీలకి ప్రత్యేకంగా పోటీలు జరగకపోవడమూ, ప్రియదర్శినివంటి ప్రతిభావంతులయిన క్రీడాకారిణులు మరింత ముందడుగు వేయలేకపోడానికి ప్రధాన కారణం.

విద్యార్థినిగా, క్రీడాకారిణిగా పురోగమిస్తోన్న కుమారి ప్రియదర్శిని - జాతీయ టేబుల్ టెన్నిస్ పోటీలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కి ప్రాతినిధ్యం వహించే రోజు గూడా వస్తుందని ఆశిద్దాం.

పి. దుర్గ

- భాషాభివృద్ధికి -

మన భాషలో మీకు ఎంతవరకూ ప్రవేశం వుంది? ఈ కింద ఇచ్చిన కొన్ని మాటలకు (మామూలుగా వాడబడే) మీకు అర్థాలు తెలుసా? ఒక మాటకు మూడేసి అర్థాలు చొప్పున కింద ఇచ్చాము. మీరు అనుకుంటున్న అర్థం ఏమిటో గుర్తుపెట్టుకోండి. సరైన అర్థాలు ఈ సంచికలోనే వున్నాయి. వెతికి చూడండి. మీరు అనుకున్న అర్థాలన్నీ రైతే అయితే, మీకు భాషలో కొంతవరకూ ప్రవేశం వున్నట్టే. సగంరైటయితే పర్వాలేదు; అన్నీ తప్పులే అయితే మాత్రం - మీరు కృషి చెయ్యాలన్నమాట.

1. అలవోక
(అ) వయ్యారము (ఆ) స్వేచ్ఛ (ఇ) ఆలోచన
2. హేల
(అ) మనసులో ఎముందో చెప్పే భావప్రకటన (ఆ) కొంగ (ఇ) సొందర్యము
3. యురి
(అ) గజ్జెలు (ఆ) నది (ఇ) మోష
4. ఆంతర్యము
(అ) అభిప్రాయము (ఆ) దూరము (ఇ) హృదయము
5. తామసము
(అ) మదము (ఆ) పొరుషము (ఇ) ఆలస్యము
6. అంజలి
(అ) హనుమంతుని తల్లి (ఆ) దోసిలి (ఇ) స్త్రీ
7. యాదృచ్ఛికము
(అ) తెలియనిది (ఆ) అనుకున్నట్టుగా జరుగుట (ఇ) ఆజ్ఞ
8. కాకతాళీయము
(అ) అనుకోకుండా జరుగుట (ఆ) నిర్మోహమాటము (ఇ) సంతోషము
9. మస్తిష్కము
(అ) ఎనుగు (ఆ) మెదడు (ఇ) అనుభవము
10. అనుష్ఠానము
(అ) ఆచారము (ఆ) కూర్పు (ఇ) ఉమ్మి

కన్నెమిల్లు-కమలయ స్వస్థం

వి. లక్ష్మి

ప్రియమైన అక్కయ్యకు :

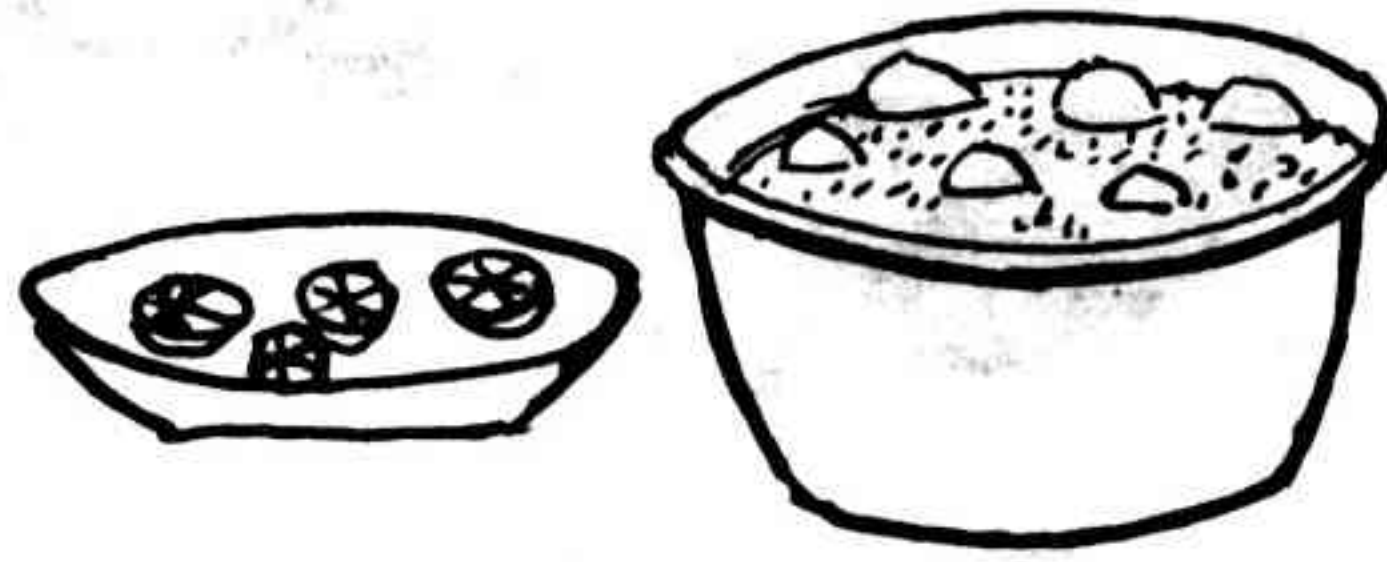
నీకప్పటినుంచో ఒక విషయం చెప్పాలని అనుకుంటున్నాను. నీవు వస్తావని ఎదురు చూసినా రాలేదు. ఇక లాభం లేదని తెగించి వ్రాస్తున్నాను. మరి నీ 'రిప్లై' నాకు త్వరగా రాస్తావు కదూ?—

అబ్బా....భయం వేస్తోంది. ఎలా వ్రాయను? నేను పనిచేస్తున్న 'మెడికల్ డిస్ట్రిబ్యూటింగ్ కంపెనీ' కి చాలామంది రిప్రజెంటేటివ్స్ వస్తుంటారు. వాళ్ళు చక్కని 'పర్సనలిటీ' లతో నీట్ గా మెరిసిపోతుంటారు. అందులో కొందరు కామగా ఉంటారు. కొంతమంది చలాకీగా తమ మాటలతో, చేష్టలతో అందరినీ ఆకట్టుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తారు. అలా సునీల్ కుమార్ అనే ఆశనితో నాకు పరిచయమయింది. సుమారు 30 రోపం వయస్సుతో, ఎంతో అందంగా, ఎదుటి వారిని ఆకర్షించేలా కనిపిస్తారు ఆయన. అన్నిటికన్నా, అందరితోను క్రొత్త, పాత లేకుండా మాట్లాడుతారు. ఆంధ్రప్రాంతానికి వచ్చిన తరువాతనే తెలుగు నేర్చుకున్నారట. అయినా ఫరవాలేదు. తప్పులు వస్తున్నా ఉత్సాహంగా మాట్లాడటానికి ప్రయత్నిస్తారు..

ఆయనతో నా మొదటి పరిచయం ఆఫీస్ లో అయింది. ఆ రోజు ఆఫీస్ లో ఆ సమయంలో ఎవరూ లేనందున నాతో చాలాసేపు అవీ ఇవీ మాట్లాడారు. నా చేతిలోని హిందీ పుస్తకం చూసి, 'ఆరే మీకు హిందీ వచ్చా?' అని అడిగారు. 'ఏదో కొంచెం మాట్లాడగలను' అని అన్నాను. అలా మాట్లాడుతూ నా మౌనాన్ని చూసి ఆయన 'నేనింత ఎక్కువగా మాట్లాడుతున్నా మీరు ఎక్కువగా మాట్లాడటం లేదే? నేను మిమ్మల్ని బోర్ చేస్తున్నానేమో?' అన్నారు. కంగారుగా 'అబ్బే అదేం లేదండీ. మీరు కొత్తగదా, అందుకే అంతగా మాట్లాడలేకపోతున్నాను' అన్నాను. 'నేను మీకు కొత్త అనిపించినా నాకు మాత్రం మీరు క్రొత్త అనిపించడంలేదు. అయినా నేను ఇక్కడికి వస్తున్నప్పుడల్లా నన్ను మీరు చూస్తూనే వున్నారుగా? ఇంకా కొత్త ఏమిటి?' అన్నారు. ఇంతలో ఓ చైపిస్టు రావడంతో 'బై' చెప్పి ఆశనితో మాట్లాడి వెళ్ళిపోయారు. ఆయన చొరవకు నాకు ఆశ్చర్యమేసింది.

★ నిమ్మకాయ కావలసివచ్చి, ముక్కలుగా తరుగుతాం. మనకు ఒక్క ముక్కే కావాలి. తక్కినవి అలా వదిలేస్తే పాడవుతాయి. ఏం చెయ్యాలి? ఆ తక్కిన ముక్కల్ని ఉప్పు జాడీలో పడేయండి - మూడు నాలుగు రోజుల వరకూ పాడవకుండా అలాగే వుంటాయి.

ఒకరోజు ఆఫీస్‌లో లేటయినందున బస్ కోసం వెయిట్ చేస్తుండగా స్కూటరు ఒకటి ముందు నుండి వెళ్ళింది. 'లాల్‌ఖడీ, మైదాన్‌ఖడీ' అన్న పాట పరిచయమయిన గొంతు నుండి వినిపించే సరికి ఎవరా అని తల యెత్తాను. అంతలో స్కూటర్ నా ప్రక్కగా నిలిచింది. ఎదురుగా నవ్వు మొఖంతో సునీల్. నేనెంత ఎర్ర చీర కట్టుకుంటే మాత్రం అలా పాడటమేమిటి అని కొంచెం కోపం వచ్చింది. అంతలో సునీల్ 'ఏమిటి మేడమ్, బస్ గురించి వెయిట్ చేస్తున్నారా?' అని అన్నారు. అవునని తల ఊపాను. 'ఇప్ యూ డోంట్ మైండ్ ఐ విల్ డ్రాప్ యూ' అన్న ఆయనతో 'నో థేంక్స్, యూకెన్ గో స్లీప్,' అన్నాను కాస్త సీరియస్‌గా. 'అరే మేడమ్: నేనేమన్నానని అంత కోపం?' అన్నారు. 'మీరేం అనలేదుగాని, దయచేసి యిక్కడి నుండి వెళ్ళిపోండి' అంటూ చేతులు జోడించాను. అది చూసి చిలిపిగా నవ్వుతూ 'వెళ్ళకపోతే?' అంటూ నా ముఖంలోకి చూశారు. నాకు చిరాకెత్తి 'మీరు వెళ్ళకపోతే నేనే యిక్కడి నుండి వెళ్ళిపోతా' నంటూ విసురుగా నడక సాగించాను, వెధవ బస్సు రానందుకు మనస్సులో తిట్టుకుంటూ. 'ఏమండోయ్, కొంచెం ఆగండి' అని స్కూటర్ స్టార్ట్ చేసి ముందుకు తెచ్చి నిలిపిన సునీల్, 'ఒక చిన్న మాట విని వెళ్ళండి' అన్నారు. 'ఏమిటా మాట' అన్నట్లు చూశాను. 'నాతో మీరు ఐస్ పార్లర్‌కి రావాలి,' అని, 'ఎందుకు?' అన్న నన్ను చూసి గట్టిగా నవ్వుతూ 'ఎంత పిచ్చివారండి ఐస్ పార్లర్‌కి ఎందుకు వెళతారు? చల్లని పానీయం త్రాగటానికి. అదీకాక మీరు ఈ రోజు చాలా వేడిగా ఉన్నారు. చల్లబడటానికి తప్పక కూల్ డ్రింక్ తీసుకోవాలి' అన్నారు. ఆయన చిలిపితనానికి చిరునవ్వు నవ్వుకొని మెల్లిగా 'ఇప్పుడు కాదు, మరొకసారి వస్తాను. ప్రస్తుతం

నేనింటికి త్వరగా వెళ్ళాలి.' అంటున్న నాతో, 'తప్పకుండా వస్తారు కదా!' అంటున్నంతలో బస్ వచ్చింది. నేను బస్ ఎక్కడంలో 'టా! టా!' చెప్పి వెళ్ళిపోయాను.

ఆయనతో అలా రెండు, మూడుసార్లు మాట్లాడటం జరిగింది. ఆయన మాట్లాడినపుడల్లా కళ్ళలో ఏదో వెలుగు కనిపించేది.

ఆ రోజు ఆఫీస్‌లో పని త్వరగా అయిపోవడంతో ఫాస్ట్ షాప్‌లో పని ఉండి నెంటర్ వైపుకి నడక సాగించాను. "హలో రేఖా!" అన్న పిలుపు వినిపించేసరికి ఉలిక్కిపడి రోడ్డు దాటుతున్న నేను ఆ వైపుకు తిరిగాను. అంతలో ఎదురుగా కారు రావడంతో కంగారుగా ఎటు తప్పుకోవాలో తెలియక యిక నా పని అయిపోయిందనుకొని కళ్లు మూసుకొన్నాను. అనుకోకుండా క్షణంలో ఎవరో మెరుపులా లాగటం, వారితోబాటు నేను కొంత దూరంలో విసురుగా పడటం జరిగింది. నా చేతిలో ఉన్న హేండ్ బాగ్, నవల దూరంగా పడిపోయాయి. అసలే నా పరిస్థితి నీకు తెలుసుగా? మరుక్షణం స్పృహ కోల్పోయా నలాగే. అలా ఎంతసేపు అయిందో తెలియదు. చల్లనీళ్ళతో తడిపిన కర్చీవ్‌తో ముఖాన్ని తుడుస్తుంటే మెల్లగా కళ్ళు విప్పాను. 'ఎలా వుంది రేఖా' ఆత్రుతగా ముఖంలోనికి వంగి చూస్తున్నారు సునీల్. చుట్టూ జనం కనిపించారు. దాంతో తెలివి వచ్చిన నేను రోడ్‌లో-అందులో ఆయన ఒడిలో సిగ్గునిపించి లేవబోయాను. 'హుష్ మెల్లగా!' అని చేయి ఆసరా యిచ్చి లేవదీశారు. రోడ్‌లో అలా జరిగినందుకు సిగ్గుతో నా తల బరువుగా వాలిపోయింది. అందరూ ఎలా ఉందని ప్రశ్నించారు. ఫర్వాలేదంటూ సమాధానపర్చి యిబ్బందిగా ముఖం పెట్టాను.

నా ముఖాన్ని చూసి పరిస్థితిని అర్థం చేసుకొన్న సునీల్ టాక్సీని పిలిచి, దోర్ తెరిచి

'రా రేఖా' అని పిలిచారు. ఇంకా అక్కడ కొంత మంది జనం నిలబడి ఉన్నారు. ఇక మారు మాట్లాడకుండా ఎక్కి కూచున్నాను. 'ఇదిగో మీ హేండ్ బాగ్, నవల,' అంటూ అందిస్తూ ప్రక్కన కూచున్నారు. 'ఏం రేఖా, ఎలా వుంది? దెబ్బలేమయినా తగిలాయా?' అన్న ఆయనతో 'ఏం లేదు' అన్నాను. 'ఊహా! మీరు నిజం చెప్పడంలేదు. ఏం లేదన్నప్పుడు ఈ సిగ్గు, మౌనం ఎందుకూ? మీరు చెప్పక పోయినా నాకు తెలుసు' అని ఓ క్షణం ముఖంలోనికి చూశారు. ఏమిటన్నట్లు ప్రశ్నార్థకంగా పెట్టాను ముఖాన్ని. 'అలా రోడ్‌లో పడిపోయానే - అని కదూ' అని అన్నారు నా భావాలు చదివినట్లు. 'ఊహా! ఏం కాదు' తల ఎత్తకుండానే అన్నాను. 'నో! కొంచెం ఇటు చూసి చెప్పండి' వంగి కళ్ళలోనికి చూస్తూ అన్నారు.

ఎందుకో ఆ కళ్ళలోనికి చూసిన తరువాత అబద్ధం చెప్పాలని అనిపించలేదు. పైగా కారణం కూడా అదేగా? ఔనంటూ తల ఊపాను. 'ఈ మాత్రం దానికే యిలా బాధపడితే ఎలా? మరీ ఇంత నెన్సిటివ్‌గా ఉండకూడదు. నాకు నచ్చదు' అన్నారు. మధ్యలో తనకు నచ్చటమెందుకో నా కర్థంకాక ఒళ్ళు మండింది. అంతలో టాక్సీ హోటల్ 'ప్రీతమ్' ముందు ఆగింది; తాను దిగి దోర్ పట్టుకొని దిగమన్నట్లు చూశారు. డ్రైవర్ దిగి కొంత దూరంలో నిలుచున్నాడు. 'ఇక్కడి కెందుకు తీసుకువచ్చారు?' అన్నా వినిపించుకోకుండా డ్రైవరుకు డబ్బిచ్చి పంపడంలో మునిగి పోయాను. నా కసలే కోపంగా ఉండేమో మౌనంగా తనను అనుసరించాను ఫేమిలీరూంలోకి. మౌనంగా కూర్చున్న నాతో 'ఏం తీసుకుంటారు రేఖా!' అని అడిగారు. 'నాకేం అక్కర్లేదు. అసలక్కడకు ఎందుకు తీసుకొచ్చారో చెప్పండి' అన్నాను కోపంగా. 'అరే ఆ రోజు మీరు నాకు మాట ఇచ్చారుగా! మర్చిపోయారా? కొంచెం గుర్తు చేసుకోండి.' అన్నారు. 'నేను మీకెప్పుడూ ఏ మాటా యివ్వలేదు,' అని దబాయించాను. 'మీరు నిజంగా నాకెప్పుడూ మాటివ్వలేదా? ఇలా నా కళ్ళలోకి చూసి చెప్పండి. అలా అయితే ఇప్పుడే వెళ్ళిపోదాం.' కొంచెం గంభీరంగా వచ్చిన ఆయన మాటలకు మౌనంగా తల వంచుకొన్నాను. 'త్వరగా చెప్పండి. మీ మాట అబద్ధం కానప్పుడు భయం ఎందుకు?' మెల్లగా కళ్ళెత్తి చూశాను. ఎదురుగా ఆయన కళ్ళు 'ఏం మాటివ్వలేదా' అని

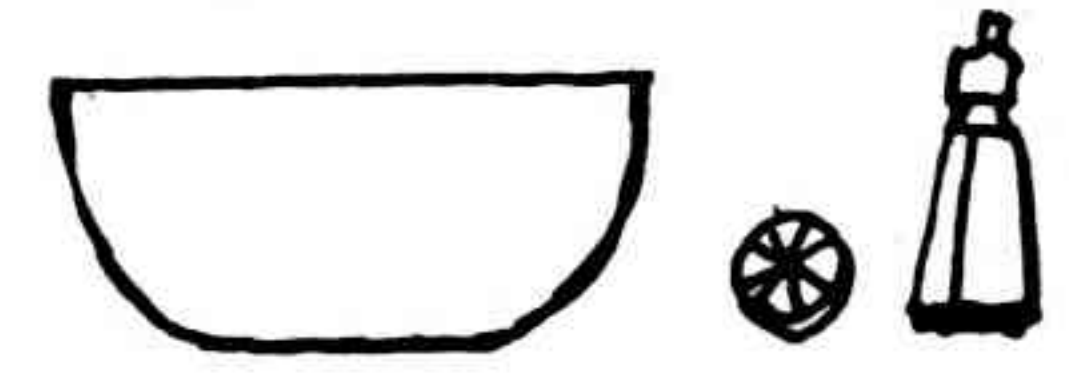
సూటిగా ప్రశ్నిస్తున్నాయి. 'బెను. మాటిచ్చాను' అంటూ మెల్లగా నవ్వాను. అంతవరకు నేనేమి చెప్పానో అన్న ధ్యాసలో వున్న ఆయన ఒక్కసారిగా 'మరి ముందెందుకలా అన్నావు?' అన్నారు. 'ఊరికే, తమాషా చేయడానికి' అని జవాబిచ్చాను. 'అబ్బా! నిజంగా మీ ఆడవాళ్ళని అర్థం చేసుకోవటం చాలా కష్టం సుమా' అన్నారు ఆయన నవ్వుతూ. బేరర్ రావడంతో 'ఐన్క్రిమ్' తెప్పించి నాకో కప్పు అందించి, తనొకటి తీసుకొన్నారు.

'ఎప్పటినుండో మీకో విషయం చెప్పాలని అనుకుంటున్నాను. నాకోసం పదినిమిషాలు కూర్చుంటారా? ప్లీజ్' అని అర్థింపుగా అడుగుతుంటే కాదనలేక అదిరే గుండెను చిక్కబట్టుకొని భయంతో కూచున్నాను. "రేఖా! నేను మిమ్మల్ని మనసారా ప్రేమిస్తున్నాను. నన్ను తప్పుగా అర్థంచేసుకోవద్దు. ఎన్నాళ్ళగానో యీ విషయంపై మీ అభిప్రాయం కనుక్కోవాలని అనుకుంటూనే, భయంతో ఆలస్యం చేశాను. ఏం రేఖా! జవాబు చెప్పకుండా మౌనంగా కూర్చున్నావ్? ఇష్టంలేదా? 'ప్లైయ్'గా నీ అభిప్రాయం తెలుపుతావని అనుకుంటున్నాను." ఆయన మాటలు వింటున్న నాలో ఓ క్షణం చలనం ఆగిపోయింది. ఆయన నన్ను ప్రేమిస్తున్నానని చెప్తుంటే నాకు ఎందుకో చెప్పలేని ఆనందం, ఆశ్చర్యం కలిగాయి. తాను అన్నింటిలో నాకంటే మిన్న. తనంతట తానుగా వచ్చి నన్ను కోరుతుంటే ఎందుకో నాకంటే అదృష్టవంతు లేవరని అనిపించింది. కాని నేనెన్నడూ ఊహించలేదేమో భయంవేసింది. ఇది కలో నిజమో, నమ్మాలో, మానాలో తెలియక బొమ్మలా కూర్చున్న నేను, 'ఏం రేఖా మాట్లాడవ్?' అనటంతో ఒక్కసారి ఉలిక్కి పడ్డాను. ఎదురుగా ఎంతో ఆశ్చర్యంగా నిరీక్షిస్తున్న కళ్ళతో సునీల్

★ కర్పూరం ఎంత డబ్బాలో వేసి మూత పెట్టినా, కొంతకాలానికి కొంతయినా హరిస్తుంది. నాలుగు మిరియపు గింజలు, నాలుగు బియ్యపు గింజలూ ఆ డబ్బాలో కర్పూరంతో పాటు వేసి వుంచితే, కర్పూరం అంత తొందరగా హరించుకుపోదు!

★ అర్థైంటుగా మీకు మజ్జిగ కావలసి వచ్చిందనుకోండి. దానికేం చేస్తారంటే - పాలు గోరు వెచ్చగా వెచ్చబెట్టి అందులో చిటికెడు ఉప్పు వెయ్యండి. కొద్దిగా నిమ్మ పండు రసం కూడా పిండండి. కొద్ది సేవల్లోనే పాలు విరిగి 'మజ్జిగ' అవుతుంది!

కనబడటంతోతే, గొంతు సవరించుకొని 'అందులో మీ పెద్దవాళ్ళ అభిప్రాయం కూడా తెలుసుకోవాలి కదా?' అన్నాను. అందుకు సునీల్, 'మన పెద్దవాళ్ళ సంగతి తరువాత చూసుకోవచ్చు. ముందు నీ అభిప్రాయం నాకు కావాలి!' అన్నారు. 'ఏమని చెప్పాలి?' కొంటేగా ప్రశ్నించాను. నన్ను ప్రేమిస్తున్నానని అన్న ఆయనతో 'అబ్బా, నేను చెప్పలేను. సిగ్గేస్తుంది' అన్నాను. ఇందులో సిగ్గుపడటానికి ఏముంది? నీ నోటినుండి విందామని....చెప్పవా?' అని బ్రతిమాలుతూ అడుగుతుంటే మెల్లగా తలెత్తి 'నేను మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తున్నాను.' చెప్పలేక చెప్పతూ సిగ్గు ముంచుకురాగా ముఖానికి చేతులడ్డం పెట్టుకొని తలవంచుకొన్నాను.

సునీల్ నాదగ్గరకొచ్చి నా చేతులను సున్నితంగా తొలిగించి, చుబుకం ఎత్తిపట్టి కళ్ళలోనికి చూస్తూ 'మరొక్కసారి చెప్పవా? రేఖా, నేను ఎంత అదృష్టవంతుణ్ణి.' అన్నారు. ఆ ఆనందంలో నోటమాట రాక పరవశత్వంతో ఆయన విశాలమయిన ఎదపై వాలిపోయాను. ఆ ఆనందం ఎక్కడా, ఎప్పుడూ పొందలేదు. అదేదో క్రొత్త అనుభూతి. ఆ సమయంలో మనసంతా గాలిలో తేలిపోసాగింది. ఆయన పెదవులేదో అస్పష్టంగా అంటున్నాయి. ఆయన నన్ను దగ్గరగా తీసుకుని....

మీ అందరి అభిప్రాయాలు నేను కనుక్కొని ఉంటే ఆయన 'టూర్' నుంచి రాగానే మీతో మాట్లాడతారు. మరి ఆయన మీకు నచ్చుతారో, లేదో? మరి నాకుమాత్రం నచ్చారు. ఆయనకు నేను నచ్చడం చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. నాలో ఆయనను ఆకర్షించిన దేమిటో నా కర్థంకాదు. ఆ మాటే ఆయనతో అంటే 'ఇక ముందెప్పుడూ అలా మాట్లాడవద్దు. నీ మంచి మనస్సే నన్ను ఆకర్షించింది. అదే ఈ నాడు మనిద్దరినీ కలిపింది' అన్నారు. 'నిజంగా ఆయనకు ఇల్లాలిని కాగలిగితే ఎంత అదృష్టవంతురాలినో' అనిపిస్తుంది. ఆయన ప్రస్తుతం రెండు నెలలు 'టూర్' లో ఉంటారు. తనకు తల్లి, చెల్లి ఉన్నారట. వివాహానికి వాళ్ళేమీ అభ్యంతర పెట్టరట. మన పరిస్థితులు కొంతవరకు చెప్పాననుకో. అన్నీ సర్దుకొనేలా చేస్తామన్నారు. అయినా మనసులనేవి కలిసిన తరువాత ఇవేవీ అడ్డురావని నా ఉద్దేశం. నీదికూడ అలాంటి భావమేనని నా భావన. నీ జవాబు చూచుకొని అమ్మవాళ్ళకి చెప్పతాను. కాని సునీల్ లేకపోతే నేను బ్రతకలేనేమో అనిపిస్తుంది. బహుశా ప్రేమంటే ఇదేనేమో! నీ అంగీకారం తెలుపుతూ ఉత్తరం వ్రాస్తావని ఎదురు చూస్తుంటాను.

అక్కా! ఇదంతా నీవు నిజమనుకుంటున్నావా? కాదు. ఊరికే వ్రాశాను. నీయీ చెల్లి అంత అదృష్టవంతురాలా అక్కా? కట్నవిశాచం నైవార విహారం చేస్తున్న యీ కాలంలో ప్రతి కన్నెపిల్లా భవిష్యత్తు గురించి ఊహించే ఒక మధురస్వప్నం-అంతే! కాని ఎవరి స్వప్నాలెలా సఫలమవుతాయో సృష్టించిన ఆ దైవానికి తప్ప మనకు తెలియదుకదా!

ఇట్లు
నీ చెల్లెలు
రేఖ

★ ఉప్పా చేసుకునే రవ్వకు ఎక్కువగా వురుగు పడుతూ వుంటుంది. అలా వట్టకుండా వుండాలంటే చిన్న గమ్మత్తు వుంది. ఆరవ్వను కొద్దిగా వేయించి, తీసేసి-తర్వాత నిలవ చెయ్యండి. వురుగు పట్టదు.

[ఈ పేజీలోని చిట్కాలు పంపినవారు: ఎన్. భువనేశ్వరమ్మ]

గుడికి వెళ్ళి పస్తూ ఉంటే దారిలో సుజాత వాళ్ళ ఇంటి గుమ్మంలో నిలబడి పలకరించింది. “చాలా రోజులైంది....వచ్చి వెళ్ళండి” అని బలవంతాన నన్ను ఇంట్లోకి తీసుకువెళ్ళింది ఆమె. హాల్లో అడుగుపెట్టగానే గోడకు తగిలించి ఉంచిన తమాషా బొమ్మ నన్ను ఆకర్షించింది. ఆ బొమ్మ ఏమిటో తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం కలిగింది. దాన్ని చూసి “పెయింటింగ్ అది?” అని అడిగాను సుజాతను.

“బానందీ! అయితే ఇది సాండ్ పెయిం
టింగ్. ఇసుకతో తయారు చేసింది” నుజాత
జవాబిచ్చింది.

“ఇసుకా?”

అమె మాటలు నమ్మలేక ఆ దొమ్మ దగ్గర
కెళ్ళి చూశాను. సుజాత చెప్పింది నిజమే!
ఆ పెయింటింగ్ పైభాగమంతా ఇసుక పూతలో
గరుకుగా ఉంది.

“ కార్డ్ బోర్డు మీద మనం గీయదలుచుకున్న దొమ్మి పెక్వే గీసుకున్నాను. ‘కోరా’ (గరు కుగా ఉండే) ఇసుకను తెచ్చి దాగా జల్లించాను. ఈ దొమ్మిలో ఇల్లు - ఇంటి పక్కన కొబ్బరిచెట్టు ఆ పక్కన నది చూస్తున్నారా....?” సుజాత ఉత్సాహంగా అడిగింది.

“అః చూస్తున్నా!”

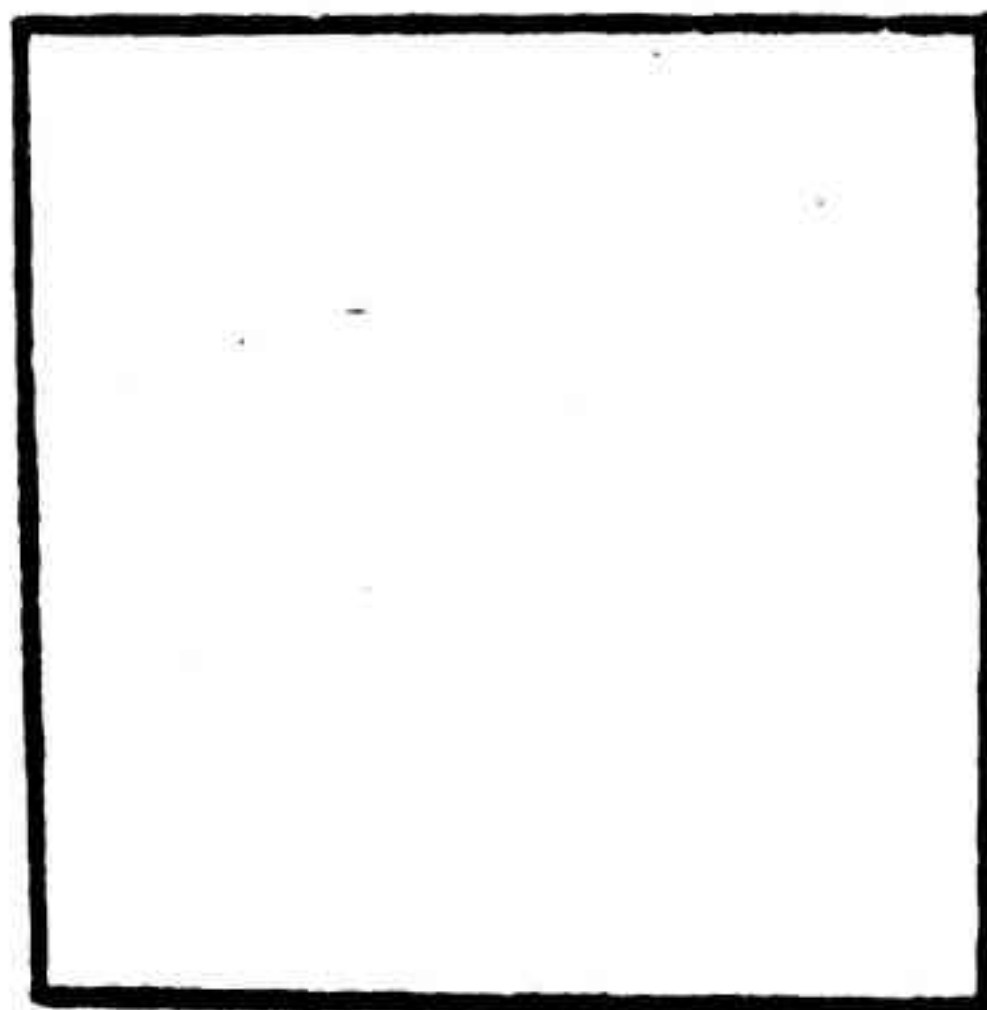
“ఇందులో మొదట ఇంటిని పెయింట్ చేశాను. పెయింట్ తడి ఆరిపోయేంతలో దాని మీద జల్లించిన ఇసుక చల్లాను. పెయింట్ కు ఇసుక అతుక్కుంది. అతకని ఇసుకను రాల్చే శాను. పెయింట్ మీద ఇసుక ఎండాక, మళ్ళీ దాని మీద పెయింట్ చేశాను. అలాచేసి దానిమీద మరో పొర ఇసుక చల్లాను. ఇలా నాకు కావలసిన ఎఫెక్ట్ వచ్చేదాకా పెయింట్ పూయడం, ఇసుక చల్లడం సాగించాను. ఇలాగే కొబ్బరి చెట్టుకు కూడా కాస్త కండపుష్టి కలిగించాను. ఇసుక అతకడానికి నలుపు, తెలుపు రంగులు వాడాను. నేను కోరుకున్న ఎఫెక్ట్ వచ్చిన బొమ్మ నిర్దమయ్యాక, ఇంటికీ, చెట్లకూ, నదికీ కావలసిన రంగులు పూసి పెయింటింగ్ పూ రించేశాను.

‘శ్రీ దేవుణ్’ చొప్పులా ఉంది కదండీ!”

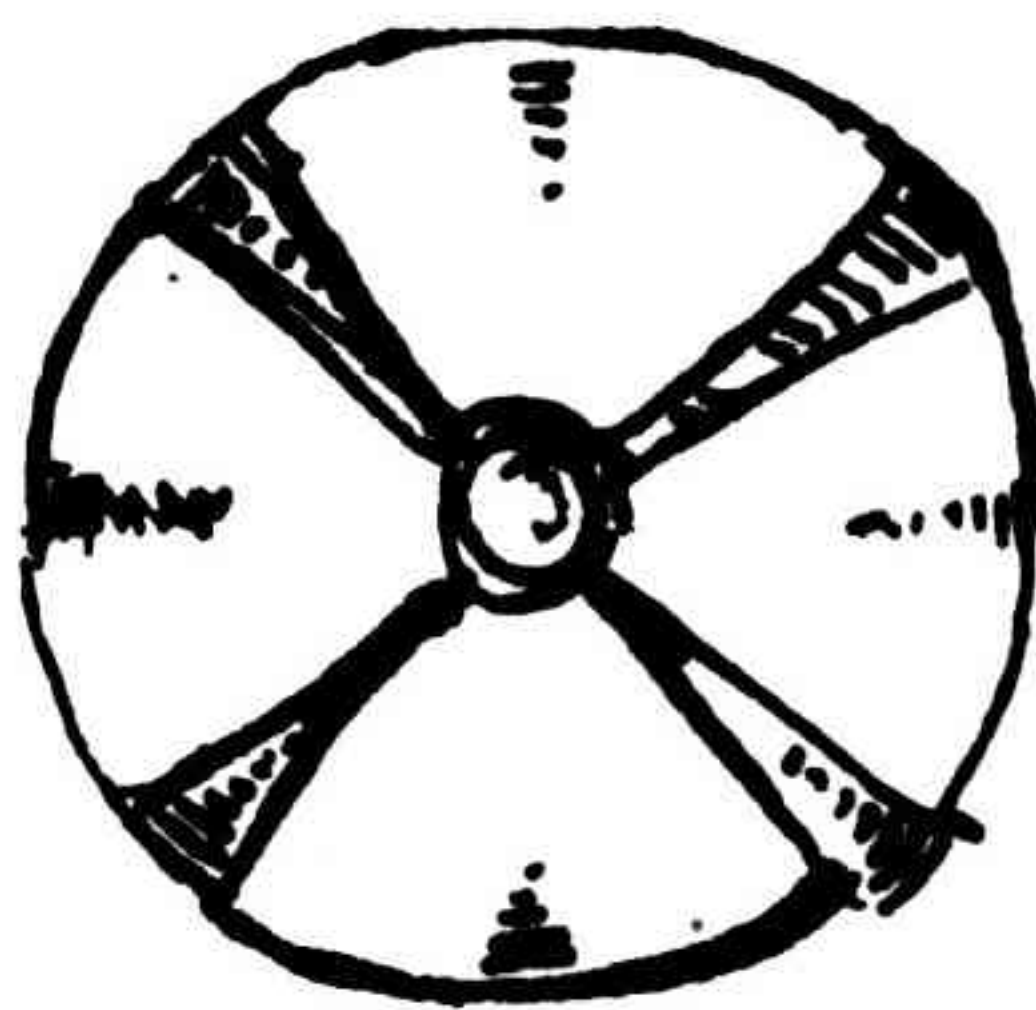
“దాను సుజాతా ! చాలా బాగుంది !”
అన్నాను నేను.

నా దృష్టి పక్క గది గుమ్మానికి వేలాడుతున్న కర్డెన్ మీద పడింది. అందుల్లో ఏదో విశేషం ఉన్నట్టనిపించింది. “కర్డెన్ ఎక్కడ కొన్నారు?” అన్నాను సుజాతతో.

“కొన్నది కాదండీ అది! నేనే చేశాను!”
అంది ఆ అమ్మాయి.

జ్ఞాపిక వంటి ముక్క

మడిచి గుట్టిన ముక్క

“నేను నమ్మలేను” అన్నాను సీరియస్ గా.

“బాను. దాన్ని ఎలా చేశానో చెబితే మీరు నమ్మలేరు” అన్నది సుజాత - నన్ను సవాలు చేస్తున్నట్లు.

ఆ కర్తవ్య దగ్గరికి వెళ్ళి చూచినప్పుడు నా అప
నమ్మకం సడలిపోయి, దాని చోట ఆశ్చర్యం
మిగిలింది. అది పాసిక్ ఫూల తెర.

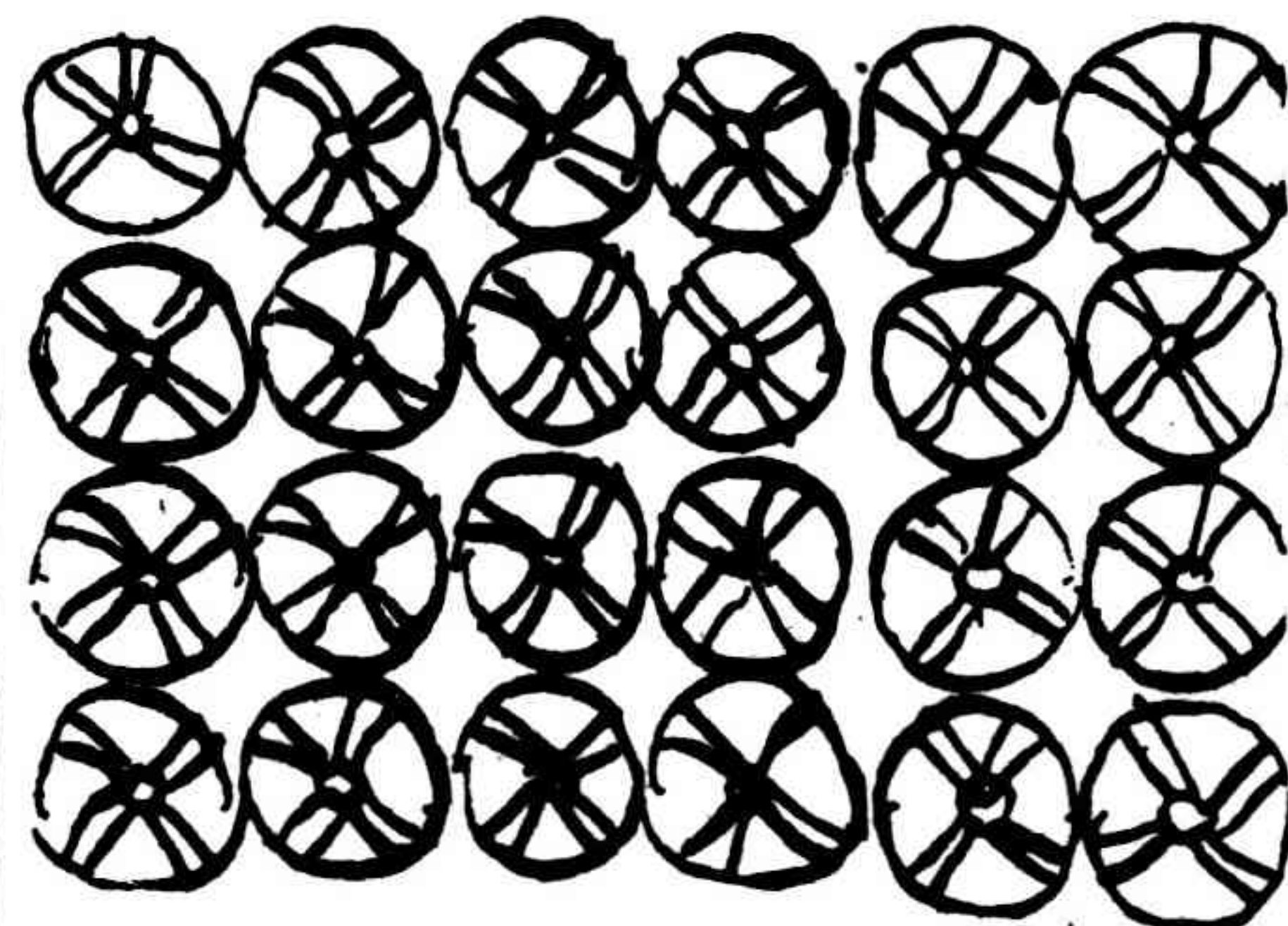
“బజారుకు వెళ్ళి ఏవైనా కొని తెచ్చుకున్న
స్పృహ స్లాస్టిక్ సంచులు ఇస్తారు కదండీ! వాటిలో
అద్వైతయిజ్ఞమెంట్లు ఉన్న భాగాలను చించేసి,
తక్కిన భాగాలను గుండ్రంగా, చిన్నవిగా ఉండే
బిళ్ళల ఆకారంలో మడిచి కుట్టాను. అలాంటి
బిళ్ళలను కలిపి కుట్టి ఈ కర్డెన్ చేశాను.
కావాలంటే వీటితో టేబుల్ క్లాత్లు కూడా
చెయ్యొచ్చు....”

నేనూ ఉన్నాను.... ఎందుకూ....? మా యింట్లో
ప్లాస్టిక్ సంచులు బొద్దింకలు కాపురముండడానికి
తప్ప మరెందుకు పనికివచ్చాయి? అవసరం వచ్చి
నప్పుడు ఒక సంచైనా దొరికిచావదే! సుజాత
మాటలు నన్ను హెచ్చరిస్తున్నాయి.

“ ఇవి చెయ్యడం సులభమే. దుమ్మా గిమ్మా పేరుకుపోతే—సబ్బు నీళ్ళలో నానబెడితే శుభ్రమై పోతుంది. అదీకాక, ఈ తెర మీద దీపం కాంతి పడ్డప్పుడు, అవతలివైపు బిళ్ళల మధ్య ఉన్న సన్నని బెజ్జాల ద్వారా వెలుగు పూలజల్లులా చెదరి పడుతుంది. అది చూడారే కాని చెప్పలేను ” అన్నది సుజాత.

నాకు ఏం చెప్పాలో తెలియలేదు. ఎందుకూ పనికిరానివిగా కనిపించే వస్తువులతో ఇలాంటి విచిత్రాలు చెయ్యొచ్చునన్నమాట :

సుజాత దగ్గర నెలవు తీసుకుని ఇంటికి వెళుతూ నేను ఇదే ఆలోచించాను. తీరిక వేళల్లో అనవసరంగా కాలక్షేపం నెయ్యడంకన్నా ఇలాంటి పనులుచేస్తే ఎంత బావుంటుంది? పోచికోలు కబుర్లు చెప్పడానికి, కలహాలు పెట్టడానికి ఎంత మంది తమ అమూల్యమైన కాలాన్ని వ్యర్థం చేసున్నారు? వయసులో చిన్నదే అయినా సుజాత

ముక్కలు కలిపి కుట్టిన తెర

తన కాలాన్నీ, బుద్ధినీ ఎంత చక్కగా ఉపయో
గిస్తున్నది అనుకున్నాను నేను.

ఇవాళ మా యింట్లోనూ ఇలాంటి చిత్ర విచిత్రాలు నేను చూపించగలను. మనసు ఉండాలే కాని....మార్గం ఎందుకుండదు ?

—విమలారమణి

10. బాదామి.
 పోగా జయగల 8. అనోళుంబా జయగల 9. మదయ
 ప్రాయము 5. అలవ్యము 6. దోసె 7. అనుకున్న
 నులో నియుంబో బెప్పే బాద్రాజులన 8. నది 4. అల
 బాహుళిద్రి: సర్వారామయ: 1. స్వేచ్ఛ 2. మన

"మోటు" నగలు

నగలు మోటుగా వుండడం ఏమిటి?—
అని అనిపించవచ్చు. కొన్ని నగలు
నాజుగ్గా సున్నితంగా వుంటాయి; కొన్ని
'మోటు'గానూ వుంటాయి. ఎలా
వున్నా, నగలు వేసుకోవడం ఎదుటి వారికి
అందంగా కనిపించడం కోసం. బంగారం
ధర్మలు అందుబాటులో లేని ఈ రోజుల్లో
కళ వుట్టిపడుతూ వుండే ఈ 'వైట్
మెటల్' నగలు ధరించినా కూడా,
అంత అందంగానూ నాజుగ్గానూ
కనిపించవచ్చు. ఈ వర్ణచిత్రంలో
కనిపించే నగల్లాంటివి ఎన్నో వుంటాయి;
ఏ పెద్ద పట్టణంలోనైనా దొరుకుతాయి.
చవగ్గా లభించే ఈ నగలు 'వైట్
మెటల్'తో చేస్తారు. రంగు రంగుల
రాళ్ళు అద్ది, నగలను రూపొందిస్తారు.
ఏదో ఒక్క నగవేసుకున్నా చాలు -
ఆకర్షణీయంగానే వుంటుంది. ఇందులో
వుండే మరో నడుపాయం ఏమిటంటే -
ఈ నగలు ఆధునికమైన దుస్తుల
మీదా, చీరెల మీదా కూడా బాగానే
వుంటాయి.

—చాయా ఆర్య

వర్ణచిత్రం : కామెట్ బార్దా

ఉద్యోగాలు చేస్తే

ఎమ్. ఎ పరీక్ష పాసయిన నేను ఉద్యోగం చేయవలసిన నిర్బంధానికి గురి అయ్యాను. అక్కయ్యలిద్దరికీ పెళ్ళిళ్ళు చేసి మా నాన్నగారు కమ్మమూయ డంతో, మా అమ్మనూ, ఇద్దరు తమ్ముళ్ళనూ చూసుకోవలసిన బాధ్యత నా మీద పడింది. 'అమ్మడు చక్కగా చదువుకొంటున్నది. అది ఎంతాక చదువుతానంటే అంతాక చదివించాలి' అనే పట్టుదలతో నాన్న నన్ను చదివించారు. ఆశపడి నేను చదివిన చదువు మా ఆకలి తీర్చడానికి అక్కరకు వచ్చింది. అదృష్టవశాత్తు నిరుద్యోగ సమస్య నన్ను ఎక్కువ కాలం వీడించలేదు. ప్రస్తుతం నన్ను వీడిస్తున్నదల్లా నా ఉద్యోగమే.

తమ్ముళ్ళ భవిష్యత్తు బాగుండాలనే ఒకే కోరికతో-ఉద్యోగం స్వస్థలానికి దూరంగా ఢిల్లీలో వచ్చినా మా అమ్మకు నచ్చజెప్పి ఒప్పించాను.

ఢిల్లీలో దిగగానే మా పెద్దక్కయ్య దూరపు బంధువుల యింట దిగాను. వెళ్ళిన రోజే అతికష్టం మీద నేను ఉద్యోగం చేయాల్సిన ఆఫీసును కనుక్కొని వెళ్ళి ఉద్యోగంలో చేరాను. మొదటిరోజు మామూలు గానే గడిచిపోయింది. నాకు తెలిసిన కాస్తో కూస్తో హిందీతో సహోద్యోగుల ప్రశ్నలకు సమాధానాలిచ్చుకున్నాను.

తర్వాతి రోజునుంచి నా తిప్పలు ప్రారంభమయ్యాయి. ఆ రోజు సాయంకాలం ఆఫీసునుంచి బస్సు అందుకొని మా వాళ్ళ ఇల్లు చేరేసరికి రాత్రి ఎనిమిదయింది. ఆ యింట ఉన్న ముసలావిడ వీధిగుమ్మం దగ్గరే అర్చన ప్రారంభించింది. 'ఊళ్ళో అడుగుపెట్టిన రోజునుంచి ఇలా వెదవ తిరుగుళ్ళు తిరిగే నీలాంటి దానికి మా లాంటి మర్యాదస్థుల ఇట్లు సరిపడవు. నీ దారి నువ్వు చూసుకో' అని ఆవిడ గట్టిగా చెప్పేసింది. అంతకుముందు ఇంటా బయటా ఎవరిదగ్గరా మాటలు పడని నాకు దుఃఖం ముంచుకొచ్చింది. అయితే ముసలావిడ కొడుకు మాత్రం 'ఈ ఊళ్ళో పర్కింగ్ విమెన్స్ హాస్టల్లు ఉన్నాయి. అక్కడెక్కడైనా చేరే ప్రయత్నం చెయ్యి. అంతాక ఇక్కడే ఉండు' అని అనునయిందాడు.

హాస్టలు జీవితం గురించి ఎంత తక్కువ చెబితే అంత మంచిది. వాళ్ళు తీసుకునే డబ్బుకూ, అమర్చే సౌకర్యాలకూ ఏమీ పొత్తు కుదరదు. అయితే ఏమీ ఆడగడానికి వీలుండదు. ఆమాత్రం ఆశ్రయం కోసం ఢిల్లీలో ఎంత మంది ఆడపిల్లలు శ్రమ పడుతున్నారో చెప్పలేము.

హాస్టలు తిండి ఒంట బట్టక ఒకటి రెండుసార్లు బయట హోటళ్ళలో భోంచేసే ప్రయత్నం చేశాను. ఆ ప్రయత్నం చేశాక, అలా నెలకు రెండు మూడుసార్లు హోటల్ భోజనం చేస్తే ఇంటికి డబ్బు పంపలేననిపించింది. ఇక చేసేదేమీలేక కొన్ని రాత్రుళ్ళు ఉపవాసాలు కూడా చేశాను.

ఆరు నెలలు కష్టపడగా, మరో హాస్టలులో బస దొరికింది. అయితే ఈ హాస్టలు ఆఫీసుకు దూరమైపోయింది. ఇక్కడ మరో అనుకూల మేమంటే ఎవరి వంట వాళ్ళు చేసుకోవచ్చు. ఎలాగో అడ్డప్ట్ కావచ్చులే అనే ఉద్దేశంతో అక్కడ చేరిన నాకు సమస్యలు మరి ఎక్కువయ్యాయి.

ఒక రోజు బస్సు దొరక్క నానాఇబ్బందులూపడి ఆఫీసు చేరిన నన్ను ఆలస్యంగా వచ్చినందుకు సంజాయిషీ చెప్పమని మా ఆఫీసరు ఇబ్బంది పెట్టింది. మదరాసీలకు బాధ్యత తెలియదని అరగంట తిట్టింది. నేను ఉద్యోగంలో చేరాక ఆ రోజునే మొదటిసారి ఆలస్యంగా వెళ్ళాను.

తర్వాత అంతా మామూలే! వారానికి కనీసం మూడు రోజులైనా ఆలస్యంగా వెళ్ళడం, అక్షింతలు వేయించుకోవడం; రాత్రుళ్ళు హాస్టలుకు ఆలస్యంగా చేరుకుని వండుకోలేక అలాగే కడుపు మాడ్చుకుని పడుకోవడం అలవాటు చేసుకున్నాను. ఆ మధ్య ఒకసారి నాకు ఒళ్లు తెలియనంతగా జ్వరం వస్తే, డాక్టర్ దగ్గరికి వెళ్ళడానికి రిక్షానో, స్కూటర్ నో పిలిపించ దానికి కూడా మా హాస్టలులో వాళ్ళ ముందుకు రాలేదు. అంత జ్వరంతోనూ నేనే మూడో అంతస్తు నుంచి దిగివచ్చి, డాక్టర్ ను వెదుక్కుంటూ వెళ్లాల్సి వచ్చింది.

ఎంత పొదుపుగా ఉందామనుకున్నా తెచ్చుకుంటున్న జీతం డబ్బులో సగం పైగా నా కోసమే ఖర్చయిపోతున్నది. తమ్ముళ్ళూ, అమ్మా ఉత్తరం వ్రాసినప్పుడల్లా, వాళ్ళ అవసరాల కోసమైనా నేను ఉద్యోగం చెయ్యాలని ఎప్పటికప్పుడు అనుకుంటున్నాను.

అయితే సమయానికి అందని బస్సులు, సానుభూతి చూపని సహోద్యోగులు, యాంత్రికంగా సాగిపోయే హాస్టల్ మేట్లు - అడపా దడపా పస్తులు ఇలా ఇన్ని సమస్యలు ఎప్పటికప్పుడు నన్ను కబళిస్తున్నా - ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఈ పరిస్థితులు మారకపోతాయా అనే ఆశతో 'బతుకు గడుపుతున్నాను.

మనదేశ రాజధాని నగరంలోనే ఉద్యోగాలుచేసే స్త్రీల గురించి ఎవరూ అంతగా పట్టించుకోవడం లేదంటే విచారంగానే కాదు, ఆశ్చర్యంగా కూడా వుంటుంది. నాలా ఒంటరిగా ఉండి ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్న వాళ్ళ సమస్యలు ఎప్పుడు తీరుతాయో?

ఎల్. శోభ, న్యూఢిల్లీ

నేడు ఉద్యోగాలు చేస్తున్న స్త్రీలలో 90 శాతం మంది ఉద్యోగం చేసేది ఇల్లు గడవక మాత్రమేగాని పురుషులతో సమానమైన హక్కుల కోసం మాత్రం కాదు. కుటుంబ శ్రేయస్సు కోసం ఉద్యోగాలుచేసే స్త్రీలు ఇంటా బయటా కూడా నెగ్గుకు రావాల్సి వస్తోంది. సంసారం చేస్తూ, ఉద్యోగాలు చేసే స్త్రీలకు సాయంగా యింట్లో పెద్ద దిక్కుంటే ఆ స్త్రీలంత అదృష్ట వంతులు వుండరు.

తెల్లారే ఐదుగంటలకే లేచి వంటా, కాఫీ, మధ్యాహ్నానికి టిఫిను కానిచ్చి క్యారియర్లు సర్ది పిల్లల్ని బడికి పంపించి, చిన్నపిల్లల్ని సముదా యించి, పాలసరంజామాతో సహా వాళ్ళను పనిపిల్లల కప్పగించి తాళాలు బిగించి శ్రీవారి అవసరాలు తీర్చి బస్సు అంధుకునేసరికి రోజూ ఓ యుద్ధం

శ్రీల సమస్యలు

వాక్కుల శిల్పం

చేసినంత వనపురుంది. ఇంతాచేసి వెళ్ళినా “ఆ పనిపిల్ల పాపకి సరిగ్గా పాలు పడ్తోందో లేదో, హడావుడిలో తాళం సరిగ్గా పడిందోలేదో, ప్రక్రియ పనిపిల్ల ఎవరిసాయంలోనో తాళం బ్రద్దలుకొట్టి చేతివందిన సామానంతా పట్టుకుపోయినట్టు ఇదీ పట్టుకుపోదు కదా - చెమదోడ్చి కోరికల్ని చంపుకుని సమకూర్చుకున్న సామాను....” అని మనసు పీరుచుంటే - ఇటు ఆఫీస్ పనిలో లోపం రాకుండా మనసును బలవంతంగా మళ్ళించుకోవలసివస్తుంది. పిల్లలకేవలైనా జబ్బులొస్తే మొదలవుతుంది అనలైన బాధ. ఎక్కువ రోజులు నెలవు పెట్టడానికి వీలుండదు - ఏవో అవసరాలకి నెలవు వాడేసుకున్నందు వల్ల. అలాటవుతు అటు ఆఫీస్లోను స్థిమితంగా వుండలేరు; ఇంట్లో వుండడానికి వీలుకాదు; ఆఫీస్కు ఆలస్యం అయితే ఆఫీసర్ చేత చివాట్లు. ఎందుకొచ్చిన ఉద్యోగం-ఇంటా బయటా ఈ త్రళంకు స్వర్గం ఏమిటని బాధపడే ఉద్యోగినులు కొల్లలుగా వున్నారు. అలా అని అలవాటైన ఉద్యోగాన్ని మానలేరు; మాని అర్థిక బాధల్లో ఈసురోమని ఇంట్లో వుండలేరు. అలాగే కష్టపడుతూ పిల్లల భవిష్యత్తుని దృష్టిలో వుంచుకుని బాధలు భరిస్తున్నారు నేటి ఉద్యోగినులు.

మా పెదనాన్నగారమ్మాయి ఉద్యోగం చేస్తున్న మొదట్లో త్వరగా రాని పనిమనిషివల్లా, ఆలస్యంగా వచ్చే పాలవల్లా. మండని కర్రల పొయ్యి వల్లా, వంటచేసి పిల్లల్ని స్కూళ్ళకి పంపి - ఆఫీస్కి బయలుదేరేసరికే రోజూ ఆలస్యం అయిపోతుండేది. చివరికి మా అక్కా బావా ఓ నిర్ణయాని కొచ్చి యిద్దరూ కొంత ‘లోన్’ మంజూర్ చేయించుకున్నారు. ఆ లోన్తో ఆరునిక పరికరాలైన గాస్ స్టో, కుక్కర్లూ కొనుక్కున్నారు. నాలుగిళ్ళలో పని పూర్తి చేసుకుని ఆలస్యంగా వచ్చే పని మనిషిని రాత్రే వచ్చెయ్యమన్నారు. పాలు రాత్రివే ప్రొద్దుటి కాఫీకి వుంచుకుని ముందురోజే అయిపోయిన సరుకులూ, మరుసటి రోజుకి కాపలసిన కూరలూ ఆఫీస్ నుండి వచ్చేప్పుడే కొనుక్కుని యింటికి వస్తున్నారు. ఇప్పుడు మా అక్క తెల్ల వారుయ్యామునే లేవనక్కర్లేదు. చక్కగా 6 గంటలకిలేచి నిమిషాల మీద వంటా, టిఫిను చేసేసి స్నానానికి వెళ్తే, బావగారు క్యారియర్లు సర్దేస్తారు. అలా చేస్తున్న దగ్గర్నుంచి పదిగంటలైనా తెమలని వాళ్లు ఇప్పుడు 9 గంటలకే తయారైపోతున్నారు. ఉద్యోగినుల కష్టాలు తీరాలంటే మగవారి సహకారం ఎంతో అవసరం. మాకేం మగ మహారాజులం అని ఆఫీస్ నుండి రాగానే పికార్లకి చెక్కినేకన్నా భార్య కూడా తనలాగే కష్టపడ్తోంది కదా అన్న ఆలోచనతో పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుని ఏ కాఫీ చెయ్యటంలోనో సహాయం చేస్తుంటే ఆ యిల్లు నందనవనమే అవుతుంది. ఆఫీస్కి బయలుదేరే ముందు అతిథులు దిగబడ్డారంటే ఆ ఉద్యోగిని పని గోవిందా అన్నమాటే! ఆ వచ్చే అతిథులు ఏ నెలవురోజో వస్తే ఉద్యోగినులకు మేలు చేసిన వారవుతారు. ఉద్యోగం చేసే శ్రీలు శనివారాలు సినిమాలకివెళ్తే ఆదివారం ఆఫీస్ వుండదు గనుక బడలికవల్ల ఆలస్యంగా లేచినా ప్రమాదంలేదు.

ఇక పనిపిల్లలున్న తల్లుల సమస్యలు తీరడానికి ఒకటే మార్గం. ఉద్యోగినులంతా ఓ సంఘంగా ఏర్పడి వెనుకా ముందూ ఆధారంలేని కొంత

మంది అనుభవం గల శ్రీల ద్వారా చిల్డ్రన్స్ హోమ్స్ పెట్టిస్తే (వాళ్ళు రిటైరైన ఉద్యోగినులై వుంటే ఇంకా మంచిది) వాళ్ళ కాదారం కల్పించిన వాళ్ళవుతారు. ఇటు వాళ్ళ సంరక్షణలో పిల్లల్ని వదిలి ఉద్యోగినులూ నిశ్చింతగా వుండవచ్చు. ఆఫీస్ కెళ్ళేటప్పుడు పిల్లల్ని హోమ్లో వదిలి, వచ్చేటప్పుడు ఇంటికి తీసుకుపోవచ్చు.

ఆర్. రమామణి, గోపాలపట్నం

నేను ఒక స్కూలులో ఆరు సంవత్సరాల నుండి పని చేస్తున్నాను. వంట పని నాకు పెద్ద సమస్యగా లేదు. వంట పని అంతా నేనే స్వయంగా చేసుకుంటాను. గాస్ స్టవ్, ప్రెషర్ కుక్కర్ మొదలైనవి వున్నందున వంట పని తేలికగానే చేసుకుంటాను. సాయంత్రమే మరునాడు ఉదయం చేయవలసిన వంటకు అన్నీ సిద్ధం చేసుకుంటాను. ఉదాహరణకు - బియ్యం బాగు చేసుకోవటం, ఆకుకూరలు మొదలైనవి వురుగులూ అవి లేకుండా చూసి పెట్టుకోవడం మొదలైన పనులు ముందు రోజే చేసేస్తాను.

ఇక స్కూలుకు వెళ్ళడం ఎలా అన్న సమస్యే లేదు నాకు. ఎండుకంటే పది నిమిషాలలో నడిచి మా స్కూలుకు చేరుకోవచ్చు.

ఉద్యోగ నిర్వహణలో నాకు ముఖ్య సమస్యగా ఎదురునిల్చింది మా పిల్లల సంరక్షణ. నేను, మావారు, ఇద్దరు పిల్లలు - ఇంతే మా కుటుంబం. పిల్లలిద్దరూ చిన్నవారవటం వలన స్కూలుకు వెళ్ళేవారు కారు. ఇంట్లో పెద్దవారెవరూ లేకపోవటం మూలాన నేనూ, మా శ్రీవాటా ఉద్యోగానికి వెళ్తే పిల్లలను చూడటానికి మేము పనిమనిషిపై ఆధారపడవల్సివచ్చేది.

ఒక రోజు పనిమనిషి రాకపోతే నా అవస్థ వర్షనాతీతం. అలాంటప్పుడు, నేనో మాశ్రీవారో నెలవు పెట్టి ఇంటిలో ఉండాల్సివచ్చేది. అందుకనే నేను ఎప్పుడూ నా నెలవులు చాలా పొదుపుగా వాడుకుంటాను. సాధారణంగా పనివారు అవకాశం దొరికితే మానేస్తారు. పనివారు సక్రమంగా రావటానికి నేను వాళ్ళకు జీతం ఎక్కువగానే ఇస్తున్నాను. రోజూ భోజనం పెట్టి, ఏటికేడాది కొత్త బట్టలు కొనియిచ్చి, ప్రతి ఒక్క విషయంలోను వారిని చాలా జాగ్రత్తగా చూసుకుంటాను. వారికేదైనా జబ్బు చేస్తే తక్షణం డాక్టరు దగ్గరకు తీసుకొని వెళ్తాను; లేకుంటే మరునాడు తలనొప్పి అనో, మరేదో అనో పనికి రారు. మా అమ్మాయి వర్షంలో ఆడుకున్నా పట్టించుకోను గాని పనిపిల్ల తడిస్తే కేకలేస్తాను - జలుబు చేస్తుందని.

ఇప్పుడు మా పాప స్కూలుకు పోతోంది. దీనితో నాకు సగం సమస్య తీరిపోయింది. మా బాబును కూడా త్వరలోనే స్కూలుకు పంపే ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాము. బాధలు పడలేక మాకు ఇద్దరు పిల్లలే చాలనుకున్నాము.

నితార, హైదరాబాదు

“అశీర్వాదించండి నన్నా!”

రామారావుగారి చేతిలో మొదటి నెల జీతం
పెట్టి ఆయన కాళ్ళకు నమస్కరించింది ఇందిర.

ఇందిర తల మీద చెయ్యి పెట్టి అస్పష్టంగా
అన్నారు....“నీకు సుఖం లేదని తెలిసి కూడా
నువ్వు సుఖపడాలని దీవిస్తున్నాను తల్లీ!”

Pami

జయశ్రీ ఉండవల్లి

విడిది

“అదేమిటి నాన్నా! ఇప్పుడు నాకేమయిందని మీరిలా బాధపడ్తున్నారు? నేనీ రోజు పొందిన తృప్తి ఇంతకు ముందెప్పుడూ అనుభవంలోకి రాలేదు.”

“మా తృప్తి కోసం నువ్వలా అంటున్నా అశాంతి తప్పదమ్మా!”

చెమ్మగిల్లిన కళ్ళను కుడిచేత్తో తుడుచు కంటూ అన్నారు ఆయన.

“నేను ఆడపిల్లనని మర్చిపోమ్మని మీకెన్ని సార్లు చెప్పాను? అన్నయ్యో బ్రతికుంటే మీరిలా బాధపడేవారా?” గద్గదంగా అన్నది ఇందిర.

“కళ్ళెదుట కల్యాణం కావల్సిన పిల్ల కన్ని స్తుంటే గుండెల మీద కుంపటిని ఎవరు మర్చి పోగలరే?” జానకమ్మ అందుకున్నది.

“ఏమిటమ్మా నీ చాదస్తం? ముప్పయి ఏళ్ళొచ్చినా పెళ్ళి కాని వాళ్ళు ఎంతమందో వుంటే పాతికేళ్ళు రాకుండానే నన్నొక ఇంటికి పంపించెయ్యాలని చూస్తున్నావా?” కోపంగా తల్లిని చూస్తూ అన్నది ఇందిర.

“ఆడపిల్లవి.... ఎప్పటికైనా వెళ్ళిపోవాల్సిన దానివే! ఈ వేసవిలో ఏదో ఒక సంబంధం చూసి ముడి పెట్టేస్తే మా బాధ్యత తీరుతుంది.” అవిడ కంఠంలో దిగులు తొంగి చూసింది.

“అమ్మా!” అరిచింది ఇందిర. “నాన్న గార్ని ఈ పరిస్థితుల్లో వదిలేసి నా దోవన నేను వెళ్ళిపోలేనమ్మా! నేనసలు పెళ్ళి చేసుకోను.”

“అమ్మా! ఇందిరా తప్పు తల్లీ! ఈ అవిటి తండ్రి కోసం నీ నిండు జీవితాన్ని పాడుచేసుకో కమ్మా!” దగ్గు తెర రావటంతో ఆయన మాట ఆపేశారు.

తల్లిని, తండ్రిని పరీక్షగా చూసింది ఇందిర.

కాలం వేసిన కాటుకి శాపగ్రస్తుల్లా వున్నారు.

చేతికి అంది వస్తాడనుకున్న కొడుకు అంద నంత దూరం వెళ్ళిపోతే కన్నవాళ్ళు ఎలా తట్టుకోగలరు? మహాలక్ష్మిలా కళకళలాడే అమ్మ ముఖం పాలిపోయి వున్నది. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ వుండే అమ్మ నవ్వుటమే మర్చిపోయినట్లున్నది.

ఎంత దర్జాగా వుండేవారు నాన్న! మిలటరీ మనిషిలా హుండాగా వుండేవారు. ఎన్ని విషయాలు చెప్పేవారు? ఎంత రోకజ్జానం నేర్పారు? గంభీర మైన ఆయన కంఠం వింటుంటే ఎంత ఉత్సాహంగా వుండేది!

పక్షవాతంతో పసిపిల్లాడిలా అయిపోయిన నాన్నను చూస్తుంటే ఆ అనుభవాలన్నీ పూర్వ జన్మ జ్ఞాపకాల్లా వున్నాయి. చప్పున కళ్ళు తుడుచుకున్నది ఇందిర. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ వుండాలి....తను ఏ మాత్రం దిగులుగా వున్నా వాళ్ళ మనసులకి శాంతి వుండదు. తల్లి అన్నానికి పిలవటంతో ఆలోచనలకు ఆనకట్టవేసి వెళ్ళింది.

ఆ రాత్రి అలవాటు ప్రకారం తండ్రికి పేపర్ చదివి విన్నిస్తున్నది ఇందిర.

ఆయన వార్తలేవీ వినకుండా పరధ్యానంగా వుండటం గమనించి....

“ఏం నాన్నా అలా వున్నారే? ఒంట్లో ఎలా వున్నది?” అడుర్గా అన్నది.

“ఏమీ లేదమ్మా! నిన్నొక ఇంటి దాన్ని చేస్తే మా బెంగ తీరుతుందమ్మా! మీ మావయ్య ఏదో సంబంధం గురించి వ్రాశాడు. వీకు నచ్చితే....”

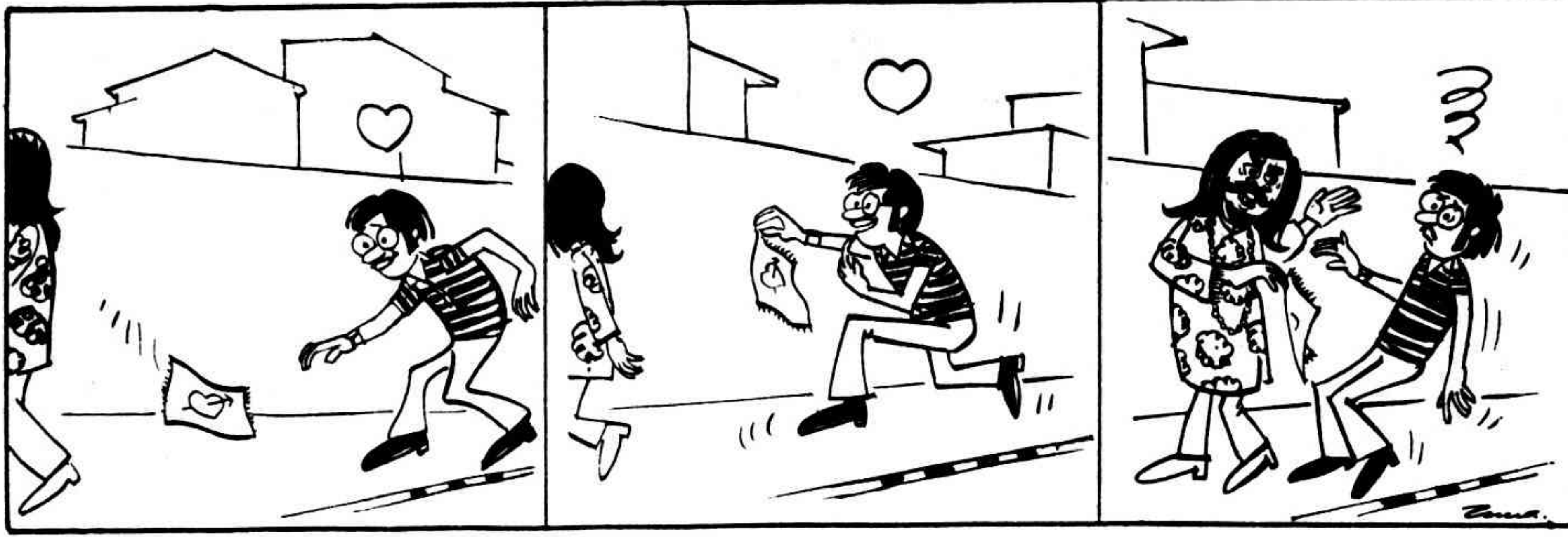
“నాన్నా!” అసహనంగా అరిచింది.

“ఎందుకే ఆ కోపం! పెళ్ళి చేసుకోకుండా ఎల్లకాలం ఇలాగే వుంటావా?” జానకమ్మ పక్కవేస్తూ అన్నది.

“అమ్మా! మీకు కొడుకునయినా, కూతురైనా నేనే! మిమ్మల్నిలా వదిలేసి నేను ఎక్కడికి వెళ్ళలేను. ఇంకెప్పుడూ పెళ్ళిమాట ఎత్తకు.”

“శ్రీ ఎవరో ఒకరి అండదండలతో వుండటం అవసరం తల్లీ! మేము రాలిపోయ్యామంటే తోడునీడా ఎవరూ లేకుండా ఎలా బ్రతకగలవు? మా కోసమయినా నువ్వు ఒప్పుకోవాలి!” పక్కకు ఒత్తిగిల్లుతూ అన్నారు. ఆయనని సరిగ్గా పడుకో బెట్టి రగ్గు కప్పింది ఇందిర. తండ్రిని అలా చూస్తుంటే గుండెల్నెవరో పిండినంత బాధగా వుంటుంది. జీవచ్ఛవంలా అయిన నాన్ననూ,

అమాయకురాలైన అమ్మనూ వదిలి ఎక్కడికి వెళ్ళను? ఎలా వెళ్ళను? అనుకున్నది ఇందిర.

“అయినా చూసేవాళ్ళు ఏమనుకుంటారు? నీ జీతం డబ్బుల కాళపడి పెళ్ళిమాట తలపెట్ట లేదనుకోరూ?” అవిడకు ఈ బూజుపట్టిన సంఘం గురించి బాగా తెలుసు.

“నా కాళ్ళమీద నేను నిలబడగలనన్న నమ్మకం నాకున్నది. పనిలేని వాళ్ళందరి మాటలు పట్టించుకోకుండా నా బ్రతుకేదో బ్రతకగలననే దైర్యం నాకున్నది. నా గురించి మీరేం దిగులు పడకండి.”

ఆ మాటలతో వాళ్ళ దిగులు మరీ ఎక్కువయింది. కాని కొంచెం తృప్తిగా వుండటానికి చివరగా ఒక మాట అన్నది ఇందిర:

“నాతోపాటు మీ బాధ్యతను కూడా స్వీకరించే వ్యక్తి వస్తే చేసుకోవటానికి నాకేం అభ్యంతరం లేదు.” మరి మాట్లాడటం ఇష్టం లేనట్లు దుప్పటి పిప్పేసుకున్నది. ‘అభ్యంతరం లేదు’ అన్నమాట ఆనందం కల్గించినా ఇందిర అన్నదేమిటో పూర్తిగా అర్థమయ్యేసరికి ఆందోళన కలిగింది ఆ ముసలి వాళ్ళకు.

ఈ కాలంలో అలా ముందుకు వచ్చేవాళ్ళు ఎవరూ వుండరని వాళ్ళకు అనుభవం నేర్పిన పాఠం. అందుకే ఇందిర వివాహ విషయంలో ఆశ వదిలేసుకున్నారు.

రోజులు బింతుల్లా దొర్లుకుపోతున్నాయి. దిన చర్య యాంత్రికంగా జరిగిపోతున్నది. కాలం కొంత మందిని దారుణంగా హింసిస్తుంది. సరిగ్గా ఇందిర విషయంలో అలాగే జరిగింది. రామారావుగారి రెండోచెయ్యి కూడా పడిపోయింది. జానకమ్మగారి ముఖంలో ముసలితనం ముద్రవేసింది. అవిడ తోడు లేనిదే ఆయనకు క్షణం జరగటం లేదు. అమ్మకిప్పుడు ఇద్దరు పిల్లలు అనుకుంటూ వుంటుంది ఇందిర.

మార్పులేని జీవితంలో మెరుపులా ఒక అవకాశం వచ్చింది ఇందిరకు.

“నా పేరు మాధవరావు. నన్ను గోపాలరావు గారు పంపించారు” అంటూ తనని తాను పరిచయం చేసుకుంటూ ఇందిర చేతికి ఉత్తరం అందించాడు ఒక యువకుడు.

మేనమామ వ్రాసింది చదువుతుంటే కను బొమలు ముడిపడ్డాయి. విసుగుని ఏమాత్రం పైకి కనబర్చకుండా.... “రండి! మా నాన్నగారిని పరిచయం చేస్తాను!” తండ్రి దగ్గరకు తీసుకెళ్ళింది ఇందిర అతన్ని.

“చూశారుగా మా పరిస్థితి. ఈ స్థితిలో వాళ్ళను వదిలి నేనెక్కడికి వెళ్ళ దల్చుకోలేదు. నా జీతంతోనే యిల్లు గడవాలి. ఇల్లు మటుకు సొంతమే. అద్దె బాధలేదు. బాగా ఆలోచించుకొని మీ నిర్ణయాన్ని చెప్పండి. చాలా రోజుల క్రిందటే ఆడపిల్లనన్న సంగతి మర్చిపోయాను నేను. ఇప్పుడు మీరొచ్చి గుర్తు చేశారు. వివాహ విషయంలో మీ అభిప్రాయం ఏదైనా నాకు బాధ లేదు. మీరు ఏ సంగతి చెప్పటానికి ఎంత టైము తీసుకున్నా ఫరవాలేదు” సూటిగా అతని వంక చూస్తూ మనసులో మాట చెప్పేసింది ఇందిర.

“నేను మిమ్మల్ని పెళ్ళి చేసుకుంటాను.” వెంటనే చెప్పాలన్నంత ఆవేశం వచ్చింది మాధవ రావుకు. కాని, అహం గుర్తుకొచ్చి, అంతరాత్మ హెచ్చరించటంతో “రెండ్రోజుల్లో చెప్తాను” అంటూ లేచాడు. కాఫీ ఇచ్చి పంపించింది ఇందిర.

మర్నాడు ప్రొద్దున్నే వచ్చి తన నిర్ణయం చెప్పాడు మాధవరావు.

“ట్రాన్స్ఫర్ కోసం ప్రయత్నించి త్వరలో మీ ఊరు....సారీ....మీ ఇంటికి వచ్చేస్తాను.”

చిరునవ్వుతో అతను చెబుతుంటే తెల్లబోయింది ఇందిర.

ఈ వార్తవిన్న వృద్ధ దంపతులకు ఆనంద బాష్పాలు రాలాయి.

‘అదృష్టం .... ఇందిరది కాదు .... మనది’ అనుకున్నారు.

ఇందిర జీవితంలో కొత్త అధ్యాయం అందంగా మొదలై ఆనందంగా ఏడాది గడిచింది.

కూతురి జీవితానికో గమ్యం ఏర్పడినందుకు నిశ్చింతగా వున్నారు రామారావుగారు. సంతోషంతో సగం బలం వుంజుకున్నారు.

జానకమ్మగారికి మనస్తాపితం చిక్కింది.

తల్లీ, తండ్రి ఆ మాత్రం శాంతిగా వున్నందుకు ఇందిర ఎంతో ఆనందించింది. మాధవరావు దేవుడిలా కన్పించాడు.

పేషరులో వార్తలు వింటూనే నిద్రలోకొరిగారు రామారావుగారు. ఆయనకు రగ్గు కప్పి తల్లికి కాళ్ళు పడ్డూ కూర్చుంది ఇందిర.

జానకమ్మ జ్వరపడటం ఇందిరకు ఊహ తెలిశాక జరగలేదు.

“ఇక చాలు వెళ్ళమ్మా! అతనొక్కడూ వున్నాడు” కాళ్ళు ముడుస్తూ అన్నది తల్లి.

“కాస్సేపాగి వెళ్తానో!” తల్లిమాట తేలికగా కొట్టేసింది.

ఇందిర మననెందుకో స్తామితం తప్పింది. రెండు మూడు రోజుల్నించి మాధవరావు ప్రవర్తన వింతగా వున్నది.

అంతకు ముందు—

ప్రతిరోజూ అతను ఆఫీసునుంచి రాగానే మామగార్ని పలకరించి, వంటింట్లో వున్న అత్తగారి దగ్గరకు వెళ్ళి, తెచ్చిన కూరల సంచి యిచ్చి, తన కిష్టమైన కూరలేవో చెప్పి చేయించుకొనేవాడు.

‘మనలో కలిసిపోయే పిల్లాడు వచ్చాడు!’ అని వాళ్ళు మురిసినంతసేపు పట్టలేదు. ఈ మధ్య ధుమధుమలాడుతూ ఇంటికి వస్తున్నాడు—వచ్చి రావటంతోనే గదిలోకి దూరి భోజనానికైనా ఇవతలికి రాకుండా, గదిలోకే తెప్పించుకుంటున్నాడు.

అల్లుడు పలకరించటం లేదని రామారావుగారి మనసు కొట్టుకుంటున్నది.

అతనికేం లోటు చేశామని మాట్లాడటం మానేశాడు? జానకమ్మ గతంలో తన ప్రవర్తనని తరిచి చూసుకున్నది.

ఆయన సరదాగా నాన్నగారితో రెండు మాటలు మాట్లాడి, అమ్మచేత్తో అన్నం పెట్టించుకుంటే బాగుంటుందని పదే పదే అనుకున్నది ఇందిర.

“ఇందిరా!” కోపంగా వినిపించిన మాధవ రావు గొంతుకు ఉలిక్కిపడింది.

“ఇందాకే వెళ్ళవే అంటే విన్నావుకాదు; త్వరగా వెళ్ళు” కూర్చురికి మనవడ్ని అందించింది.

“ఇంకా ఆ ముసలివాళ్ళ నేవ కాలేదా?” తీక్షణంగా చూస్తూ అన్నాడు.

“ఇక్కడ ఒక మొగుడున్నాడని గుర్తుందా? అసలు నీకు పెళ్ళయిందనీ, బిడ్డతల్లివయ్యావనీ మరిచిపోయావా? ఇంకా బాలా కుమారిననే అనుకుంటున్నావా?” వెటకారంగా అంటుంటే.... ‘ఈరోజు ఏమయింది ఇలా ప్రవరిస్తున్నా’రని ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నది ఇందిర.

“పక్క దులిపివెయ్యాలన్న జ్ఞానం లేకుండా, ఆ ముసలివాళ్ళ పక్కర్లో కూర్చుంటావా? నీ కసలు భర్త అంటే గౌరవం వుంటే కదా! చచ్చి చెడి ఆఫీసునుంచి వస్తే కాఫీ త్రాగానో లేదో కూడా కనుక్కోవల్సిన అవసరం లేదనుకుంటున్నావా? మీ అందరికీ నేను గతిలేనివాడిలా కనిపిస్తున్నానా?” ఆయాసం తీర్చుకోవటానికి తీక్షణం నేపు ఆగాడు మాధవరావు.

“మీరెందుకింత ఆవేశపడుతున్నారో అర్థం కావటం లేదు. నా వల్ల ఏదైనా పొరబాటు జరిగితే చెప్పండి....దిద్దుకుంటాను. అంతేగాని—మీరిలా అనవసరంగా అరిస్తే బాగుండదు.”

“నేను అరిచిందే కనిపిస్తున్నది కాని.... నీ తప్పు నీకు తెలియటం లేదు....మా అమ్మ మా నాన్నా అంటూ వాళ్ళ వెనకాల తిరగటమే కాని....మొగుడికి ఏం కావాలో కనుక్కుందామన్న ఆలోచనైనా వున్నదా? అసలు నిన్ననటం ఎందుకు? ఆ ముసలి పీనుగుల్ని అనాలి.”

“ఏవండీ?” కోపంతో గట్టిగా అరిచింది. “మీకిష్టం లేకపోతే మాట్లాడకండి. అనవసరంగా వాళ్ళనంటేమటుకు పూర్కోను. ఆ పరిస్థితుల్లోనే మీ తల్లితండ్రులుంటే ఏం చేసేవారు?”

“నాకు కన్నవాళ్ళ వుంటే మీ ఇంటికెందుకు వచ్చేవాణ్ణి? ఒంటరిగాణ్ణి కాబట్టే వచ్చాను. అనవసరంగా నీతో గొడవ నాకెందుకు గాని.... నేనొక పని చెబుతాను చేస్తావా? ఆ పని చేశావంటే నిన్నూ, నీవాళ్ళను ఏమీ అనను.” సిగరెట్ అంటిస్తూ అన్నాడు మాధవరావు.

అతని మనసులోని కోరికేమిటో పసిగట్టాలన్నట్లు పరీక్షగా చూసింది ఇందిర.

“ఏం మాట్లాడవే?” అరిపోయిన అగ్గి పుల్లను నేలకు విసిరికొద్దూ అన్నాడు.

“ముందు మీ మాట ఏమిటో చెప్పండి!” నిదానంగా అన్నది ఇందిర.

“వెరీ సింపుల్! ఈ ఇల్లు నా పేర వ్రాయించు.” ఇందిర పక్కకు వచ్చి భుజం మీద చేయివేశాడు.

“ఏమిటీ మీరనేది?” ఆందోళనగా అన్నది అతని చేతిని తొలగిస్తూ.

“తెలుగులోనే మాట్లాడుతున్నాను. అర్థం కావటం లేదా? ఈ ఇల్లు నా పేర వ్రాయించు.” ఒక్కొక్క అక్షరమే ఒత్తి పలుకుతూ అన్నాడు.

“ఇంపాసిబుల్!” గట్టిగా అరిచింది ఇందిర.

“ఏం ఎందుకు? పైసా కట్టం లేకుండా చేసుకున్నందుకు చ వటలా కనిపిస్తున్నానా? నా సంగతి నీకు పూర్తిగా తెలియదు ఇందిరా! నేను ఏదైనా అనుకున్నానంటే అది సాధించి తీరుతాను.” ఆవేశంగా అన్నాడు మాధవరావు.

“ఏవండీ మీరిలా మాట్లాడటం న్యాయంగా వుందా? ఒకపక్క అనారోగ్యంతో వాళ్ళ బాధ పడుతుంటే ఆస్తి అడిగి వాళ్ళను ఆశాంతిపాలు చేస్తారా? మనిషిగా ఒక్క తీక్షణ ఆలోచించండి. దేనికైనా సమయాసమయాలు వుంటాయి కదా?” అనునయంగా అన్నది.

“సారీ ఇందిరా! అవన్నీ నేను ఆలోచించను. నా ఫ్రెండ్స్ ముందు నేను తలెత్తుకు తిరగలేక పోతున్నాను. మావగారింట్లో వుంటున్నాడు.... పెళ్ళాం తెస్తే తింటున్నాడు అని అందరూ నా గురించి అనుకుంటుంటే విని భరించే శక్తి నాకు లేదు. అయినా ఈ ఇల్లు నా పేరుతో వుంటే వచ్చే నష్టమేమిటి?” కోపంతో పూగిపోతూ అన్నాడు.

“మీరూ ఉద్యోగస్థులే కదండీ! మీరేమో ఇల్లరికం వుండటం లేదే? ఎవరో ఏదో అన్నారని ఇంత ఆవేశపడతారా? కొంచెం శాంతంగా ఆలోచించండి.” సర్ది చెప్పబోయింది.

“ఈ కబుర్లకేం గాని....మీ నాన్నతో చెప్పి రేపే ఈ ఇల్లు నా పేర మార్పించు.”

“మార్పించను...ఈ ఇల్లు నాన్నగారి స్వార్జితం. ఆయనకిష్టమైన వాళ్ళకు రాసిస్తారు.... మీ సంగతేమో తెలియదుగాని....నాకింకా సిగ్గు, అభిమానం మిగిలున్నాయి.” కోపంగా అన్నది ఇందిర.

“ఏమన్నావు?” చెంప చెక్కుమనిపించాడు మాధవరావు.

“నేను సిగ్గుని వదిలేసి మీ ఇంటికి వచ్చాననుకున్నావా? మగవాణ్ణి....మొగుణ్ణి....ఎంత మాట పడితే అంత మాట అంటావా?”

చేత్తో చెంపను పట్టుకొని నిశ్శబ్దరాలిలా నిలబడింది.

“నాయనా!” తలుపు తోసుకు వచ్చింది జానకమ్మ.

“బాబూ! ఆడపిల్లని అపురూపంగా పెంచుకున్నాము ఇన్నాళ్ళూ. ఈరోజు మా ముందే అమ్మాయి మీద చెయ్యి చేసుకుంటావా? నీక్కా వాల్సింది ఇల్లేగదా! తీసుకో! నువ్వు వుంచుకో. నీ పేరే రాయించుకో! ఈ చిన్న విషయానికి ఇంత పెద్ద గొడవ చేస్తావా?” ఆవిడ కంఠం వణికింది.

“ఒక్కమాట మీ మావగారితో చెప్తే రేపే పాటికి ఇది నీ ఇల్లే అయ్యేదికదా? బిడ్డతల్లి మీద ముందూ వెనకా ఆలోచించకుండా అలాగేనా ప్రవర్తించటం?” బాదగా కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటూ అన్నదామె.

“అయితే ఇంకేం? వ్రాయించండి....మీరు ఒప్పుకుంటారని తెలిస్తే ముందు మిమ్మల్నే అడిగేవాణ్ణి. ఇంత గొడవ జరగకే పోను. మావగారు లేచాక ఆయనతో చెప్పండి.” మంచం మీద కూలబడుతూ అన్నాడు మాధవరావు.

గట్టిగా వినిపించిన మాటలతో నిద్రాభంగమై లేచి కూర్చున్నారు రామారావుగారు.

“ఏమిటమ్మా ఇందూ! ఏం జరిగింది తల్లీ?” ఆదుర్దాగా అడిగారు.

“ఏమీ లేదండీ! ఈ ఇల్లు తన పేర వ్రాయించమంటాడు అల్లుడు. ఈ పిచ్చి మొద్దేమో అందుకు ఒప్పుకోలేదు. దాంతో అతనికి కోప మొచ్చింది.”

“ఇలాంటి విషయాలకు ఆవేశం తెచ్చుకుంటే ప్రయోజనమేముంది తల్లీ! అలాగే అల్లుడి పేరే రాద్దాము.” అంగీకారంగా తలూపుతూ అన్నారు.

“నాన్నా! ఉన్న ఈ ఒక్క ఆధారాన్ని వదిలేసుకుంటే ఎలా బ్రతుకుతారు? చెప్పుడు మాటల వల్ల ఆస్తి స్వాధీనం చెయ్యమన్నారు....మళ్ళీ అలాంటి మాటలే విని....నిన్నూ, అమ్మను ఇంట్లోంచి వెళ్ళగొడితే ఈ జన్మకు నన్ను నేను

క్షమించుకోగలనా? దేవుడు నన్ను క్షమిస్తాడా? ఈ పనికి మటుకు నేనొప్పుకోను.” స్థిరంగా అన్నది ఇందిర.

“మా బాధ్యత పెళ్ళికానంతవరకే నీకు తల్లీ! నువ్వో ఇంటి దానివయ్యాక, నీ ఇంటి గురించే ఆలోచించాలమ్మా!” కూతుర్ని బుజ్జగిస్తున్నట్లుగా అన్నాడు తండ్రి.

“నిజమే నాన్నా! జన్మనిచ్చింది మీరు. జీవితాన్ని యిచ్చింది ఆయన. నాకిద్దరూ కావాలి. ఇద్దరి సుఖ సంతోషాలూ కావాలి. మిమ్మల్ని అదరించేందుకు మీకూ ఒక కొడుకు వుంటే....అందరి ఆదపిల్లల్లాగే నేనూ చుట్టపు చూపుగా వచ్చేదాన్ని; పది రోజులుండి వెళ్ళేదాన్ని. కాని....మీ ఆస్తి మీద ఇప్పుడు మీకెంత హక్కుందో, మీ గురించి మాట్లాడానికి నాకూ అంత బాధ్యత వున్నది. దయచేసి ఈ విషయంలో మీరు జోక్యం కలగ చేసుకోవద్దు.”

వాళ్ళు మాట్లాడేటందుకు అవకాశం ఇవ్వకుండా గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది ఇందిర.

మాధవరావు చిన్న చిన్న వెండి వస్తువులన్నీ కావాలంటూ తీసుకెళ్ళిపోతున్నాడు. జీతం కూడా సరిగ్గా ఇంటికి తీసుకురావటం లేదు. ఇందిరకు తెలిసిన ఇద్దరు ముగ్గురు స్నేహితులు అతని మధ్య ఆపీసుకు రావటం మానేశాడనీ, నిద్రాహారాలుమాని పేకాటలో కూర్చుంటున్నాడనీ తెలియచేశారు. మొదట్లో ఇందిర నమ్మలేదు....జరిగిపోతున్న కాలం నమ్మకాన్ని కల్గించి జారిపోయింది. అతను మారిపోయాడు....పూర్తిగా మారిపోయాడు. ఇందిర కళ్ళల్లో నీళ్ళు నిలిచాయి. పసివాడిని జోకొడుతూ పడుకున్నది.

తొలకెల వారకుండానే మాధవరావు, మామగారి దగ్గరకువెళ్లి ఇంటి ప్లీడరు ఎవరో, ఎక్కడుంటాడో కనుక్కున్నాడు. ఇంటికి ఎన్నివేలు ఖర్చయిందో, స్థలమెన్ని గజాలున్నదో అడిగాడు. అతడడిగిన ప్రశ్నలకు ఓపికగా జవాబులిచ్చారు రామారావుగారు.

దెబ్బ తిన్న నివంగిలా వచ్చింది వాళ్ళ మధ్యకు ఇందిర.

“వీల్లేదు....అమ్మ! పేరు మీదవున్న ఈ ఇల్లు మీ పరం కావటానికి నేనొప్పుకోను. వాళ్ళకున్న ఒకే ఒక ఆదారాన్ని లాగేసుకుంటారా? యీ తైవేలు చేసే ఇల్లున్నప్పుడే వాళ్ళతో మాట్లాడని మీరు, పైసాకు విలువలేకుండా అంతా మీకిచ్చి

చేతులు దులుపుకుంటే .... వాళ్ళ మొహమైనా చూస్తారా మీరు? కావాలంటే నా జీతమంతా పైసలతో సహా తీసుకోండి. ఈ ఇల్లు మటుకు వీళ్ళ జీవితాంతం అడగకండి.” తెచ్చిపెట్టుకున్న గాంధీర్యం సడలిపోయి, అబలగా దుఃఖిస్తూ అన్నది ఇందిర.

ఏడుస్తూ చూసింది తల్లి.

అనంతమైన వ్యధని మనసులో దాచుకొని బాధగా చూశాడు తండ్రి.

చిరాకుగా, విసుగ్గా చూశాడు మాధవరావు.

“ఇందిరా! ఆఖరుసారిగా అడుగుతున్నాను. ఈ ఇంటిని నాకు రాయిస్తావా? నా జీవితంలోంచి వెళ్ళిపోతావా?” మాటల్లో కఠినత్వాన్ని, ముఖంలో కర్కశత్వాన్ని చూపించాడు. ఉలిక్కిపడ్డారు ముగ్గురూ.

“ఇల్లు మీ స్వాధీనం కాకుండానే ఇలా మాట్లాడుతున్నారు మీరు. ఆస్తి మీపరం అయిన మరుక్షణంలోనే మమ్మల్ని ఇంట్లో ఒక్కక్షణం వుండనిస్తారనుకోవటం దురాశే! మీ జీవితం లోంచి నేను వెళ్ళిపోలేను....వెళ్ళిపోను....నా జీవితంలోంచి మీరే తప్పుకుంటున్నారు. కాని, మీ ప్రతిరూపం నా దగ్గరే వున్నది. ఒక్క నిమిషం మీ మనసుని అడుపులో పెట్టుకుని ఆలోచించండి. మీ కర్తవ్యమేమిటో బోధపడుతుంది. రేపోమాపో రాలిపోయే పండుటాకుల గురించి పచ్చని చెట్టుని పడగొట్టుకుంటారా? ఏ మాత్రం మానవత్వం వున్నా, బాధ్యత వున్న భర్తగా మీరలాంటి పెద్ద మాట ఆనరు. కట్టుకున్న భార్య అంటే కదలాడే బొమ్మనుకున్నారా? తేలికగా, మాటలతో ఈ బంధం తెగిపోతుందనుకున్నారా? చదువుకున్నా, మూర్ఖుడిలా ప్రవర్తించకండి” ఆ వేశంగా అన్నది ఇందిర.

“నేనీ ఇంట్లో ఒక్కక్షణం కూడా వుండను. వెళ్ళికి ఈ ఇల్లు నాపేర రాయిస్తానన్నాడు మీ మేనమామ. ఫలితంగా నీ మెళ్ళో తాళి కట్టాను. తల్లిని చేశాను. నా అండ లేకపోతే నువ్వెలా బ్రతగ్గలవో ఆలోచించుకో! నేను వెళ్ళిపోతే ఈ సంఘం నిన్నెలా దెబ్బ తీస్తుందో ఊహించుకో! కావాలంటే రెండ్రోజులు తైమిస్తాను” సిగరెట్ ముట్టిస్తూ అన్నాడు.

“అక్కర్లేదు. మీరు రెండు నెలకండ్లు కూడా తైమివ్వద్దు. ఆస్తి కోసం చేసుకున్నారని విన్నప్పుడే మీ మీద గౌరవం పోయింది. భార్యకు విలువవ్వని మీతో కాపురం చెయ్యటానికి నా అణువణువు ఎదురు తిరుగుతున్నది” దుఃఖాన్ని నొక్కిపెడుతూ అన్నది ఇందిర.

“ఇందూ! ఆడపిల్లవి....అలాంటి మాటలు మాట్లాడగూడదు. బాబూ! అది చిన్నపిల్ల. దాని మాటలు పట్టించుకోకు. ఈ ఇల్లు నువ్వే తీసుకో!” ఏడుస్తూ అన్నారు అత్తమామలు.

“అవసరం లేదండీ! ఆడదానికే అంత అహంకారముంటే....మగవాణ్ణి.....చవటలా ఇక్కడే పడుండమంటారా?” చరచరా లోపలికి పోయి తన బట్టలన్నీ పెట్టెలో కుక్కుకున్నాడు.

“ఏవండీ!” కొడుకుని తీసుకొని అతని దగ్గరకు వెళ్ళింది ఇందిర.

“ఈ వయసులో వాళ్ళకు దుఃఖాన్ని కల్గించకండి. ఈ పసివాడి ముఖం చూచినా మీరు మనసు మార్చుకోండి.” ప్రాదేయపడింది.

“హూ!” నిర్లక్ష్యంగా నవ్వాడు మాధవరావు.

“నేను వెళ్ళిపోతున్నాను. నాకిష్టం లేని చోట అరక్షణం కూడా వుండను. నన్నెవరూ ఆపలేరు. వీణ్ణి ఎలా పెంచాలా అని దిగులు పడ్తున్నావా?” చేతిలోకి పెట్టె తీసుకుంటూ వెటకారంగా అన్నాడు.

“పొరబడ్డారు. ఈ పసికందుని ఉత్తమ భావి పౌరుడిగా తీర్చిదిద్దటానికి నా శరీరంలోని ప్రతి రక్తపు బిందువుని వెచ్చిస్తాను. వీణ్ణి ఆదర్శ యువకుడిగా మలచటానికి నా జీవితాన్నే పణంగా పెడ్తాను. మీరు 'ఎలాంటి వారైనా నా జన్మకొక సార్థకతను కలిగించారు. నన్ను తల్లిని చేశారు. 'అమ్మా' అని పిలిపించుకొనే అదృష్టాన్ని ప్రసాదించారు. అందుకు మీకు ఈ జన్మంతా కృతజ్ఞురాలిగా వుంటాను.”

మాధవరావు ఇందిర మాటలు వింటూనే నెమ్మదిగా అడుగు బయట పెట్టాడు.

“అమ్మా! ఇందిరా! అతను వెళ్ళిపోతున్నాడు....ఆపమ్మా!”

తల్లితండ్రుల మాట విని తలెత్తి చూసింది ఇందిర.

నీళ్ళు నిండిన కళ్ళకు అస్పష్టంగా కన్పించాడు అతను.

“వెళ్ళనీయండి నాన్నా! నేనంతటి అబలనేం కాను. నా బతుకు నేను బతగ్గలను. ఇందులో నా తప్పేమీ లేదు. ఏదో ఒక రోజు ఆయనే తప్పక తిరిగొస్తారు. అంతవరకూ ఆయన ప్రతిరూపాన్ని జాగ్రత్తగా పెంచి పెద్ద చేస్తాను. ఈ జన్మకీ వరం చాలు” కొడుకుని హృదయానికి గాఢంగా హత్తుకుంటూ అన్నది ఇందిర. *

ధొండాబాయ్ కుటుంబం.
ఎడమచేతి వేపునుంచి రెండవవారు
ధొండాబాయ్ కుమార్తె
(ఆమెకు ఇప్పుడు 96 సంవత్సరాలు)

ఈ చిత్రంలో మధ్య వున్నవారు-ధొండాబాయ్.

ఆగస్టు 15 వ తేదీ 'వనిత' లో-

126 ఏళ్ళ వయసుగల ధొండాబాయ్ కంబలే జూలై 27 న పూనాలో మరణించిన వార్త మీరు చదివారు. ఆమె గురించిన కొన్ని విశేషాలు ఈ సారి ఈ వ్యాసం తెలియజేస్తుంది-చదవండి:

ప్రపంచం మొత్తంమీద ఎక్కువ కాలం బ్రతికిన వాళ్ళెవరు? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పడం అంత సులభమైనదేమీకాదు. 1974 లో వెలువడిన 'గిన్నెస్ బుక్ ఆఫ్ వర్ల్డ్ రికార్డ్స్' (ప్రపంచ రికార్డులను గురించిన ప్రామాణిక గ్రంథం) చూస్తే దాదాపు 28 మంది శతవృద్ధులు కనిపిస్తారు. నూరేళ్ళు బతకడమే గొప్ప. నూరేళ్లు నిండాక మరి ఎన్నాళ్ళు బతికితే అంత గొప్ప.

నూరేళ్ళు పూర్తయిన తర్వాత కూడా మరో 26 ఏళ్ళు జీవించి రికార్డు సృష్టించిన ఘనత భారతీయ వనిత ధొండాబాయ్ శివరాం కంబలేకు దక్కింది. పూనాకు చెందిన ధొండాబాయ్ తన 126 ఏళ్ళ జీవితంలో కష్టసుఖాలను చూచింది; తన కన్న బిడ్డలు కన్న బిడ్డలనూ, వాళ్ళు కన్న బిడ్డలనూ కూడా చూచింది. రెండు శతాబ్దాలను

126 ఏళ్ళ జీవించిన ధొండాబాయ్

చూచిన కళ్ళతోనే రెండు మూడు మహా యుద్ధాలను చూచింది.

ధొండాబాయి ఎంతో బీద కుటుంబంలో పుట్టింది. ఆమె తండ్రి బ్రిటిష్ నైన్యానికి వంట వాడుగా పని చేశాడు. ధొండాబాయికి బాగా పనితనం లోనే పెళ్ళయింది. ఆమె భర్తతోబాటు పూనాకు వచ్చింది. పూనాలో వాళ్ళు 'మోడిఖానా' (దీన్నే పుకత్ ఖానా అనీ అంటారు) అనే చోట కాపుర మున్నారు. ఆమె భర్త బ్రిటిష్ నైన్యంలో పనిచేసి నెలకు 12 రూపాయల జీతం తెచ్చేవాడు. ఆ రోజుల్లో బ్రిటిష్వాళ్ళ దగ్గర పనిచేసేవాళ్ళు 'హోదా' కోసం ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టాల్సి వచ్చేది. పిల్లా పాపలతో సంసారం పెద్దది కావడంతో తానూ సంపాదిస్తే బావుండుననిపించింది ధొండాబాయికి. ఆమెకు పెద్ద ఉద్యోగాలు ఎవరిస్తారు? కనుక పిండివిసరీ, మసాలాలు కొట్టి ఇచ్చి చిల్లరడబ్బులు సంపాదించేది. ఇలా ఉండగా ఆమెకు బ్రిటిష్వాళ్ళ ఇళ్ళలో ఆయాగా పనిచేసే అవకాశం లభించింది. ఆయాగా పనిచేసి ఆమె నెలకు 25 రూపాయలదాకా సంపాదించేది. ఎన్నో ఏళ్ళబాటు ఆమె ఆయాగా పనిచేసింది. ఆ ఆంగ్లేయుల పిల్లలను తన సొంత బిడ్డలలా చూచుకుని ఆమె సేవచేసింది. ఆమె ఎంతో పరిశుభ్రంగా ఉండేది. ఆమెలోని ఈ సుగుణాలను మెచ్చుకుని ఎందరో ఆంగ్లేయాధికారులు ఆమెకు

సర్టిఫికేట్లు ఇచ్చారు. కొందరు అధికారులు ఇంగ్లండుకు వెడుతూ, తమ పిల్లలను చూచుకోవడానికి ధొండాబాయి అంత నమ్మకమైన మనిషి అక్కడ దొరకడనే ఉద్దేశంతో ఆమెను తమ దేశం తీసుకు వెళ్ళారు. ఇంగ్లండులో కూడా ఆమె తన నిస్వార్థ సేవతో, స్వచ్ఛమైన ఆంగ్లంతో ఎందరినో ఆకట్టుకుంది.

ధొండాబాయికి మొత్తం ముగ్గురు పిల్లలు. వాళ్ళలో ప్రస్తుతం ఆమె కుమార్తె 96 ఏళ్ళ రఘాబాయి లక్ష్మణ్ గైక్వాడ్ ఒక్కతే బతికి ఉంది. రఘాబాయికి ఒక కొడుకు ఉన్నాడు. అతనికి ముగ్గురు పిల్లలు.

'మా అమ్మ చిన్నతనం నుంచీ ఎన్నో కష్టాలు పడింది. కుటుంబాన్ని పోషించడంకోసం ఎంతో శ్రమపడింది. ఆమె ఏమాత్రమైనా సుఖపడిఉండే అది ఆవిడ ముసలితనంలోనే' అన్నది రఘాబాయి.

ధొండాబాయి జన్మతః వెనుకబడిన కులానికి చెందిందే అయినా, ఆమెలో చాలా అభ్యుదయ కరమైన భావాలు ఉండేవి. ఇతరులమీద ఆధార పడి బతకడం ఆమెకు గిట్టేదికాదు. క్రమశిక్షణకు ఆమె ఎంతో ప్రాముఖ్యం ఇచ్చేది. ఎన్నోసార్లు విదేశాలకు వెళ్ళివచ్చినా ఆమె తన వెంట ఏదీ కొని తెచ్చుకోలేదు. 'నాకు ఇక్కడ దొరకనిది- విదేశాల్లో ఏం దొరుకుతుంది?' అన్నట్టుగా ప్రవర్తించే దామె. ఆ రోగ్యంగా ఉండడానికి మంచి తిండి, మంచి దేహ పరిశ్రమ అవసరమని ఆమె నమ్మకం. ఆ నమ్మకాన్ని ఆమె చివరి దాకా ఆచరణలో పెట్టింది.

చివరి రోజుల్లో ఆమెకు దృష్టి మందగించింది. అయినా ఆమె ఇంట్లో నీళ్ళు నింపడం వంటి పనులు చేస్తూ వచ్చింది. చివర ఒక రోజు ఆమె చేతినుంచి మాంసంముక్క కిందపడింది. అది చూచిన ఆమె కూతురి కోడలు ఆమెను తిట్టింది. ఆత్మాభిమానంతో 'ఒక మూడు నాలుగు రోజులే నేను జీవిస్తానమ్మా....నన్నెందుకు తిడతావ్?' అని విచారించింది ధొండాబాయి. ఈ సంఘటన జరిగిన మూడో రోజు - జూలై 27 న ఆమె మరణించింది. □

చంద్రా రవీంద్రన్, హనుమకొండ

నాకు మే నెల 7 వ తారీఖున కడుపులో గడ్డ ఉన్నందువల్ల - ప్రసూతి ఆస్పత్రిలో ఆపరేషన్ చేశారు. గడ్డ చాలా పెద్దగా ఉన్నందువల్ల బొడ్డు పైనుండి క్రింది వరకు - మొత్తం ఇరవై కుట్లు వేశారు. ఐతే అప్పటికి నేను రెండు నెలల గర్భ వతిని. ఈ ఆపరేషన్ వల్ల లోపలి శిశువుకు గాని, లేక కాన్పులో గాని ఏమైనా ప్రమాదం ఉంటుందా? నాకిది తొలికాన్పు కావడంవల్ల భయంగా వుంది. దయచేసి మీ సలహా చెప్పండి.

ఆ ఆపరేషన్ వల్ల మీకే ప్రమాదమూ రావడానికి ఆస్కారంలేదు. ఐతే, ప్రసవ సమయంలో నొవ్వులు సరిగ్గా రాకపోవచ్చు. అంచేత హాస్పిటల్లో - అనుభవజ్ఞులైన వైద్యుల పర్యవేక్షణలో కాన్పు జరగడం మంచిది.

శ్రీమతి యస్. డి., కాకినాడ

కొన్ని పత్రికలలో పొడుగు ఎడగడానికి ఉపయోగిస్తాయని - కొన్ని నైంటిఫిక్ సాధనాలను ఎక్స్‌నైజ్ చేసే నిమిత్తం ప్రచారం చేస్తూ వుంటారు. వీటివల్ల ప్రయోజనం ఉంటుందంటారా? అసలు పొడుగు పెరగడం ఏ వయసులో ఆగిపోతుంది? మామూలుగా పొడుగు ఎడగడానికి ఆహార నియమాలు ఏమైనా వుంటే చెప్పగలరా?

18 సం. వయసులో ఎడగడానికి 'ఫుల్స్టాప్' వదుతుంది. పత్రికల్లో ప్రచారం చేయబడే సాధనాలు ఉపయోగించడం వల్ల నష్టమేమీ లేదు. కొంత వరకూ ఫలితం ఉండవచ్చు. పొడుగు కావడానికి 'వైసీన్', 'ప్రాటీన్స్' ఉన్న ఆహార పదార్థాలు ఎక్కువగా దోహదం చేస్తాయి. పాలు, గ్రుడ్లు, పప్పు దినుసులు, చేవలు, మాంసం వంటివి ఎక్కువగా తినడంవల్ల కూడా మంచి ఫలితాలే ఉంటాయి.

శ్రీమతి జి. కె. మద్రాసు

వనిత (నెప్టెంబరు 1) సంచికలో కె. విజయకుమారిగారి ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తూ "సంతానం కలగకుండా వుండడానికి పిల్స్‌ను వాడవచ్చును" అన్నారు. కాని ఈ పిల్స్ వాడకం మీద ఎప్పట్నుంచో వివాదాలు, అనుమానాలు ఉన్నవి. వాటికి తోడుగా ఈ మధ్యనే 'యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఫుడ్ అండ్ డ్రగ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ సంస్థ' ఈ పిల్స్ వాడకం మీద డాక్టర్లను హెచ్చరిస్తూ, అవి వాడే వారికి గుండె జబ్బులు వచ్చే ప్రమాదం ఉన్నదని పేర్కొన్నది. "40 సం

తనాలు పైబడ్డ వారికి ఇది మరింత ప్రమాదకరం" అని కూడా హెచ్చరిక చేసింది. దీనిమీద మీ అభిప్రాయం ఏమిటి? ఇలాంటి అభిప్రాయ భేదాలు ఉన్నప్పుడు - ఇటువంటి సంతాన నిరోధక మాత్రలు వాడడం జేమదాయకమా? దీనికి మీ దృష్టిలో పరిష్కారం ఏమిటి?

నలభై సంవత్సరాలు పైబడ్డ స్త్రీలు పిల్స్ ఉపయోగించినా, 20-30 సంవత్సరాల వయసుగల యువతులు వరుసగా కొన్ని సంవత్సరాలపాటు 'పిల్స్' వాడుతున్నా, అవి దోహదగ్యం పై ఎక్కువ ప్రభావాన్ని కలిగించే సూచనలు ఉన్నట్టు, తదనుగుణంగా గుండె జబ్బులు అవీ రావచ్చునని వైద్య శాస్త్రంలో కృషిచేస్తున్న పరిశోధకులు భావిస్తున్నారు. ఐతే ఎవరూ ఇంకా వాటి ప్రభావాలను నిర్ధారణ చేయలేకపోతున్నారు. మరోప్రక్క పరిశోధనలు జరుగుతూవున్నాయి. అందువల్లనే - నేను ఆ సంచికలో పేర్కొన్న సంతాన నిరోధక మాత్రలను రెండు సంవత్సరాలు మాత్రమే ఉపయోగించమని, ఆ తర్వాత వైద్యపరీక్ష చేయించుకుని - కొనసాగించమనీ వ్రాశాను. ఒక బిడ్డకూ రెండవ బిడ్డకూ మధ్య 'గాప్' ఎక్కువ ఉండాలనుకున్నా, వివాహమైన వెంటనే పిల్లలు కలగకుండా జాగ్రత్తపడాలనుకున్నా, యువతులకు - ఇవ్వదున్న కుటుంబనియంత్రణ పద్ధతులన్నిటికంటే - 'పిల్స్' వాడడమే శ్రేయస్కరం.

దరిశి నువర్ణాదేవి, రామచంద్రకోట

నాకు తరచుగా 'నోటి పూత' వస్తుంటుంది. ఎన్నో వైద్యాలు చేయించాను. చేయించుకుంటున్నాను. కాని పూర్తిగా పోవుటలేదు. దయచేసి మీ సలహా చెప్పండి.

'బి' కాంప్లెక్స్ గ్రూప్ వైటమిన్స్ లేమివల్ల - 'నోటిపూత' వస్తుంది. అందుకు మీరు మాత్రలు తీసుకున్నా - వాటిని మీ దోహదం ఇముడ్చుకోలేకపోతే, అవి అంతగా పని చేయవు. 'ఇంజెక్షన్స్' ద్వారా ఫలితం ఉండవచ్చు. ఆహారంలో ఆకు కూరలు ఎక్కువగా తినండి. మొలకవచ్చిన వచ్చి పెసరపప్పు, ఉప్పు, నిమ్మకాయ రసం కలిపి తరచుగా తింటూ ఉండండి.

శ్రీమతి హెచ్. ఎ. చిన్నూరు

నా వయసు 22 సంవత్సరాలు. ఇద్దరు పిల్లలు. నాకు చిన్నప్పటి నుండి 'చెస్టు' తక్కువ. పిల్లలు పుట్టిన తర్వాత మరి అసహ్యంగా ఉన్నది. 'చెస్టు' పెరగడానికి ఏదైనా ఉపాయం చెప్పగలరా?

వైద్య సలహా

'ఈస్ట్రోజెన్' (OESTROGEN) మాత్రలు వాడితే మంచి ఫలితం ఉంటుంది. ఐతే ఇవి ఎన్ని వాడాలి, ఎలా వాడాలి అన్నది డాక్టర్ మిమ్మల్ని పరీక్షించి, మీరు బహిష్ట అయ్యే రోజులను తెలుసుకుని - తదనుగుణంగా సలహా ఇస్తారు. ఆ మాత్రలు ఆరు నెలలవరకూ వాడాలి. పుష్టికరమైన ఆహారం తింటూ ఉండాలి. కొంతమందికి మొదట వక్షజాలు బావున్నా, క్రమక్రమంగా తగ్గిపోతే - లోపల గడ్డలు ఉండి ఉండవచ్చును. వాటిని పరీక్ష చేయించుకుని - చికిత్స పొందితే - ఆ సమస్య పరిష్కారమై పోతుంది.

యమ్. జయకుమారి, మద్రాసు

నా వయసు 24 సంవత్సరములు. నాకు నాలుగు సంవత్సరములనుండి పెదవుల పైన చర్మము పెచ్చులు పెచ్చులుగా ఉడిపోవుచున్నది. ఎన్ని మందులు వాడినా ప్రయోజనం కన్పించడంలేదు. పెదవులు ఎప్పుడూ ఎండిపోయినట్లు ఉంటాయి. దయచేసి నాకు ఏదైనా సలహా ఇవ్వమని కోరుతున్నాను.

వెన్న, వేజలైన్ వంటివి తరచు పూసుకుంటూ వుంటే సరిపోతుంది. ఇందుకు మందులు అవీ అవసరంలేదు.

బి. శేషమ్మ, గూడూరు

'గర్బిణీ' స్త్రీలు సూర్య, చంద్రగ్రహణ సమయాలలో వెలుపలకు రాకూడదు; అట్లా వస్తే ఏదో ఒక వక్రంగా సంతతి కలుగుతుందని అంటారు కదా... ఇది ఎంతవరకు నిజం? ఇందుకు డాక్టర్ గా మీరేమి చెబుతారు?

ఇదొక మూఢ నమ్మకం. గ్రహణం ప్రభావం గర్భవతులపై ఉంటుందనేది విజ్ఞాన శాస్త్రం అంగీకరింపజాలని విషయం.

నిర్వహణ :

డాక్టర్ సత్యభామారెడ్డి

యమ్. బి. బి. యస్, యమ్.డి

జి. లత, హైదరాబాదు

నా వయసు 21 సంవత్సరాలు. నేను నా వివాహానికి పూర్వం సీసాపెంకులు మ్రింగాను. ఇప్పుటికి నాకు పెళ్లయి నాలుగు సంవత్సరాలైంది. మధ్య మధ్య కడుపులో నొప్పి, నడుం నెప్పి వస్తూ వుంటుంది. ఇంతవరకూ గర్భం ధరించలేదు. నేను సీసాపెంకులు మ్రింగడం వల్లే ఈ కడుపు నెప్పి వస్తూ వుందనీ, తల్లిని కాలేక పోతున్నాననీ అనుకుంటున్నాను. నా అనుమానం సరైనదేనంటారా?

గాజుపెంకులు మ్రింగడానికి, గర్భధారణకూ సంబంధంలేదు. ఐనా మీరు నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం మ్రింగానంటున్నారు కాబట్టి అవి ఇంకా మీ దేహంలో ఉండడానికి అస్కారంలేదు. కడుపు నొప్పి విషయంలోనూ, గర్భధారణకు సంబంధించి-మీరు వైద్య పరీక్ష జరిపించుకోవడం మంచిది.

లలితకుమారి, విశాఖపట్టణం

నా వయసు 16 సంవత్సరాలు. నాకు పదవ సంవత్సరం వచ్చేసరికే నా జుట్టు - తెల్లగా పండి పోయింది. శిరోజాలు నల్లబడడానికి చాలారకాల నూనెలు ఉపయోగించాను. అయినా ఫలితం కనిపించలేదు. దయచేసి నా కొక మార్గం చెప్పారా?

తలవెంట్రుకల రంగుకు దోహదంచేసే 'పిగ్మెంట్' కొందరికి ముందుగానే తగ్గిపోతూ వుండడంవల్ల చిన్నవయసులోనే జుట్టు తెల్లబడిపోవడం జరుగుతుంది. అది ప్రకృతి నహజంగా ఏర్పడే పరిణామం. అందువల్ల 'డై' (జుట్టుకు రంగు) ఉపయోగించడం తప్ప వేరే మార్గంలేదు. ఐతే కొన్ని 'డై'లు వాడితే కొందరికి 'స్కిన్ ఎలర్జీ' వస్తుంది. అంచేత-రెండు మూడు 'డై'లు వాడి, దేనివల్ల ఏ ఎపెక్టూరాకుండా వుంటుందో-ఆ రకం 'డై'నే ఉపయోగించడం మంచిది.

శ్రీమతి యస్. ఆర్., బెంగళూరు

నా ముక్కు కొంచెం వంకరగా, అంటే ఎముక చివర వంగినట్లు ఉంటుంది. ఆ వంపును నివారించడానికి నేనేం చికిత్స చేసుకోవాలి? ఆ ట్రీట్ మెంట్ కారణంగా నా శరీరంలోని - ఇతర అవయవాలకు హాని కలిగే ప్రమాదం ఉంటుందంటారా?

మీరు ఈ విషయంగా మీ వూళ్ళోని. యస్. టి. సర్జన్ ను సంప్రదించడం మంచిది. ముక్కు చివర మీరు చెప్పినట్లు ఎముక వంగి ఉంటే 'ఆపరేషన్' ద్వారా అది సరిచేయవచ్చును. ఇందుకు సంబంధించిన చికిత్సవల్ల-ఇతర అవయవాలకు ఎటువంటి హాని ఉండదు.

కుమారి యస్. ఆర్. మద్రాసు

మా అమ్మగారు - మా నాన్నగారికి చాదాపు ఇరవై సంవత్సరాల క్రితం విడాకులిచ్చారు. ఎవరైనా పెళ్ళి మాట ఎత్తినా, 'నెక్స్'కు సంబంధించిన ప్రసక్తి తెచ్చినా ఆమె చాలా తీవ్రమైన నిరసన ప్రకటిస్తూ వుంటారు. ఇప్పుడు నా వయసు 23 సంవత్సరాలు. నాకు పెళ్ళి చెయ్యడం అన్న ఊహ-మా అమ్మగారికి భరించరానిదిగా ఉన్నట్లు అనిపిస్తూ వుంటుంది. ఆమెకు ఈ తరహా మనస్తత్వం ఉండడానికిగల కారణం ఏమిటంటారు?

కొందరు వ్యక్తులు జీవితంలో ఎప్పుడైనా వివరీతమైన మానసిక సంఘర్షణకు, ఖోభకూ గురైనప్పుడు-వారి మనస్థిస్థితిలో ఏర్పరచుకున్న ఒక బలమైన ముద్ర -అలాగే చెరిగిపోకుండా చాలా కాలం వుంటుంది. తమకు ప్రియమైన వ్యక్తులు తమలాగే బాధలకు గురి కాకూడదని-కొంత కఠినంగా కూడా ప్రవర్తిస్తుంటారు. మీ అమ్మగారిని ఒక 'సైకియాట్రిస్టు' వద్దకు తీసుకువెళ్ళితే-ఆయన ఆ ఆలోచనా ధోరణిని మార్చడానికి ప్రయత్నిస్తారు.

వి. శాంత, విజయవాడ

నా వయసు 24 సంవత్సరాలు. నాకు ఇద్దరు పిల్లలు. కొన్నాళ్ళ నుంచీ నాకు నెలనెలా బహిష్టు సరిగ్గా కావడంలేదు. తెలుపు ఎక్కువగా 'డిక్చార్జ్' అవుతూ వుంటుంది. అలసట, నీరసం కూడా ఎక్కువగా ఉంటాయి. ఇందుకేమైనా మార్గాం తరం చెప్పగలరా?

రక్తం సరిగ్గాలేక అంటే 'అనీమియా' కారణంగా ఇలా చాలామంది వనితలు బాధపడుతూ వుంటారు. రక్తం పరీక్ష చేయించుకుని, వైద్య చికిత్స

పొందితే ఇది తేలికగా గుణమవుతుంది. అయితే-చాలామంది అశ్రద్ధచేస్తూ-అవసరంగా చికాకువడి పోతుంటారు. అడవాళ్ళలో ఈ బద్ధకపు ధోరణి మారడం ఎంతైనా అవసరం.

వి. యస్. దేవి, హైదరాబాదు

మాకు వివాహమైన రెండవ సంవత్సరం తొలి కాన్పులోనే ఇద్దరు పిల్లలు పుట్టారు. ఆ తర్వాత కుటుంబ నియంత్రణ పద్ధతులను అవలంబించడంలో కొంత అశ్రద్ధ చేశాను. ఇప్పుడు నెల తప్పి - రెండు నెలలైంది. ఇంత తొందరగా మళ్ళా సంతానం కలగడం నాకూ, మావారికి కూడా ఇష్టం లేదు. 'అబార్షన్' (గర్భస్రావం) చేయించుకోమని నా ఫ్రెండ్స్ చెబుతున్నా నాకు ఈ విషయం గురించి సరిగ్గా తెలియక చాలా సందేహాలు నా మనసులో చోటు చేసుకున్నాయి. నేను 'గర్భస్రావం' చేయించుకోవడం వల్ల-భవిష్యత్తులో నాకెలాంటి హాని ఉండదు కదా? దయచేసి 'అబార్షన్' గురించి వివరంగా చెప్పగలరా?

1972 కు పూర్వం-గర్భస్రావం చట్టరీత్యా వేరంగా పరిగణించబడేది. అంచేత వైద్యంలో అనుభవం లేని మంత్రసానులువంటి వారిచేత రహస్యంగా గర్భస్రావం చేయించడం, ఆ ఫలితాలు తర్వాత ప్రమాదకరంగా పరిణమించడం వంటి కారణాలవల్ల చాలా మందికి 'గర్భస్రావం' అంటే ఒక విధమైన భయం ఏర్పడింది. 72 నుంచి - ప్రభుత్వం-ఐదు నెలల వరకు గర్భస్రావం చేయడం-చట్టరీత్యా అంగీకారయోగ్యంగా ప్రకటించడం జరిగింది. ఇందువల్ల తేలికగా మంచి వైద్య సదుపాయాలు లభ్యం కావడంతో స్త్రీలకు చాలా మేలు జరిగిందనే చెప్పాలి. సాధారణంగా బహిష్టు తప్పిన వెంటనే అంటే 8 వారాల లోగా 'అబార్షన్' చాలా తేలిగ్గా, అసలు మత్తుమందు అవసరం కూడా లేకుండా చేయవచ్చును. (ఆ విధంగా మీ విషయంలో ఏ ఇబ్బందీ వుండదు.) మూడవ మాసంలో కూడా అంత క్లిష్టంగా వుండదు. ఆ తర్వాత-ఐదు నెలల వరకూ కూడా 'ఆపరేషన్'తో 'అబార్షన్' చేస్తారు. 'అబార్షన్' వల్ల ఏహాని ఉండదని నిర్లక్ష్యంగా ఉండడం కంటే, రెండోసారి గర్భధారణకు అవకాశం లేకుండా జాగ్రత్త పడడం చాలా మంచిది. ఐదునెలల తర్వాత గర్భస్రావం ఎంత మాత్రం మంచిదికాదు. వైగా చట్టరీత్యా వేరం కూడా!

“గుజరాత్ వంటకాలులో శ్రీఖండ్ పూరి చేసి చూశాను. చక్కగా కుదిరింది. కాని వంచదార ఎక్కువ కావడంతో పిల్లలకు ముఖం మెత్తింది. అందువల్ల 750 గ్రా. పెరుగుకు 400 గ్రా. వంచదార పరిపొతుందనుకుంటాను” అని పెండ్యాల జగదీశ్వరి (వరంగల్); “గుజరాత్ వంటకాలు భేమగ్గా కుదురుతున్నాయి” అని ఇ. రమాదేవి (ఒంగోలు); “ముంగుధాల్ బాజీ బాగా వచ్చింది. మా యింట్లో వాళ్ళు నన్ను, ‘వనిత’ నూ మెచ్చుకున్నారు” అని కె. మృదుల (రాజమండ్రి); “ముంగుధాల్ బాజీ చేశాను. అయితే దీన్నే ఇంకో విధానంలో మేము ‘పెసర పుణకులు’ అంటాము. పెసరపుణకుల్లో పెసరవప్పుతోపాటు, కొద్దిగా మినప్పప్పు కూడా కలుపుతాము. అయితే ముంగుధాల్ బాజీలు గట్టిగా వున్నాయి. పుణకులు మెత్తగా, గుల్లగా, రుచిగా వుంటాయి.” అని వి. యమ్. వి. లక్ష్మి (విజయనగరం) మొదలైన వారు ఉత్తరాలు రాశారు.

కొందరు పాఠకులు బెంగాల్, మహారాష్ట్ర ప్రాంతాలకు చెందిన స్వీట్స్ గురించి తెలియజేయమని అడిగారు. చాలామంది పాఠకులు “కేవలం గాభా హారలే చెబుతున్నారు; మాంసాహారాలు కూడా చెబుతూ వుండాలి” అని అడిగారు. అందువల్ల ఈ సారి ‘ధన్ సాక్’ ‘పార్సీ అకూరీ’ అనే రెండు ‘పార్సీ మాంసాహార వంటకాలు’ గురించి తెలియజేస్తున్నాము:

ధన్ సాక్ :

ఈ వంటకానికి 8 టౌన్సుల కందిపప్పు కావాలి. నెనగపప్పు, పెసరపప్పు, చిక్కుడు గింజలు మూడూ కలిపి మరో 8 టౌన్సులు కావాలి. (చిక్కుడు గింజలు దొరక్కపోతే, తక్కిన రెండు పప్పులూ కాస్త హెచ్చుగా వేస్తే సరిపోతుంది!) ఒకటిన్నర పౌన్ల (మేక, లేక కోడి) మాంసం సిద్ధం చేసుకోవాలి. పెద్ద నైజు బంగాళాదుంప ఒకటి; చిన్న వంకాయ ఒకటి, ఉల్లిపాయలు రెండు కావాలి. వీటితోపాటే, రెండు కట్టలు (చిన్న చిన్నవై తే-లేకపోతే ఒక పెద్దకట్ట) మెంతికూర, తియ్య గుమ్మడికాయ ముక్క (చిన్నది) ఒకటి; బూడిద గుమ్మడికాయ ముక్క ఒకటి, మూడు టామాటో పళ్ళు, కావలసినంత నెయ్యి, ఉప్పు-కూడా సిద్ధంచేసి పెట్టుకోవాలి.

వీటితోపాటు—

ఒక పెద్ద స్పూనుడు చింతపండు గుఱ్ఱ; కాస్త జీలకర్ర, పసుపు పొడి, పది పదిహేను మెంతిగింజలు, కాసిన్ని ఆవలు, మిరియాలు, ఒక టీస్పూను కారప్పొడి; రెండు టీస్పూన్ల జీలకర్ర, ధనియాల పొడి, ఐదారు పొదినా ఆకులు, అల్లంముక్క, వెల్లుల్లి, ఏడు ఎనిమిది పచ్చి మిరపకాయలు, కొత్తిమెర-కూడా కావాలి.

ఇవన్నీ సిద్ధంగా వుంచుకున్న తర్వాత—

పప్పుల్ని కుర్రంగా కడిగి, ఒక పాత్రలో నీళ్ళుపోసి అందులో పోయ్యాలి. మాంసాన్ని కుర్రంచేసి పెద్ద ముక్కలుగా కోసి ఆ పప్పుల్లో పోసి ఆ పాత్రను ‘స్టవ్’ మీదనో కుంపటిమీదనో పెట్టి ఉడికించాలి. ముక్కలుగా కోసిన కాయగూరలు, తరిగిన ఉల్లిగడ్డ కూడా అందులో వెయ్యాలి. ఇవన్నీ కలిపి మెత్తగా ఉడుకుతాయి. ఉడికిన తర్వాత మాంసం ముక్కల్ని విడిగా తీసి ఇంకో గిన్నెలో వుంచాలి. చింతపండు గుఱ్ఱతో పాటు ధనియాలు, ఆవలు, జీలకర్ర మొదలైన దినుసులన్నింటినీ కలిపి

మెత్తగా నూరాలి. ఇంకొక పాత్రను స్టవ్ మీద పెట్టి, అందులో కాస్త నెయ్యి వేసి, ఉల్లిపాయల ముక్కలు, అల్లం ముక్కలు, వెల్లుల్లి, చిన్న చాల్సిన చెక్క, పచ్చిమిరపకాయ ముక్కలు మొదలైనవన్నీ వేసి వేయించాలి. పొదినా ఆకులు, టామాటోలు, కొత్తిమెర బాగా ముక్కలకింద కోసేసి అవీ వీటితో కలిపి వేయించాలి. తర్వాత, చింతపండు గుఱ్ఱతో కలిపిన దినుసుల ముద్దను కలపాలి.

మాంసం ముక్కలు తీసేయగా మిగిలిన పప్పుల్ని ముద్దగా చెయ్యాలి. రెండో పాత్రలో వేగిన (ఉల్లిపాయ ముక్కలు మొదలైనవి) ముక్కల్లో పప్పుల ముద్దనూ, మాంసపు ముక్కల్నీ వేసి పది నిమిషాలపాటు ఉడికించాలి. కావలసిన చిక్కదనానికి తగ్గట్టుగా నీరు, కావలసినంత ఉప్పు వెయ్యాలి. దించేసిన తర్వాత, అన్నంతోగాని, ‘మటన్ కట్ లెట్స్’ తోగాని, తినవచ్చును.

పార్సీ అకూరీ :

ఈ వంటకానికి కావలసినవి ఒక డజను కోడిగుడ్లు, మూడు ఉల్లిపాయలు, రెండు టామాటోలు, నాలుగైదు పచ్చిమిరపకాయలు, కొత్తిమెర ఆకులు,

వంటలు: పార్సీ మాంసాహార వంటకాలు

కాస్త పసుపుపొడి, మసాలాపొడి, రెండు పెద్ద స్పూన్ల నెయ్యిగాని, నూనెగాని; నాలుగు అరటిపళ్ళు (మరీ మెత్తవి కాకూడదు)

పది కోడిగుడ్లను ఉడికించి, పెంకు తీసేసి, పెద్ద నైజులో ముక్కలు కొయ్యాలి. ఉల్లిపాయలు, పచ్చిమిరపకాయలు, టామాటోలు ముక్కలుగా కోసి పెట్టుకోవాలి. అరటిపళ్ళకు తొక్కలు తీసి నిలువుగా ముక్కలుగా కొయ్యాలి.

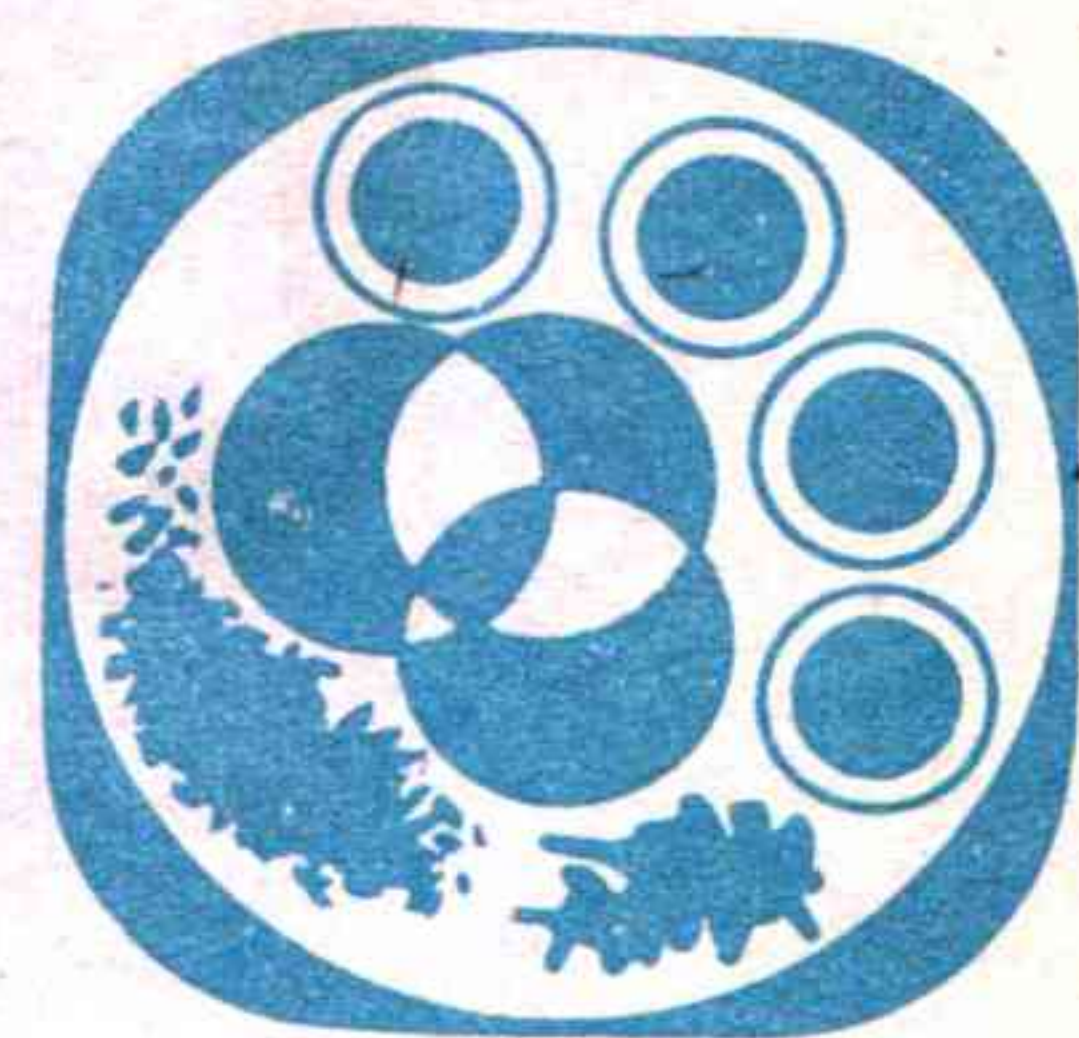
పాత్రలో నెయ్యిగాని, నూనెగాని వేసి అందులో తరిగిన ఉల్లిపాయ ముక్కలు మొదలైన వాటిని వేసి వేయించాలి. (అప్పుడే కొత్తిమెర, మసాలాపొడి, పసుపుపొడి-వేనెయ్యాలి) అన్నీ కలిపి వేగిన తర్వాత ఉడికించిన కోడిగుడ్లు అందులో వెయ్యాలి. మిగిలిన రెండు గుడ్లనూ కూడా, కొట్టేసి వేనెయ్యాలి. అవన్నీ కలిపి కాస్త చిక్కపడేంతవరకూ కలిపితే-అకూరీ సిద్ధమవుతుంది. (అయితే అది బాగా పొడిగా అయి పోయేంతవరకూ కలపకూడదు)

వడ్డించే ముందు అకూరీని వెడల్పాటి గిన్నెలో వేసి, చుట్టూ అరటిపండు ముక్కల్ని పేర్చండి. ‘అకూరీ’ని వేయించిన రొట్టె ముక్కలతో కలిపి తింటే బావుంటుంది.

*

పార్సీ ఆకూరీ

ధన్ షాక్

కుట్టుపని: అభ్యాసం

వనిత - డిఎ కుట్టుపని బడి

1. ట్రిమ్మింగును సన్నటి టఫిల్ కావాలంటే
ఒకేసారి కుచ్చెళ్ళు చెయ్యటమూ, కుట్టడమూ చెయ్యవచ్చు. రఫ్లర్ చేయవలసిన ముక్కలను ఇందాటిలాగే బ్లేజు మధ్య పెట్టి, సూది కుట్టు లైను మీద ఉండేలా చూసుకోండి. దుస్తుపైని ఫ్రీల్ను కుట్టవలసిన గీత నెపరేటర్ బ్లేడ్ కింది నుంచి గాని, రఫ్లర్ గాడ్డెటు కింది నుంచి గాని పోవాలి. హెడింగ్ గైడు నుంచి దానంతటది పోయేవరకూ గుడ్డను నెమ్మదిగా అందించండి.

2. క్లాత్ గైడ్ :— ఇది మిషన్ బెడ్ - ప్లేటుకు తంట్ - స్క్రాప్ బిగింపబడి వుంటుంది. హెమ్ గాని బార్డు గాని కుట్టే అంత నేపూ దీన్ని సూది బెజ్జానికి గైడుకూ మధ్యన సమాన దూరంలో ఉంచాలి. సరళ రేఖలో సరిగ్గా కుట్టడం, ఆ కుట్ట మీద సమాన దూరంలో అడ్డు కుట్టను కుట్టడం - నేర్చుకోవచ్చు. రక రకాల దుస్తులపైన అలంకారపు కుట్టు వేయటానికి ఈ గైడు సాయపడుతుంది. ఈ గాడ్డెటుకి ఒక గాడీ వుంది. దీన్నిబట్టి సూది మొనకూ, క్లాత్ గైడ్కూ మధ్య నుండే దూరాన్ని ఎక్కువ తక్కువలు చేసుకుందుకూ, ముందు వెనకలకు అడ్జస్టు చేసుకుందుకూ వీలున్నది.

4. జిగ్జాగర్ :— దీనితోపాటు ఇచ్చే సూచనల పుస్తకాన్ని పూర్తిగా అనుసరించటం ముఖ్యం. జిగ్జాగర్ సహాయంతో రకరకాల పనుల్లో అనుభవం గడించవచ్చు. జిగ్జాగర్ ఎన్నో రకాల పనులకు పనికి వస్తుంది. అది చేతి అప్లిక్ పనికి అనుకరణలాగా వుంటుంది. లింగరీలు, పిల్లల బట్టలు, అలంకారపు టేబిల్ లినెస్టు జిగ్జాగ్తో అలంకరించవలసివస్తే, ఈ గాడ్డెటును వాడటంలో తగినంత తర్ఫీదు ఉండాలి. ఒక్కమాటుగా ఇది లేసులు గాని గుడ్డముక్కలు గాని అతి సులభంగా అతుకుతుంది. పోగులు ఊడకుండా బెల్టులూ, హంకీలకు అంచులూ కుట్టడంలో జిగ్జాగర్ కాలాన్నీ శ్రమనూ తగ్గిస్తుంది. రెండు గుడ్డల మీద జిగ్జాగ్ చేసే

టప్పుడు ఎప్పుడూ రంగు రంగుల దారాన్నే వాడండి. అలా చేస్తేనే, పిల్లల ప్రాకులకూ ఇతర దుస్తులకూ అందం వస్తుంది.

5. కార్టింగ్ ఫుట్ :— ఇది ప్రత్యేకించి - సోఫా నెట్లకు, కుర్చీ కుషన్లకు అంచులు విగిలి ఊడిపోకుండా దారాన్ని పట్టి వుంచుతుంది. దీని వల్ల అందానికి అందం, మన్నికకు మన్నికా ఉంటుంది. పైగా, అంచుల లోపల పెట్టిన దారం చాలా కాలం రూపు చెడకుండా వుంటుంది.

ఈ కార్టింగ్ ఫుట్ ఆకారం ప్రెస్సర్ ఫుట్ను సగానికి కోసినట్టుగా వుంటుంది. గుడ్డ కింద పైపింగ్ చెయ్యటానికి ముందు పుట్టేటప్పుడు దాన్ని సులువుగా దారపు అంచు దగ్గర ఉంచటానికి వీలుగా, మొన లోపలి భాగం కోయబడి వుంటుంది. కార్టింగ్ దారం పైనుంచి సూది వెళ్ళేటప్పుడు జారిపోయి సూదైనా విరగవచ్చు; దారమయినా తెగిపోవచ్చు. సూది ఎప్పుడూ అంచు తాళకు ఎడం పక్కనే ఉండేట్టు చూచి నడపాలి. ప్రెస్సర్ ఫుట్ చూదిరిగానే కార్టింగ్ ఫుట్నూ ఉపయోగించాలి. ప్రెస్సర్ ఫుట్ను తీసివేసి, దాని స్థానంలో కార్టింగ్ ఫుట్ను ఉంచి, నట్ను బిగించండి. సాల్వార్కి దిగువని ఒక పైపింగ్ వరుస వేస్తే, దానికి అందమూ వస్తుంది: మన్ననూ మనుచుంది.

6. సిటీర్ ట్రెడర్ :— శ్రమ తగ్గించటంలో, కాలాన్ని కలిపివచ్చేట్టు చేయటంలో కుట్టుమిషన్ కలవాళ్ళందరికీ ఈ గాడ్డెటు ఎంతయినా ఉపయోగం. రకరకాల సూదులు పట్టేలాగా ట్రెడర్ కు వేరే వేరే నైజుల కొక్కిలుంటాయి. సూది బెజ్జంలో దూరేవరకు సిటీర్ ట్రెడర్ కొక్కిని సూది దూరే బెజ్జం వేపు తిప్పాలి. బెజ్జంలోకి కొక్కిని తోసి, దారాన్ని పొడవాటి ట్రెడర్ ఆరమ్లోకి పోనివ్వండి. తరువాత కొక్కి కిందికి వెళ్ళనివ్వాలి. ఎడంచేత్తో దారాన్ని పట్టుకు బయటికి లాగండి.

మూడవ పాఠం

బట్టలు - పరిజ్ఞానము

కుట్టుపని విజయవంతంగా జరగటానికి మనకు బట్టలను గురించిన పరిజ్ఞానం అవసరం. వాటి నేత, నాణ్యత, రకమూ తెలిసివుండాలి. పోల్చి చూస్తే - కొన్ని గుడ్డల నేతలు సన్నగా నాజాకుగా ఉంటాయి. కొన్ని ముతకగా మోటాగా వుంటాయి. కొన్నింటికి నేత ఎడంగా, మరి కొన్నింటికి చిక్కగా దిట్టంగా వుంటుంది. కొన్ని అలంకరణకు చక్కగా వుంటాయి; కొన్ని స్లీట్లును పట్టుకుంటాయి. కొన్ని ముచ్చటగా కుచ్చెళ్ళను కూరుస్తాయి. కొన్ని కుట్టుపనికి అనువుగా వుంటాయి. ఈ వివరాలన్నీ తెలుసుకు తీరాలినివి.

బట్టికి తిరుగు మరుగులు, ఉల్టా నీదాలు కూడా తప్పక తెలిసివుండాలి. నావ్, పోగులు, చారలను కలపడం, రెండు గుడ్డలను అతికేటప్పుడు ఎటు పక్క నునువుగా ఉండాలి అనేవి తెలియడం అవసరం. ఇవన్నీ తెలిసినప్పుడే చక్కటి దుస్తు తయారవుతుంది.

ఏదేనా పాషన్ ఎన్నుకునేటప్పుడు పాషనుకు ఆ బట్ట నప్పుతుందా అని చూడాలి. డిజైన్ కూ పాషనుకూ, బట్ట డిజైనుకూ అన్యోన్యత ఉండాలి. మచ్చుకి - టక్స్ పైన ముఖ్యంగా ఆధారపడే పాషను ఎంచుకున్నామనుకోండి. దానికి ప్లేయిన్ గుడ్డ వాడితేనే బాగుంటుంది. ఏమంటే, డిజైన్ గుడ్డల మీద టక్సు స్పష్టంగా కనిపించవు.

సులువైన తెయిలరింగ్ కూ, నీలైన ఫిట్టింగు కూ ఉపయోగించే కొన్ని చిట్కాలు ఇవిగో:—

బట్ట ఎన్నిక :—

ఎన్నుకొనే బట్ట

- (1) నేత ఒత్తుగా వుండాలి.
- (2) అంచు సులువుగా చెదిరిపోనిదిగా ఉండాలి.
- (3) జారకుండా ఉండాలి.

(4) మదతలు నలగక, ప్రెస్సింగ్ కు సులువుగా ఉండాలి.

ఫాషన్ ఎన్నిక :—

ఎన్నిక చేసే ఫాషన్

(1) తక్కువ కత్తిరింపు భాగాలు కలిగి ఉండాలి.

(2) కుట్టటానికి ధరించటానికి కూడా సులువుగా ఉండాలి.

(3) బ్రీమింగ్ లు దొరికేలా ఉండాలి.

(4) గుడ్డ అవసరానికి సరిపోవాలి.

కత్తిరించటానికి ముందు మీరు గుడ్డల్ని గురించిన కొన్ని సాంకేతిక పదాలు తెలుసుకోవాలి.

(ఎ) గుడ్డయొక్క గ్రెయిన్ (పోగులు) :— నేతలో అడ్డు - నిలువు పోగులను పడుగు - పేక అంటారు. ఈ దారాలే పోగులు.

(బి) నెల్వెడ్ :— గుడ్డకు చేప నివ్వటానికి నిలుపుటంచులను చిక్కగా నేస్తారు. ఈ అంచులే నెల్వెడ్ లు.

(సి) గ్రెయిన్ లైను :— అడ్డు పోగుల ద్వారా సమకోణంగా నిలువునా వెళ్లే పోగు 'గ్రెయిన్ లైను'.

(డి) సీదావేపు :— గుడ్డ మీద కాంతివంతంగా, స్పష్టంగా, వివరంగా కనబడేది సీదావేపు.

(ఇ) ఉల్టావేపు :— సీదావేపుకి వెనక భాగాన్ని ఉల్టావేపు అంటారు. నెల్వెడ్ చూస్తే ఉల్టావేపు ఏదో తెలిసిపోతుంది. ప్లేయిన్ బట్టల విషయంలో తడబడకుండా వుండటానికి ఉల్టావేపును సుద్దతో మార్కు చేసుకోవటం మంచిది.

(ఎఫ్) బట్టనిలువువేపు :— నెల్వెడ్ కి సమాంతరంగా గాని, పడుగు వేపు గాని నిలువునా పోయే గుడ్డ.

(జి) అడ్డువేపు : నెల్వెడ్ కి నిలువుగా గాని, పేకవేపుగాని పోయే గుడ్డ.

(హెచ్) బయాస్ లేదా క్రాస్ వేపు :— ఇది నెల్వెడ్ కి నిలువుగా పోయేది కాదు. నెల్వెడ్ కి 45 డిగ్రీల కోణంలో వచ్చే కత్తిరింపుకి 'సిన లైన్ బయాస్ గుడ్డ' అవుతుంది.

దుస్తును చక్కగా తయారుచేయటానికి ముందు గుడ్డ తీత, వేలాడే చేప, టెక్స్చర్ డిజైను, రంగు వెలుపు, నాణ్యత, మన్నిక, నేత - వీటిని గురించి తెలుసుకు తీరాలి.

మూలాధారాన్నిబట్టి గుడ్డలను సామాన్యంగా మూడు తరగతులుగా విభజింపవచ్చు.

1. వృక్ష సంబంధమయిన దారం - పత్తి, అవినె, జనుము, నార.

2. జంతు సంబంధమైనది—ఊలు, బొచ్చు, సిల్కు.

3. సింథటిక్ నూలు—నైలాన్, డెక్రాన్, టెరిలిన్, ఆర్మిల్, పైట్రొలైన్.

ప్రధానమైన పై మూడు రకాలాగాక బంగారం, వెండి, సిలికావంటి లోహ పదార్థాల నుంచి నేత నూలు లభిస్తుంది. అయితే, బట్టల నేతలో వీటి వాడుక అరుదు.

నేతకి సామాన్యంగా వాడే రకాలు 1. నూలు 2. లినెన్ 3. ఊలు 4. సిల్కు 5. రెయన్.

నూలుబట్ట లక్షణాలు

(ఎ) కొద్ది శబ్దంతో సులువుగా చిరుగుతుంది.

(బి) సాగదు; ఇట్టే ముడత పడుతుంది; మడతకు సులువు.

(సి) మెత్తగా నున్నగా ఉండి, భూతద్దంతో చూస్తే పీచుపీచుగా కనిపిస్తుంది.

(డి) చెమ్మను ఇట్టే పీల్చుకుంటుంది; వేడిని వెంటనే లాక్కుంటుంది; కనుక వేసంగికి చాలా అనుకూలంగా వుంటుంది.

(ఇ) పసుపు మంటతో చురచుర కాలుతుంది. కొద్ది బూడిద మాత్రం మిగులుతుంది.

(ఎఫ్) ఆమ్లములు తగిలితే పాదయిపోతుంది.

(జి) ఖనిజ ద్రావకాలలో కరగదు; ఘాటయిన సబ్బువల్ల చెడదు.

(హెచ్) తక్కిన గుడ్డల్లాగా కాదు; తడిస్తే చాలు—చేవగా వుంటుంది.

(ఐ) చిరకాలం మన్నుతుంది. సులువుగా కుట్టటానికి, ఉతుకుకి, రంగు వేయటానికి తేలిక. తీసిపోకుండా, వెలవకుండా, మెరుగు పోకుండా చెయ్యవచ్చు.

నూలు బట్టలు - రంగు వెలుపు :

1. రంగు గుడ్డలో చిన్న ముక్కతీసి, దాన్ని సగం మేర కప్పి, మిగిలిన సగం ఎండ తగిలేట్టు ఉంచండి. కొన్నాళ్ళయ్యాక తీసి చూడండి. ఎండ తగిలిన భాగం వెలిసిపోతే, ఆ రంగు మంచిది కాదన్న మాట.

2. మచ్చుముక్కను ఉతికి చూడండి. అసలు గుడ్డకంటే ఉతికిన ముక్క రంగు తగ్గితే, అది పక్కా రంగు కాదు.

3. రెండు చేతుల మధ్య గుడ్డను ధద్ది చూడండి. చేతికిగాని వేళ్ళకిగాని అంటితే, అది నిలిచే రంగు కాదన్న మాట.

4. గుడ్డను వెలుతురుకి ఎదురుగా ఉంచి, పోగుల మధ్య గంజి కనిపిస్తుందా అని చూడండి. కనిపిస్తే, రంగు మంచిది కాదు.

5. మర్పిరైజ్ బట్టల రంగులు పక్కా-రంగులు.

లిన్స్ లక్షణాలు

1. ఇది 'ప్లాక్స్' మొక్కనుండి తయారై నది.

2. దృఢంగా వుండి, లొంగుతుంది.

3. మన్నిక ఎక్కువ; డాబుగా వుంటుంది.

4. పోగులు బలమైనవి; చెమ్మను త్వరగా పీల్చుకుంటుంది.

5. నూలు పోగులకంటే ఎక్కువగా మెరుస్తూ వుంటాయి.

6. ఇందులో రేగిన పీచులుండవు కనుక, నూలులాగా మురికి చప్పున అంటదు. ఉతుకు తేలిక. నూలు కంటే సన్నగా దారం తీయ వచ్చు. వేసంగిలో బాగా ఉపయోగం.

7. బరువు ఎక్కువ; మెరుగు హెచ్చు.

8. సాపుచేస్తే తప్ప, త్వరగా ముడతలు పడి నలిగిపోతుంది.

9. ఇత్తీ చేస్తే మల్లెపువ్వులా తెల్లగా వుంటుంది. అయితే, చాయ వేయడం కష్టం. లినెన్ లో రంగుబట్టలు తొందరగా వెలిసిపోతాయి.

10. ధరించడం శ్రమగా వుంటుంది.

—ఇది లినెన్ అని తెలుసుకోవడం ఎలా ?

1. వేలు నీళ్ళలో ముంచి లినెన్ కు తగిలించండి. ఆ తడి తక్షణమే ఇంకిపోయి, అంత మేర రెండో వేపుకి అనవారు తెలిస్తే, అది అసలైన లినెన్.

2. లినెన్ తో నూలు కలిసి వుంటే, బట్ట అంతా తడవటానికి ముందుగా లినెన్ పోగులు చెమ్మ పీల్చుకుంటాయి.

3. భూతద్దంలో పరీక్ష చేసి చూస్తే, మరే పరీక్ష అక్కర్లేదు.

4. ప్లాక్సు (నార) పోగులు నూలు పోగుల్లాగా బల్లపరపుగాక, గుండ్రంగా వుంటాయి.

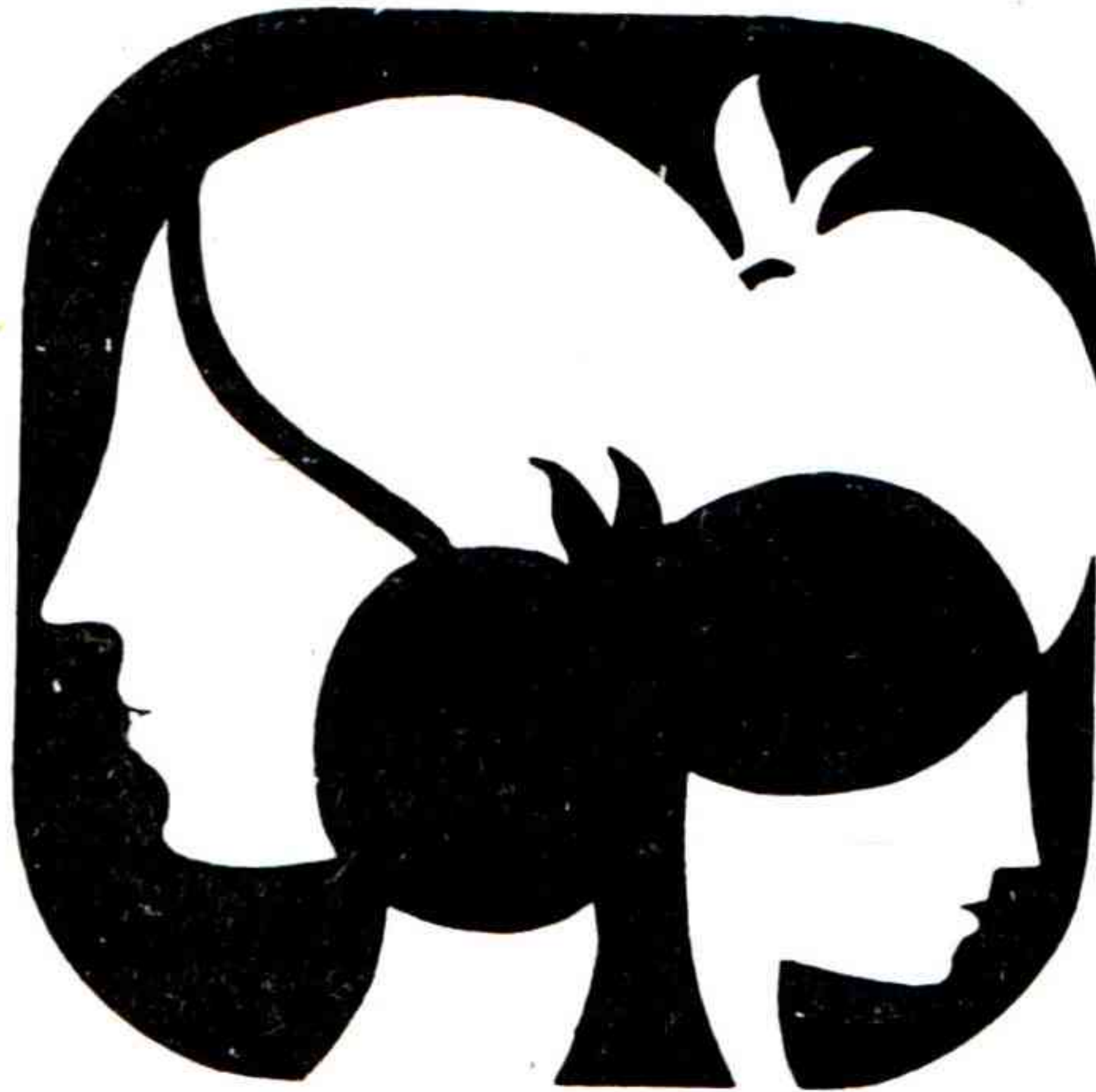

‘నీ సిగపూవై నిలచిపోనీ’ అని
 తమ ఊహా సుందరికి విన్నపాలు చేసిన
 కవులూ, ‘కొప్పుచూడు కొప్పందం చూడు’
 అని కొప్పుల గొప్పలు చెప్పి మురిసి
 పోయిన వాళ్ళూ — వనితల మీద కాక
 వనితల తలకట్ల మీద చూపిన
 ఆసక్తినిబట్టి నాడూ నేడూ కూడా
 శిరోజాలంకరణకు ఉన్న ప్రాముఖ్యాన్ని
 ఇట్టే తెలుసుకోవచ్చు. ఆ ప్రాముఖ్యాన్ని
 పురస్కరించుకుని, ‘శిరోజాలు — అలంకారం’
 శీర్షిక ద్వారా రెండు రకాల
 శిరోజాలంకారాలు చేసుకునే తీరు తెన్నుల
 గురించి లోగడ సంచికలలో
 తెలుసుకున్నాము. ఈసారి
 మరో సులువైన శిరోజాలంకారం
 చేసుకునే విధానాన్ని వర్ణచిత్రాల
 రూపంలో వివరిస్తున్నాము.

శిరోజాలంకారాలు

అలంకారం

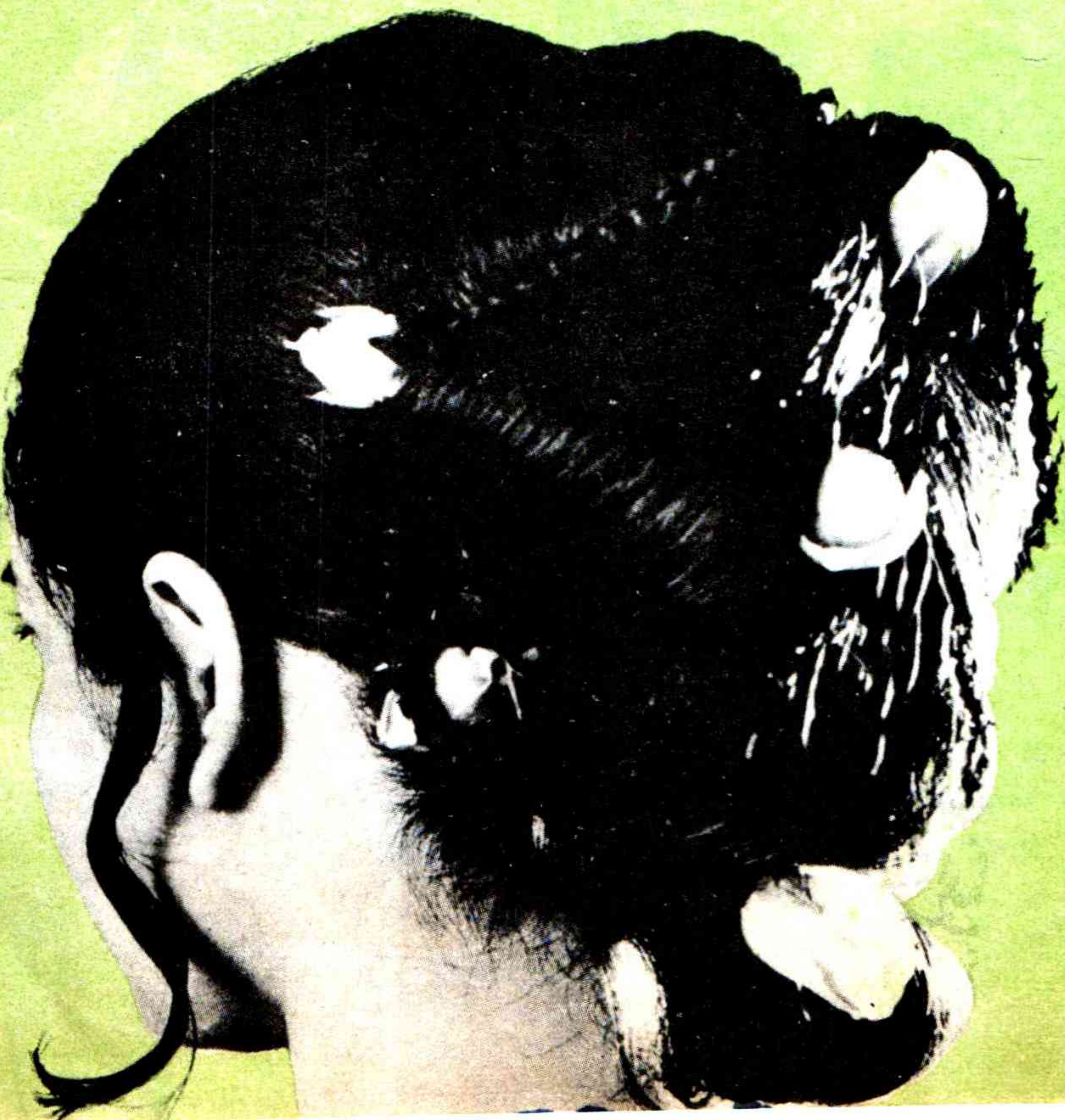

ఈ శిరోజాలంకారం చేసుకొనే ముందు, జుట్టును చిక్కువడకుండా ఉంచుకుని, ఆరేడు పాయలుగా విడదీసుకోవాలి. అలా విడదీసిన బాగాలను వర్ణ దారంతో కట్టుకోవాలి. (వక్కపేజీలోని వర్ణ

చిత్రం-1 చూడండి). తర్వాత ఒక్కొక్క పాయనే విడిగా తీసుకుని, చుట్టలా చేసుకుని మెడ వెనక విడివిడిగా అమర్చుకోవాలి (చిత్రం-2 చూడండి) అయితే ఇలా చేసుకునేముందు జుట్టును చక్కగా వెనక్కు దువ్వుకోవడం అవసరం. వెనక్కు దువ్వు కోవడం వల్ల జుట్టు చూడడానికి బావుంటుంది. అలా దువ్వాక, హెయిర్ స్ప్రే చల్లితే జుట్టు చెదిరి పోకుండా కుదురుగా ఉంటుంది.

మెడ వెనక చుట్టిన చుట్టలను బాబ్ పిన్నులను ఉపయోగించి వర్ణ చిత్రం-3 లో చూపినట్లు వివిధ స్థానాలలో అమర్చుకోవాలి.

అలా అమర్చుకుంటే శిరోజాలంకారం పూర్తవు తుంది. వర్ణచిత్రం-4 నూ, ఈ పేజీలోని చిత్రాన్ని చూస్తే ఈ హెయిర్ స్టయిల్ పూర్తయ్యాక ఎలా ఉంటుందో తెలుస్తుంది. ఈ శిరోజాలంకారం చేసు కున్న వాళ్ళు, కామ కట్టుకున్న బట్టల రంగులకు ‘మాచ్’ అయ్యేలా, ఆ రంగు పూలు పెట్టుకోవచ్చు. వీలున్నవాళ్ళు పూలకు బదులుగా పూల ‘గాజా’ కూడా అమర్చుకోవచ్చు.

నరహరి తనవైపే నడచివస్తూన్నట్లు గమనించిన మీర హృదయం అతివేగంగా స్పందించసాగింది. రుధిరం ఖంగారుగా పరుగు లిడసాగింది.

“మీరా!” మృదు మధురంగా వినవచ్చిన నరహరి సంబోధనతో మీరకు కనులు తిరిగినట్లే అనుభవమైనది.

“మీరా. ఒక్కమాట నిన్నడుగుదామని....” మీరనే పరీక్షగా చూస్తూ అన్నాడు.

అదోవదన యైన మీర నిలబడిన తీరులో మార్పులేదు. వదనం లజ్జాభారంతో అరుణవర్ణాన్ని పులుముకున్నది.

అప్పుడే తులసి పూజముగించి హారతి కూడా యిచ్చిన మీర, నరహరి రాకతో ఎటూ కదలలేనట్లుగా అక్కడే నిలబడిపోయింది. కొద్దిక్షణాలు చూచి, తన మాటలను ఆమె వింటున్నదో

లేదోనన్నట్లుగా అనుమానం తోచి, ఆమెకు అభిముఖంగా వచ్చి నిలబడ్డాడు నరహరి.

పవిత్రతకు ప్రతీకయైన ఆవృందకు అటు ఇటు నిలబడిన ఆ యిరువురు యువతీ యువకులూ ఏవో ప్రమాణాలు చేసుకుంటున్నారా - అన్నట్లే కన్నట్టుతున్నారు.

“మీరా!” మార్దవపూరితకంఠంతో స్నేహ పరిపూర్ణ దృక్కులతో తిరిగి సంబోధించాడు నరహరి మీరనే నిశితంగా పరికిస్తూ: “మీరా, మేస్తూరు మన యిరువురికీ వివాహం జరపటానికి సముఖంగా వున్నారు. నీకు అంగీకారమే కదా?” మీర నేత్రద్వయం ఒక్కసారి నరహరి దెస తిరిగి వెంటనే మరలా క్రిందికి దిగిపోయాయి.

“చూడుమీరా, యావజ్జీవితపు బంధాలనూ, అతిముఖ్య బాంధవ్యాన్నీ నిర్ణయించి శాసించగలది ఈ ఒక్క సంఘటనా ఎవరికైనా. ఇటువంటి విషయాలలో సంకోచం ఉండరాదు. నాలో వివాహం నీకు సంతోషమేనా? హృదయపూర్వకంగా అంగీకరిస్తున్నావా?”

ఇప్పటికీ మీర ఎదలోని అలజడి కొంత తగ్గినట్లుగా, అరుణమతగ్గి సహజ వర్ణాన్నిపొందిన ఆ వదనమూ, లజ్జా విహ్వలతలను విడనాడి స్థిరగాంభీర్యతను సంతరించుకున్న ఆ నిర్మల దృష్టులూ విశదీకరించుతున్నాయి.

“మీప్రశ్నే మిమ్మల్ని నేను అడుగుతున్నాను. మీకూ నాకూ సహస్రయోజనాల దూరమున్నది. నన్ను చేపట్టటం మీరు ఆలోచించి చేసుకున్న నిర్ణయమేనా?”

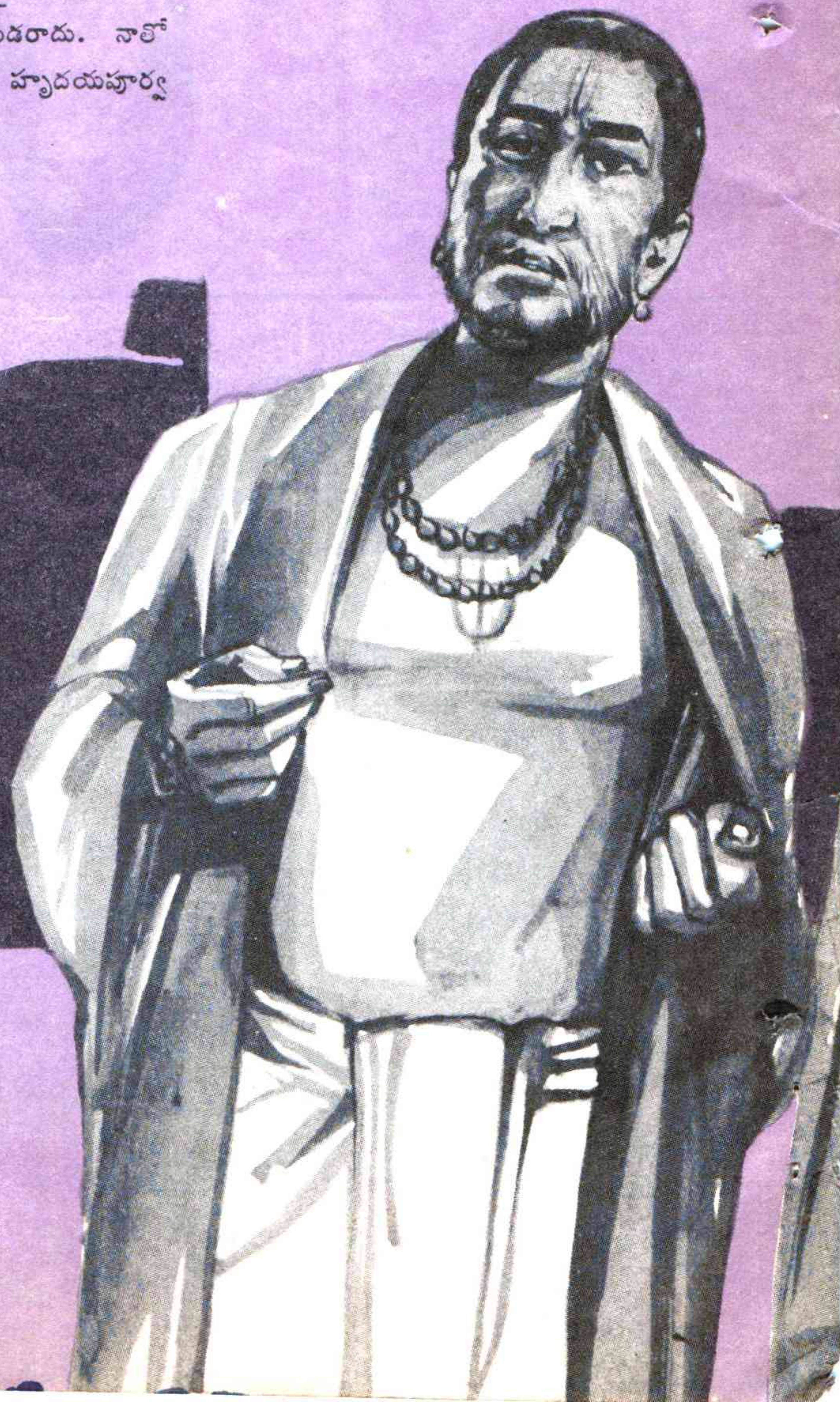
ముగ్ధబాలిక మీర వాక్యైలికి విభ్రాంతి నందాడు నరహరి.

“నేను.....నేను మీ రనుకుంటున్నట్లుగా మేస్తూరికి తనూజను కాను-అభిమాన పుత్రికను.”

ప్రజ్వలి

11 12 13 14

మీరా తన భావాలను వ్యక్తం చేయకపోయినా, ఆమె నరహరిని అరాధిస్తున్నదని గ్రహించాడు రామదాసు. నరహరి కూడా మీరా పట్ల ఆసక్తి చూపాడు. ఆమెతో వివాహమే తనకు ప్రధానం కానీ ఆమె కుటుంబ వివరాలు తనకు అవసరం లేదన్నాడు. వివాహ విషయమై మీరాతో ఒకసారి మాట్లాడవలసిందిగా నరహరిని కోరాడు రామదాసు.

“అవన్నీ మేస్తారు నాకు చెప్పారు.”

ఈ సమాధానం వింటూనే మీర కనులు ఆశ్చర్యంతో కదలాడాయి.

“నీ విషయాలు మేస్తారు నాకు చెప్పారు మీరా! తిరిగి నీవు చెప్పనవసరం లేదు. నీ సమ్మతి మాత్రమే నేను విన గోరుతున్నాను. నిన్ను మొదట చూచిన క్షణంలోనే, నాకు-నేను ఇంత కాలంగా నిరీక్షిస్తున్న కన్యవు నీ వన్నించింది.”

“ధన్యురాలిని.”

“థాంక్స్!”

పరమదయారాశీ, పావనమూర్తి అయిన తులసీ బృంద సాక్షిభూతంగా జరిగిన ఈ నిర్ణయం శుభ సూచకంగా భావించిన మీర, నరహరితోడి తన భవిష్యజీవన నౌక ఆనందలహరిలో ఓలలాడగల దనే దృఢనమ్మకం ఏర్పరచుకున్నది. తన విషయాలన్నీ తెలిసే నరహరి వివాహానికి అంగీకరించాడా! ఎంతటి విశాల హృదయుడు!

నరహరి నెలవు తీసుకు వెళ్ళిపోయాడు - పది రోజులలోపుగా ముహూర్తం నిర్ణయించి తెలియ జేయమని.

ఆరెకపూడి
(కామూరి)
కౌశల్యాదేవి

కానీ మీర మనసంతా అతడే ఆక్రమించి నిలచిపోయాడు.

‘గడ్డిపూవువంటి నా కొరకు యింతటి గౌరవ నీయవ్యక్తిని సృష్టించి పంపావా భగవాన్! ఒక మహానగరంలోని గణనీయ వ్యక్తి ఈ మారు మూల బీద కుటీరంలోని అనాథ బాలికను ప్రేమించడానికి వెదుక్కుంటూ వచ్చాడా? ఇది విధి విచిత్రం కాకుంటే యింకేమిటి?’

“ఎంతటి అదృష్టవంతురాలవు మీరా!” మీరను అక్కున జేర్చుకొని ఆనందబాష్పాలు కురిపించుతూ అన్నది పార్వతి: “నరహరిది చక్కటి మనస్సు. నాకెంతో నిశ్చింత యిక. ఎటువంటి వాదోస్తాడో అని భయపడ్తుండేదాన్ని ఇన్నాళ్ళూ లోలోన. నరహరి నిన్ను పువ్వులలో పెట్టి చూచుకుంటాడు.”

మీర మౌనంగా వుండిపోయినా ఆ మనసులో ఒకే కోరిక మెదలుతూన్నది: “నన్ను పువ్వులతో పూజించక్కరలేదు. అతడినే నేను పూజిస్తాను. భార్యగా, ఒక స్త్రీగా, ఒక మనిషిగా యిండుకంత ప్రేమనూ గౌరవాన్నీ పొందగలిగితే అంతే చాలు. నిత్యం నేను పూజించే దైవాన్ని ఈ మాత్రమే నేను కోరుతున్నాను.”

15

మామిడిచెట్టు క్రింద తిన్నెపై ఒకతడు వీణ సాధకంలో నిమగ్నుడై వున్నాడు. మరొక గున్న మామిడి నీడలో ఇద్దరు యువకులు గాత్రసాధన చేస్తున్నారు. కుటీరపు మట్టి అరు గులపై నలుగురు విద్యార్థులు వయొలిన్ నేర్చు కుంటున్నారు. ఇంకా ప్రారంభదశలో వున్న విద్యార్థులను ఒక తావునజేర్చి అభ్యాసం చేయించు తూన్నది మీరా.

ప్రకాంత వాతావరణంలో మనోహరంగా భాసిల్లుతూన్న ఆ చిన్న గురుకులాన్ని ముదమార తిలకించుతూ మైమరచి నిలచిన స్త్రీని చూచి, నిర్విణ్ణుడై నిలబడ్డాడు. విద్యార్థులందరినీ పర్య వేక్షించుతూ అటూ ఇటూ తిరుగాడుతూన్న రామదాసు.

“నేను....నేను....గుర్తున్నాననుకుంటాను.” లజ్జారుణవదనం భారంగా వారిపోతుండగా నమ స్కరిస్తూ అన్నది ఆ స్త్రీ.

“ఆఁ!” కటువుగా పలికింది రామదాసు స్వరం. ప్రతి నమస్కార మర్యాదను పాటించక

పోవడంలోనే అతడి తిరస్కృతి వ్యక్తమైరింప బడింది.

కొన్ని నిమిషాలు ఆమె ఏమీ మాట్లాడలేదు; నేలకు అతుక్కుపోయిన చూపులతో నిలబడింది.

రామదాసు తీక్ష్ణ దృక్కులలో, నిలబడిన తీరులో మార్పులేదు.

“మీతో మాట్లాడాలి కొంచెం.” అనలేక అనలేక అన్నది ఆమె.

“మీకూ నాకూ ఏమిటి మాటలు? ఎందుకు?” కఠినంగా అంటూన్న అతడిని విస్తుపోయి చూసింది ఆగంతకురాలు.

“రామదాసుగారూ!” అన్నది మరేం మాట్లాడలేని అశక్తతతో.

“ఆఁ. ఔను. రామదాసునే! మీరిక వెళ్ళ వచ్చు.” తర్జనితో వీధిదెస చూపుతూ వెనుదిరిగి నిలబడ్డాడు.

‘ఎవరో శ్రీ-ఉన్నత కుటుంబీకురాలివలె వున్నది-ఆహ్వాన మర్యాదలు జరపవలె’ ననే ఉద్దేశంతో అక్కడకువచ్చి నిలబడిన మీర స్థాణువులా నిలబడింది ఈ దృశ్యం చూచి.

మీరను అక్కడ చూచిన రామదాసు కోపం అగ్నిశిఖయై ప్రజ్వరిల్లింది.

“బాబయ్యగారూ! వారిని లోపలికి పిలుచుకు వెళ్ళనా?” రామదాసునూ, ఆ స్త్రీనీ మార్చి చూర్చి చూస్తూ, సందేహిస్తూనే అడిగిన మీర రామదాసు మేఘ గర్జన విని అదరిపడింది. ఆమెకంతా అయోమయంగా వున్నది.

“నువ్వు లోనికి వెళ్ళు మీరా!”

తన విషయంలో యిటువంటి ఆజ్ఞనూ, క్రోధ స్వరాన్నీ రామదాసునుండి అంతవరకూ చవిచూడని మీర కొన్ని నిమిషాలవరకూ ఆ త్రుళ్ళుపాటు నుండి తేరుకొనలేక పోయింది.

ఆమె జాగ్రదవస్థపొంది చూచేసరికి ఆ ఆగం తకురాలు మీరనే తడేకంగా ఒడలంతా కన్నులు చేసుకొని చూస్తూన్నది. తడబడింది మీర.

“విన్పించలేదా మీరా? నిన్ను లోనికి పొమ్మన్నాను నేను!” కర్కశంగా మరొకసారి గర్జించాడు రామదాసు. గర్జిస్తూనే మీరను రెక్క పట్టి బలవంతంగా లోపలికి నెట్టుకు పోయాడు.

నిర్జీవంగా చూస్తూ వచ్చినదారినే పట్టి కదలి పోయిందా స్త్రీ. నిరాశ నిండిన చూపులతో.

ఈ దృశ్యం ఒరిగిద్దరు విద్యార్థులను కూడా ఆర్పించింది. వారికి కూడ ఆశ్చర్యం కలిగింది, ఎన్నడూ చూడని ఈ రామదాసు ఉగ్రావతారం చూచి.

16

రాత్రి భోజనానంతరం ఆరుబయట వెన్నెలలో నడుం వార్చిన రామదాసు, వీధి గేటువద్ద ఏదో కారు వచ్చి ఆగడమూ, అంతలోనే ఎవరో లోనికి ప్రవేశించడమూ చూచి “ఎవరదీ?” అన్నాడు.

సమాధానం లేదు కానీ ఆవ్యక్తి అతడిదెసగానే మెల్లగా నడచి సమీపిస్తున్నది.

“ఎవరంటే మాట్లాడరేం?” ఖంగారును కప్పిపుచ్చుతూ గడ్డించి పలికాడు, పక్కమీదినుంచి లేస్తూ.

“నేనే....ఖంగారు పడకండి.” ఆ నవాలు తెలియకుండా వుండేందుకు తలపైముసుగు ధరించిన ఆ వ్యక్తి ఒక స్త్రీ! ఉదయం వచ్చిన స్త్రీ!

రామదాసు గడ్డింపువిని బయటకువచ్చిన పార్వతి కూడా విస్మయంగా చూడసాగింది.

“మీరు కసరికొట్టినా మరలా వచ్చాను. కారణం-అవసరం నాది గనుక, నేను మీతో మాట్లాడి తీరాలి, తప్పదు.” స్థిరంగా అంటూ మంచంపై కూర్చున్నది.

ఖంగారుగా అటు ఇటు చూచాడు రామదాసు. “పార్వతి! మీర నిద్రపోయిందా, మెలకువగా వున్నదా?” అని అడిగాడు తగ్గుస్వరంలో.

“నిద్రపోయి చాలనేపైంది. ఈ మధ్య జ్వరం వచ్చితగ్గాక త్వరగా నిద్రపోతున్నది. ఏం లేప మంటారా?”

“ఒద్దొద్దు. మంచిపనే అయ్యింది. నిద్ర పోనీయ్.”

“ఏం, నాకన్న బిడ్డతో నేనొక్కసారి మాట్లాడితే ఏం? ఒక్కసారి లేపండి. ఫర్వాలేదు.” ఆ వచ్చినస్త్రీ అర్థించింది.

“వీల్లేదు.” రామదాసు ఖండితంగా అన్నాడు: “అసలు మీర యిక్కడున్నట్లెలా తెలిసిందో మీకు?”

“నా కన్నబిడ్డ గురించి వివరాలు తెల్సుకో యిండా వదలివేస్తాననే అనుకున్నారా?”

“మీరు.....మీరు మీర కన్నతల్లా?” పార్వతి నమ్మలేనట్లుగా అడిగింది.

విద్యార్థినులకు ప్రత్యేకం :

కారేజీ, హైస్కూళ్ళలో చదువుతున్న విద్యార్థినుల కోసమని “వనిత” ప్రతి సంచికలోనూ రెండు పేజీలు కేటాయించడం కున్నామని తెలియజేయడానికి సంతోషిస్తున్నాము. ఈ పేజీలలో ఆయా ప్రీం కారేజీ, హైస్కూళ్ళకు చెందిన కార్యక్రమాలు, సమావేశాలు మొదలైన వార్తలతోపాటు, సాహిత్యం, సంగీతం, ఆటలు — మొదలైన వాటిలో జరిగే పోటీలలో గెలుపొందినవారి చాయా చిత్రాలు; అలాగే మంచి మార్కులు తెచ్చుకున్న విద్యార్థినుల చాయా చిత్రాలు, విద్యార్థినుల చిన్న చిన్న రచనలు మొదలైనవి ప్రచురిస్తాము. విద్యార్థినులు, కారేజీ హైస్కూళ్ళ అధికారిణులు మాతో సహకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాము. ఈ శీర్షికకు విద్యార్థినులు పంపే ఎలాంటి అంశమైనా, అందులో విద్యార్థిని పేరు, చదువుతున్న క్లాసు, హైస్కూలు లేదా కారేజీ పేరు వగైరా వుండాలి. కారేజీ, హైస్కూళ్ళకు సంబంధించిన వార్తలు, చాయా చిత్రాలు పంపేటప్పుడు హెడ్ మిస్ట్రెస్ లేదా ప్రిన్సిపాల్ సంతకంతో పంపాలి. పంపే కవరుపైన ‘విద్యార్థినుల శీర్షిక’ అని పైన రాయాలి. [వ. సం]

“ఐను..” సమాధానం రామదాసునుండి వచ్చింది, హేళన కురిపించుతూ: “కన్నబిడ్డను రెండేళ్ళ పని ప్రాయంలోనే పరాయివాళ్ళ దయా దర్మ బిజెలపై వదలివేసి తనదారి తాను చూచుకున్న కన్నతల్లి!”

“రామదాసుగారూ! ఒకరి నేరాన్నీ తప్పిదాన్నీ ఎత్తిచూపడం మిథ్యామే కానీ, ఏపరిస్థితులవల్ల అలా చేశారా అన్నది మీకవసరంలేదా? ఆలోచించరా? అయినా అపైశ్చర్యాబా కిల శ్రీనివాస రావుగారి పుత్రిక పరాయివారి దయా దర్మాలపై ఎందుకు బ్రతుకుతుంది?”

“ఈ డర్కాలన్నీ నా కనవసరం!” రామదాసు కుటుంబానికి అన్నాడు.

“అయినా నాకవసరం. అందుకే చెప్తున్నాను!” అమె అన్నది.

“చూ కవన్నీ అవసరంలేదు కల్పకంగారూ! ఇవన్నీ మీరు ఏనాడో తెంచుకున్న బంధాలు. ఇక ఆ బంధాలు లేనప్పుడు ఎందుకు వచ్చినట్టు? ఎవరైనా చూస్తే బాగుండదు. నిర్మలంగా సాగి పోతున్న మీర బ్రతుకులో నిప్పులు చల్లకుండా, మీరు ఇప్పుడే ఇక్కడనుండి నిష్క్రమిస్తే సంతోషిస్తాను.”

“హూ! పోపొమ్మని కుక్కను తరిమినట్టు తరుముతున్నారు. సరే-కానీయండి, ఒకమాట—మీరా వివాహమని తెలిసింది....”

“ఆ.. ఈ నెలలోనే.”

“ఈ వివాహం ఎవరు కుదిర్చారు?”

“మీకెందుకు?”

“రామదాసుగారూ!” కల్పకం అదిలించినట్లే అన్నది: “నీకెందుకు—నీకెందుకు! ఇంతకంటే ఏమీ అనలేరా మీరు? ఎవరోప్పుకున్నా లేక

పోయినా నేను మీర కన్న తల్లిని, నవ మాసాలూ మోసి కన్న తల్లిని!” ఆవేశంగా అరచేతితో గుండెమీద కొట్టుకున్నది.

“మీది ఆడమనసు. మీరైనా చెప్పండమ్మా!” అంటూ పార్వతి చెన రెండడుగులు వేసింది.

అయితే, అంతవరకూ ఆసహ్యంతో ఇదంతా తిలకించుతూన్న పార్వతి, ఉలికిపాటుతో రెండడుగులు వెనక్కు వేసింది చకచకా.

గ్రహించిన కల్పకం కుంచించుకు పోయింది. తాను ఈ సమాజంలోని సభ్యులుంటుంటే కులందరికీ అస్పృశ్య!

గుండెలు పిండే బాధనూ, ఎగసివచ్చే నిట్టూర్పునూ అణచుకుంటూ, తననుతాను సంభాళించుకుని తిరిగి కూర్చున్నది కల్పకం.

“చూడండి రామదాసుగారూ! ఒక్కమాట చెప్పాలని నేను వచ్చాను. నా బ్రతుకులాగే నా బిడ్డ బ్రతుకుకూడ నాకనం కాకుండా వుండాలంటే మీరు ఈ వివాహం ఆపుచేయాలి. నరహరితో కాకూడదు మీర వివాహం!”

రామదాసు నిర్విణ్ణుడయ్యాడు.

పార్వతి తన ఆశ్చర్యం నుండి కోలుకొని ఆసహ్యత ఉట్టిపడ్డాన్న స్వరంతో అన్నది: “కన్నతల్లిని చెప్పకుంటూ, ఇదేం చూతుకం? పీటలవరకూ వచ్చిన పెళ్ళిని నాకనంచేసి, కన్నబిడ్డ కుత్తుక కోయాలని చూస్తున్నావా? ఇదేనా నీకన్న ప్రేమ?”

“మీకు తెలియదమ్మా!” దీనంగా అన్నది కల్పకం: “కన్నబిడ్డ కుత్తుకను మీరంతా కోనేయత్నాలు చేస్తూంటే నేను ఆపుదామని వచ్చాను. నరహరి తల్లి బ్రహ్మరాక్షసి. అయింట మీరవంటి నోరులేని పిల్ల సుఖపడలేదు.”

“మీకెలా తెల్పు?” రామదాసు ప్రశ్న.

“నాకు....బంధువర్గంలోని ప్రీయే అమె! అమె పెద్దకోడలిని కిరోసిన్ పోసి అంటించి చంపివేసిందని అందరికీ తెల్పు. అయినా సాక్ష్యాలు లేనందున కోర్టులో కేసునిలవక, బ్రతికి బయట పడింది. రెండవ కొడుకు భార్యను లక్ష కట్నం తెస్తేకానీ రానవసరంలేదని బచ్చితంగా చెప్పి యంతవరకూ కాపురానికి తీసుకు రాలేదు. పెళ్ళై ఆరేళ్ళైంది. ఎనిమిదేళ్ళనాడు పెళ్ళి చేసుకున్న పెద్ద కూతురు అత్తింటి ముఖం చూడదు. ఇక్కడే వుంటుంది. మరోకూతురు వివాహంకావలసివున్నది. అటువంటి యింట-ఇల్లుకాదు—నరకంలో మీరను ఎందుకు వినరి వేస్తున్నారు మీరు? ఆ కుటుంబానికి ఎంతమాత్రం మంచి చేయలేదు.”

“హూ!” రామదాసు లేచి పదార్థుచేస్తూ అన్నాడు: “ఇన్ని ఆలోచించి, వచ్చినచోట మాత్రమే పిల్లనిచ్చుకోగల కత్తి అర్హతా మనకున్నాయా?”

దెబ్బతిన్నట్లు చూచిన కల్పకం నిస్సహాయంగా తలవచ్చుకున్నది.

కొంత తడవు భయంకర నిశ్శబ్దం తాండవించింది.

“మీరా తండ్రి ఆ ప్రి ఏదో వ్రాశారనుకుంటాను మీరా పేర?”

“ఐను!”

“మరి అర్హతల గురించి ఆలోచిస్తున్నా రెండుకూ మీరు? దబ్బు దగ్గర తల వంచని దెవరు?”

“ఈ మాట మీరు నన్నడుగుతున్నారా? మీరు తల వంచారా దబ్బు దగ్గర?”

కల్పకం ఎవరితోనైనా వెళ్ళిపోయిందో అతడు శ్రీనివాసరావు వద్ద వనిచేనే ఒక చిన్న గుమాస్తా, ఆ రోజులలో.

“మీరాను మనసారా యిష్టపడి చేసుకుంటున్నాడు నరహరి. మీరా కేమమూ, భవిష్యత్తు కాంక్షించేవారైతే మరలా ఎప్పుడూ ఇక్కడికి రావద్దు. మీ విషయం తెలియటానికి వీల్లేదు. మీరాకూ మీకూ వున్న సంబంధం మరుగున పడిపోయింది. అదిప్పుడు వెలికి రావటం కేమకరం కాదు.”

“ఏమిటి?” అరచినట్లే అన్నది కల్పకం: “మీరాకూ నాకూ వున్న సంబంధం....మరచి పోయిందా లోకం? ఇదెలా?”

“మీరా నా తమ్ముని బిడ్డగా పెరుగుతున్నదిక్కడ!”

“వద్దువద్దు.” ఏదో ఆవేశించిన దానిలా భయంతో ఊగిపోతూ చేతులు అడ్డంగా ఊపుతూ లేచి నిలబడింది. “వద్దు రామదాసుగారూ, అంత సాహసం వద్దు. ఈ భయంకర సత్యం ఎప్పుడో ఒకప్పుడు బయల్పడి తీరుతుంది. అప్పుడు మీరా బ్రతుకేమవ్వాలి?”

“ఈ విషయంతెలిస్తే మీరాను వివాహమాడటానికెవ్వరూ ముందుకు రారు. అప్పుడు మీరా బ్రతుకేమవ్వాలి?” రామదాసు అడిగాడు.

“ఎవరో విశాల హృదయులు వుండకపోరు.”

“ఉండరు. ఉంటారన్న భ్రాంతి కూడా నాకు లేదు. ఈ సమాజానికి సంసార ధర్మాలకూ బద్ధులై వుండేవారు ఆడపిల్లను ఎంత కాలం అవివాహితగా యింట వుంచుకోగలరు?”

రామదాసు మాటలు పూర్తి చేసి చేయకముందే, “ఈ వివాహం జరిగి తీరుతుంది!” అని ఖచ్చితంగా అంటూ ప్రవేశించింది మీర.

“నువ్వు మేల్కొనేవున్నావా?” ఎవరికి వారే అప్రతిభులయ్యారు.

“ఔను, అన్నీ ఆసాంతం విన్నాను కూడా!” తన సహజగంభీర ముద్ర చెదరకుండానే మాట్లాడుతున్నది మీర. “మీరు ఎక్కువనేపు మేలుకోకూడదు బాబయ్యగారూ! నడవండి, ఇక పడుకోండి.”

కల్పకం దెస చూడనై నా చూడలేదు మీర.

“మీరా! నా తల్లీ, ఒక్కసారి....ఒక్కసారి యిలా రామ్మా!” చేతులు చాపింది కల్పకం,

ఆస్వాయంగా గుండెలకు హత్తుకోవాలనే తహ తహతో. ఆమె కనుల నుండి హిమనదారే ప్రవహిస్తున్నాయి.

“ఎందుకు?” అసహ్యం ఉట్టిపడే చూపుతో పోయి రామదాసు వెనక నిలబడింది మీర.

“మీరా! నేను....నేను నీ కన్నతల్లిని మీరా! ఒక్కసారి యిలారా తల్లీ, ఈ చేతులలోకి రా!”

మీరా గాంభీర్యం చెక్కుచెదరలేదు: “తల్లి ఒడిలో నిశ్చింతగా ఆడుకోవలసిన బాల్యావస్థ కాదు నాది!” అటు చూడకనే మాట్లాడింది.

భూమ్యాకాశాలు గిర్రున తిరుగుతున్నట్లు అనిపించి కల్పకం క్షణాలలో, నెలల తరబడి జబ్బుపడిన దానిలా నీరసంగా అయిపోయింది.

“మీరా! తల్లిని చూడటానికి తహతహలాడుంటావనుకున్నాను కానీ....నువ్వు నన్నింత ఏహ్యభావంతో మనసున చిత్రీకరించుకున్నావామ్మా?” నూతిలో నుండి వచ్చినట్లున్నదా స్వరం.

మీర మాట్లాడక ఎటో చూడసాగింది.

“నన్ను క్షమించు తల్లీ! వదలిపెట్టానే కానీ నీ కోసం నిత్యం ఈ తల్లి గుండె ఎంత చిత్ర హింస ననుభవిస్తూన్నదో నీకు తెలియదు. ఎటువంటి మోరసంకట స్థితిలో మనకు ఎడబాటు జరిగిందో నీవర్థం చేసుకోలేవు.”

ఈసారి మీరా దృష్టి కల్పకం దెస తిరిగింది. “తెలియకపోయినా ఊహించుకోగలను ఎటువంటి పరిదీన పరిస్థితిలో ఒక అబల తన సర్వాన్నీ త్యజించి బయటి ప్రపంచంలో అడుగిడుతుందో! నాకు మీపై తేలిక భావం లేదు.”

“మరి?”

“తల్లిలేని బిడ్డ స్థితి ఈ దేశంలో ఎంత నరక సదృశమో తెలియదా? నరకకూపం నుండి మీ విముక్తి కొరకు మీరు దారి వెతుక్కున్నారు. ఆ దారికి రెండేళ్ళ పసిపాప - పాలుగారే పసిపాప - కన్నబిడ్డే అడ్డమైపోయిందా? మీరు చేసిన పనికి నేను దుఃఖించటం లేదు, బాధపడటం లేదు. కానీ ‘కన్నబిడ్డను కాకుల నడుమ వదలిపోవటానికి ఎలా మనస్కరించింది, ఒక్క చిటికెడు విషంతో నా ప్రాణం తీసి నన్నెందుకు భూస్థావితం చేసి పోలేదూ మా అమ్మ?’ అనే ఏడ్చాను నాకు ఊహ వచ్చిన దగ్గర్నుంచీ కూడా. ‘లేచిపోయిన దాని కూతురు, లేచిపోయిన దాని కూతురు’

అంటూ ఆ యింట అందరూ - ఆడా మగా, పిన్నా పెద్దా, నౌకర్లూ చాకర్లూ కూడా ఎంత అల్పదృష్టితో చూసేవారో నీకేం తెల్సు?”

కన్నీరు మున్నీరుగా విలపించుతున్న కల్ప కానికి మాటలు కరువయ్యాయి.

“కన్నతల్లీ నిర్దాక్షిణ్యంగా వదలిపెట్టి పోయింది. కన్నతండ్రి కూడా బరువును ఇక్కడ దింపి వెళ్ళిపోయారు. ఏ సంబంధమూ లేని ఈ వృద్ధుల గుండెలపై కుంపటినై కూర్చున్నాను. వీరి బాధ్యతను నెరవేరజేయాలి. అందుకే ఈ పెళ్ళి!”

“ఇది పెళ్ళి కాదు, ఉరి శిక్ష! మీరా, తెలిసి తెలిసి గోతిలోనికి దిగకు తల్లీ!” అనునయ స్వరంతో ముందుకు వంగి కుమార్తె చుబుకాన్ని పట్టి చెప్పబోయింది.

సర్ప దష్ట వలె వెనుకకు తగ్గింది మీర. “నా ఆలన పాలనలు పదహారేళ్ళ క్రితం వదలి పెట్టిన వాళ్ళు ప్రస్తుతం నాకేమీ కారు. ఇక నీవు వెళ్ళవచ్చు. ఇంత శ్రమ ఎప్పుడూ తీసుకోవద్దు. పదండి బాబయ్యగారూ లోపలికి,” నిష్కర్షగా అనేసి, రామదాసును లేవదీసి లోపలికి నడిపించు తూన్న మీరనే చూస్తూ, “మీరా!” అన్నది కన్నీటితో కల్పకం.

“అః!” క్షణం ఆగింది మీరా. వెనుకకు తిరగకుండానే అన్నది: “కడుపున పుట్టినందుకు నీకు నమస్కరించవలసిన బాధ్యత వున్నదను కుంటాను! కాని నా మనశ్శరీరాలు రెండూ కూడా అంగీకరించడం లేదు. నా బాధ్యతలకు దూరమైన నీవు నా ప్రేమ గెరవ మర్యాదలను కూడా అందుకోలేవు!”

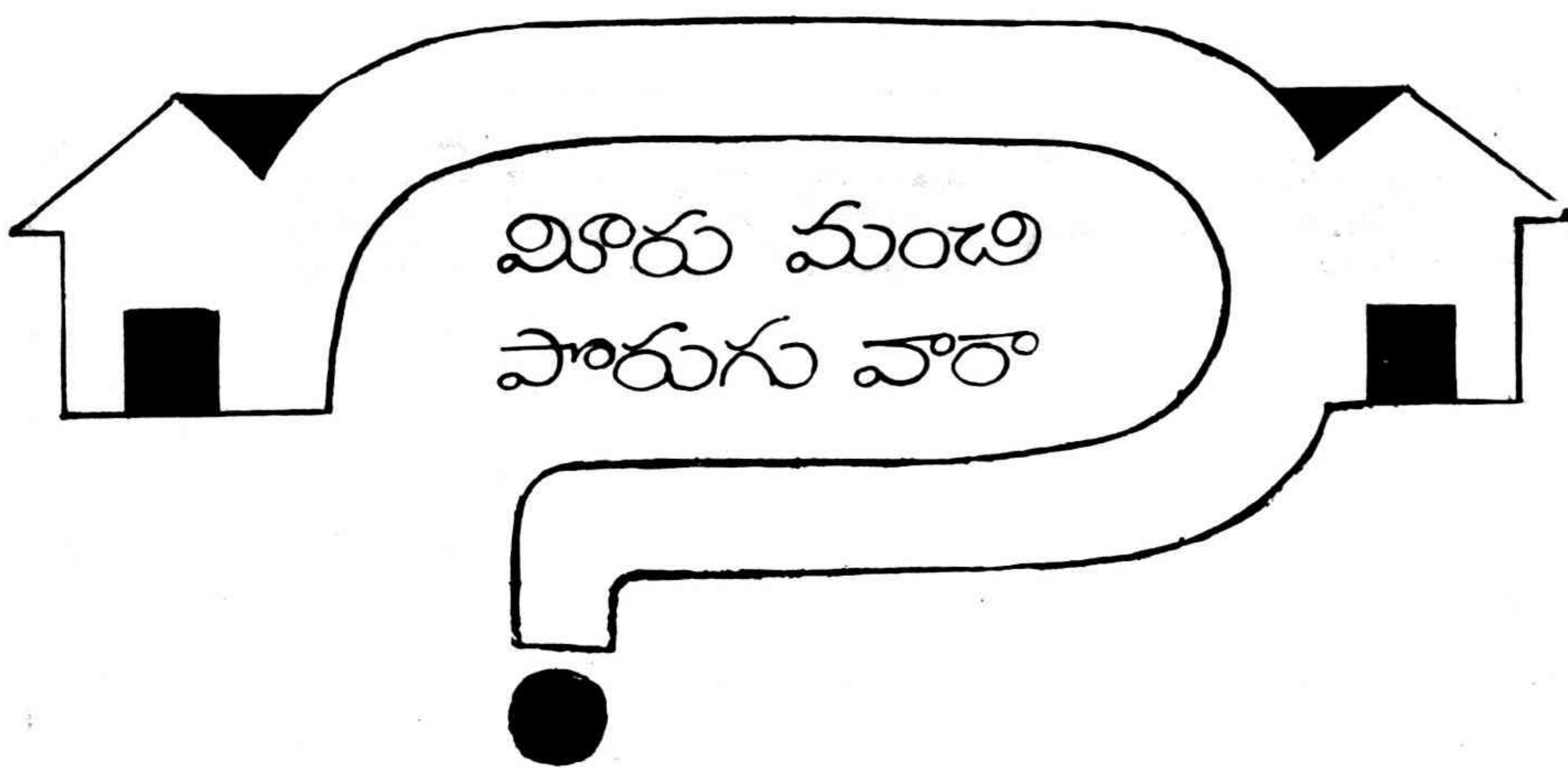
ఆ నిరసనకు కల్పకం వదనం ఎంతగా వాడి మలినమైపోయినదో మీర చూడలేదు. చూడ గలిగితే మాత్రం ఆమె తప్పక బాధపడి వుండేది.

ఆ అంధకారంలో, ఆ అంగణంలో, ఒంట రిగా నిలబడి రోదించుతున్న కల్పకం రోదన అరణ్య రోదన!

“అంతర్యామీ! పిచ్చుకపై బ్రహ్మాత్మలాగా ఈ అవనిపై హైందవ శ్రీకి ఎంతటి శిక్ష విధించావ్! అబలను ఇనుప గొలుసుల వంటి సంఘ సూత్రాలతో బంధించావ్! ఒక్కసారి చేసిన పొరపాటుకు ఆజన్మాంతం ఏడవమన్నావ్! దీనికిక విరుగుడే లేదా?”

[నశేషం]

మీరు మంచి పొరుగు వారా

ఒక ఇంట్లో దిగే ముందు, ఇరుగు పొరుగులు చూసి దిగమన్నారు. అంటే — ఇరుగువారికి పొరుగువారికి అంత ప్రాముఖ్యం వున్నదన్నమాట. సంఘ జీవనంలోని ఇరుగు పొరుగుల సఖ్యతకు వున్న ప్రాధాన్యత అంతటిదన్నమాట. అయితే ఇవాళి రోజుల్లో — ముఖ్యంగా పట్టణాల్లో — ఇరుగువారెవరో, పొరుగువారు ఎలాంటివారో కూడా తెలియని స్థితిలో వున్నారంటే — అందులో ఆశ్చర్యం లేదు. కాని, అది మంచి విధానం కాదు. మన పొరుగువారికి మనం పొరుగువారం. వారికి మనం ఎంతో, మనకీ వారూ అంతే. వారి అవసరం మనకీ, మన అవసరం వారికీ వుంటుంది — వుండాలి. పొరుగువారిని మంచి చేసుకోవడంలో ఎన్నో లాభాలున్నాయి. 'మంచి పొరుగు' వున్నవారికి ఎన్నో సదుపాయాలు కలిపివస్తాయి. అంచేత — మీరు ఎలాంటి పొరుగువారు? అన్న విషయాన్ని ఒక్కసారి ఆలోచించుకోండి. అలా ఆలోచించుకోడానికి ఈ కింద వున్న ప్రశ్నలు మీకు సహాయం చేస్తాయి. ఈ ప్రశ్నలు చదివి — పక్కన 'అవును' 'కాదు' అని రాసుకోండి. 'అవును' అయితే ప్రశ్న పక్కన వున్న గడిలో ✓ — ఇలా మార్కు చెయ్యండి. 'కాదు' అనుకుంటే ✗ — ఇలా మార్కు చెయ్యండి. అన్నీ అయిన తర్వాత ఎన్ని రైట్లు వచ్చాయో చూసుకోండి. ఇరవై రైట్లకు పైగా వస్తే — మీరు "మంచి పొరుగు" అన్నమాటే. పదిహేను వస్తే — పర్వాలేదు; పది వస్తే.... అబ్బే!.... లాభం లేదు .... అందువల్ల — మీరు 'మంచి పొరుగు' అనిపించుకోడానికి, పొరుగువారి సహాయం పొందడానికి కృషి చెయ్యాలన్నమాట!

1. మీ ఇరుగు పొరుగు ఇళ్ళలో ఎవరెవరున్నారు మీకు తెలుసా? ☐
2. వాళ్ళే వరయినా కనిపించినప్పుడు మీరు పలకరిస్తారా? ☐
3. వాళ్ళు ఎదుటబడితే, తల తిప్పుకుని వెళ్ళిపోకుండా, కనీసం చిరునవ్వునా నవ్వుతారా? ☐
4. వాళ్ళ యిళ్ళకు మీరు తరచుగా వెళ్తావుంటారా? ☐
5. వాళ్ళు కూడా తరచుగా మీ యింటికి వస్తావుంటారా? ☐
6. వాళ్ళకు ఏదైనా చిన్నచిన్న అవసరాలు వస్తే మీరు తీరుస్తారా? ☐

7. వాళ్ళు మీకు అవసరమైన సహాయాలు చేస్తూ వుంటారా? ☐
8. మీ పిల్లల్ని పక్కవాళ్ళ యిళ్ళకి పంపుతావుంటారా? ☐
9. వాళ్ళ పిల్లలు మీ యింటికి వస్తే — వాళ్ళను చక్కగా పలకరించి మాట్లాడతారా? ☐
10. ఆ పిల్లలకు తరచుగా మీ యింటికి రావాలనీ, మీతో కబుర్లు చెప్పాలనీ వుంటుందా? ☐
11. పొరుగువారికి సంబంధించిన వ్యవహారాల్లో మీరు అనవసరంగా కలిగించుకోకుండా వుంటారా? ☐
12. వాళ్ళ దగ్గర ఈ పక్కవారి గురించి, వీరి దగ్గర వారి గురించి అనవసరమైన మాటలు చెప్పుకోకుండా వుంటారా? ☐

13. అర్జెంటుగా మీకు అరగ్లాసుడు చక్కెర, ఒక కరేపాకు రెమ్మో ఏదో ఒకటి కావాలని వస్తే పక్కవారిని అడిగారనుకోండి. వారు ఇస్తారా? ☐
14. వాళ్ళ దగ్గర వున్నా సరే "లేదే" అని అంటారని అనుకుంటారా? ☐
15. వారేదైనా మిమ్మల్ని అడిగితే — వెంటనే ఇస్తారా? ☐
16. మీరు వారూ కలిసి సినిమాలకి, పేరంటాలకి వెళుతూ వుంటారా? ☐
17. మీ కష్టసుఖాలూ, వారి కష్టసుఖాలూ ముచ్చటించుకుంటూ వుంటారా? ☐
18. ఐనదానికి, కానిదానికి పూసుకుని తిరక్కుండా అవసరం వచ్చినప్పుడే పక్క వాళ్ళతో మాట్లాడతారా? ☐
19. ఇరుగు పొరుగు వారి దగ్గర పత్రికలు, పుస్తకాలూ తెచ్చుకుంటే వెంటనే ఇచ్చేస్తారా? ☐
20. పక్కవాళ్ళు మీ దగ్గరేదైనా పుస్తకం తీసుకెళ్ళి వెంటనే ఇవ్వకపోయినా, అట్ట చింపేసి ఇచ్చినా అంతగా ఏమీ పట్టించుకోరా? ☐
21. పక్కవారి యింటికి సంబంధించిన చెత్తలాంటిదేదైనా, మీ గుమ్మం ముందు పడితే 'పోన్లే' అని సర్దుకుపోతారా? ☐
22. మీ పొరుగువారు మీ యింట్లో లేని వస్తువు ఏదైనా కొనుక్కుంటే — మీరు సంతోషిస్తూ, అది చూద్దానికి వెళ్తారా? ☐
23. పొరుగింట్లో ఏదైనా ఇబ్బందిలాంటిది కలిగితే మీరు వెళ్ళి కనీసం మాట సాయమైనా చేస్తారా? ☐
24. పొరుగువారు ఏ చిన్న విషయానికో మీతో పోట్లాటకి వస్తే, పోట్లాట పెరగనివ్వకుండా మీరు సర్దుకుపోతారా? ☐
25. మీ యింట్లో శుభకార్యం జరిగినా, మీకు ఏదైనా ఇబ్బందిలాంటిది కలిగినా, మీ ఇరుగువారు వచ్చి పాలుపంచుకుంటారా? ☐

పిల్లల కుళ్లు - పరిశుభ్రత

“ఒరేయ్ బాబీ! కాపీ తాగి-పోయి మళ్ళీ పడుకోరా! ఈ కప్పును ఎవరైనా తన్నేస్తే మళ్ళీ కాపీ ఇవ్వను” ఒక ముప్పై ఏళ్ళ తల్లి తన బడేశ్ కొడుకుకు ఒకరోజు ఉదయమే చేస్తున్న విన్నపం ఇది.

ఆ పిల్లవాడు మళ్ళీ పడుకున్నా ఆ తల్లికి అభ్యంతరం లేదు. అలాగే అతను పళ్ళు తోముకోకపోయినా ఆమెకు అక్కరలేదు. తాను చేసిన కాపీ వృధా కాకుండా ఉండేచాలు!

‘అమ్మో! బ్రష్టుతో పళ్ళు తోముకోవటమే! అలా చేస్తే పళ్ళు ఉంటాయా? ఈ బ్రష్టు తగిలితే పళ్ళు దెబ్బతినవు....?’ మరో తల్లి బ్రష్టుతో పళ్ళు తోముకుంటానన్న తన కూతురికి అది తగని పని అని చెబుతున్న వైనం ఇది!

ఇలాంటి చిత్ర విచిత్రమైన మనస్తత్వా లతో పిల్లలను తాము వక్రమార్గాన పెడు తున్నామన్న సంగతి కొందరి ఇల్లాళ్ళకు బోధపడితే ఎంత బాగుంటుంది!

మన పళ్ళను, నోటిని శుభ్రంగా ఉంచు కోకపోవడమే చాలా జబ్బులు మనకు రావడానికి అసలు కారణం. అంచేత పిల్లలకు పళ్ళు ఎలా తోముకోవాలో నేర్పడంతోబాటు, అవి శుభ్రంగా ఉంచుకోకపోతే జబ్బులు వస్తాయనే విషయం కూడా తెలియబరచ వలసిన బాధ్యత తల్లుల మీద ఉంది.

చిన్ననాటి అలవాట్లు చాలావరకు పెద్ద వాళ్ళయక కూడా అలాగే ఉంటాయి. అంచేత చిన్న పిల్లలకు మంచి మాటలు చెప్పి, అప్పుడే చక్కదిద్దాలి. చిన్నప్పుడు అలా వదిలేస్తే, పెరిగి పెద్దయిన తర్వాత మంచి అలవాట్లు కొత్తగా నేర్చుకోవాలంటే- చాలా కష్టం.

ఆరోగ్యంగా ఉండాలంటే, ఆహారాన్ని చక్కగా నమిలి మింగడం అవసరం. అలా ఆహారాన్ని నమిలి మింగడానికి పళ్ళు ఆరోగ్యంగా ఉంచుకోవడం అంతకన్నా అవసరం. అంచేత చిన్నతనం నుంచే పిల్లలకు మంచి టూత్ పేస్టులతోను, మెత్తని టూత్ బ్రష్ల తోను పళ్ళు (నిలువుగా) తోముకోవడం నేర్పడం మంచిది.

మామూలుగా పిల్లలకు మొదట మొలిచే పళ్ళు (వీటిని పాలపళ్ళు అంటారు) రాలిపోయి, వాటికి బదులు కొత్త పళ్ళు మొలుస్తాయి. ఇలా రెండోసారి మొలిచే పళ్ళు రాలిపోతే, ఇక మళ్ళీ పళ్ళు మొలవవు. ఏ కట్టుడు పళ్ళో కట్టించుకొని కాలక్షేపం చేయాల్సిందే!

చాలామంది పిల్లలు నాపిరకం పళ్ళ పొడులతో పళ్ళు తోముతారు. చౌకగా దొరుకు తున్నాయి కదా అని కనిపించిన పళ్ళపొళ్ళతో పళ్ళు తోమితే కొంత కాలానికి పళ్ళు పట్టు తప్పి ఆడడం ప్రారంభిస్తాయి. ఒంటి ఆరోగ్యం పళ్ళమీద ఆధారపడి ఉందనే సంగతి గుర్తుంచుకొని వాటి రక్షణకు పనికి

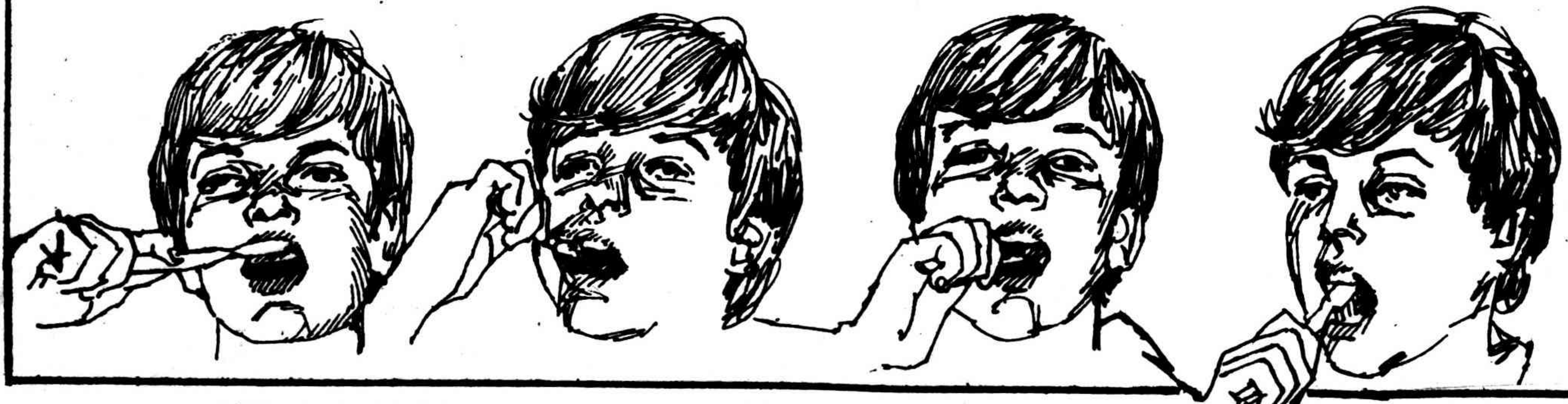
వచ్చే పళ్ళపొడులనూ, టూత్ పేస్టులనూ వాడడం చాలా మంచిది.

చిన్నపిల్లలకు పళ్ళు జబ్బులేవైనా వస్తే ఎలాగూ పాల పళ్ళు పడిపోయి, కొత్త పళ్ళ వస్తాయి కదా అని అక్రద్ధ చేయకూడదు. ఉదాహరణకు ఒక చిన్న పిల్లకు పన్ను రాలిపోయిందనుకోండి. దాన్ని అలాగే వదిలేస్తే, పక్కనున్న పళ్ళ దాని చోటిని అక్రమించి, మళ్ళీ కొత్త పన్ను మొలవడానికి అడ్డువస్తాయి. ఇలా ఆయితే పళ్ళు కొక్కిరి విక్కిరిగా తయారవుతాయి. వాటిని శుభ్రం చేయడం కష్టమైపోతుంది. అలా వదిలేస్తే- ఆ పిల్లకు పళ్ళ జబ్బులు-వాటితో తక్కిన జబ్బులూ వచ్చి ఆరోగ్యం చెడిపోతుంది.

అంతేకాదు. అలా వదిలేస్తే అసలు కొత్తగా పన్ను మొలవకపోవడం- ఒకవేళ మొలిచినా-అదీ ఏదో రోటుతో మొలిచే ప్రమాదం-ఉంది.

చాలామంది పిల్లలు నోట్లో పేలు ఉంచుకుని ఎడతెరపి లేకుండా చీకేస్తూ ఉంటారు. అలా చేయడం వల్ల ముందు వరస పళ్ళ అమరిక కాస్త మారుతుంది. ఆ పిల్లలు వేళ్ళు చీకడం మానేశాక, పళ్ళ అమరిక మామూలు స్థితికి చేరుకుంటుంది.

పళ్ళగురించి ఎప్పుడు ఎలాంటి అనుమానాలు వచ్చినా, దంతవైద్యులను సంప్రదించడం మంచిదేకాదు; అవసరం కూడా. ✽

నిపో

లీక్-ప్రూఫ్ బ్యాటరీలు

చిరకాలపు మన్నికతో కూడిన సాటిలేని శక్తిగలవి

నిపో హైపర్ మరియు హై-టాప్ బ్యాటరీలలో ఎలక్ట్రోలిటిక్ మేంగనీస్ డయాక్సైడ్ ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఇది బ్యాటరీయొక్క శక్తిని, మన్నికను అధికం చేస్తుంది. అంతేగాకుండా బ్యాటరీ దానంతటదే శక్తిని పోగొట్టుకోవడాన్ని తగ్గిస్తుంది.

మెటల్ జాకెట్ వలన రక్షణ

పేటెంట్ చేయబడిన లీక్-ప్రూఫ్ నిర్మాణంగల నిపో బ్యాటరీలు లోపల విన్డెల్ కేసింగ్ గలిగి మెటల్ జాకెట్ తో నిర్మింపబడ్డాయి. దీనివలన మీ ఉపకరణములకు హాని చేసే తమ, లీకేజ్ నిరోధింపబడుతుంది.

జపాన్ దేశపు నేషనల్ వారి
సాంకేతిక విజ్ఞానంతో

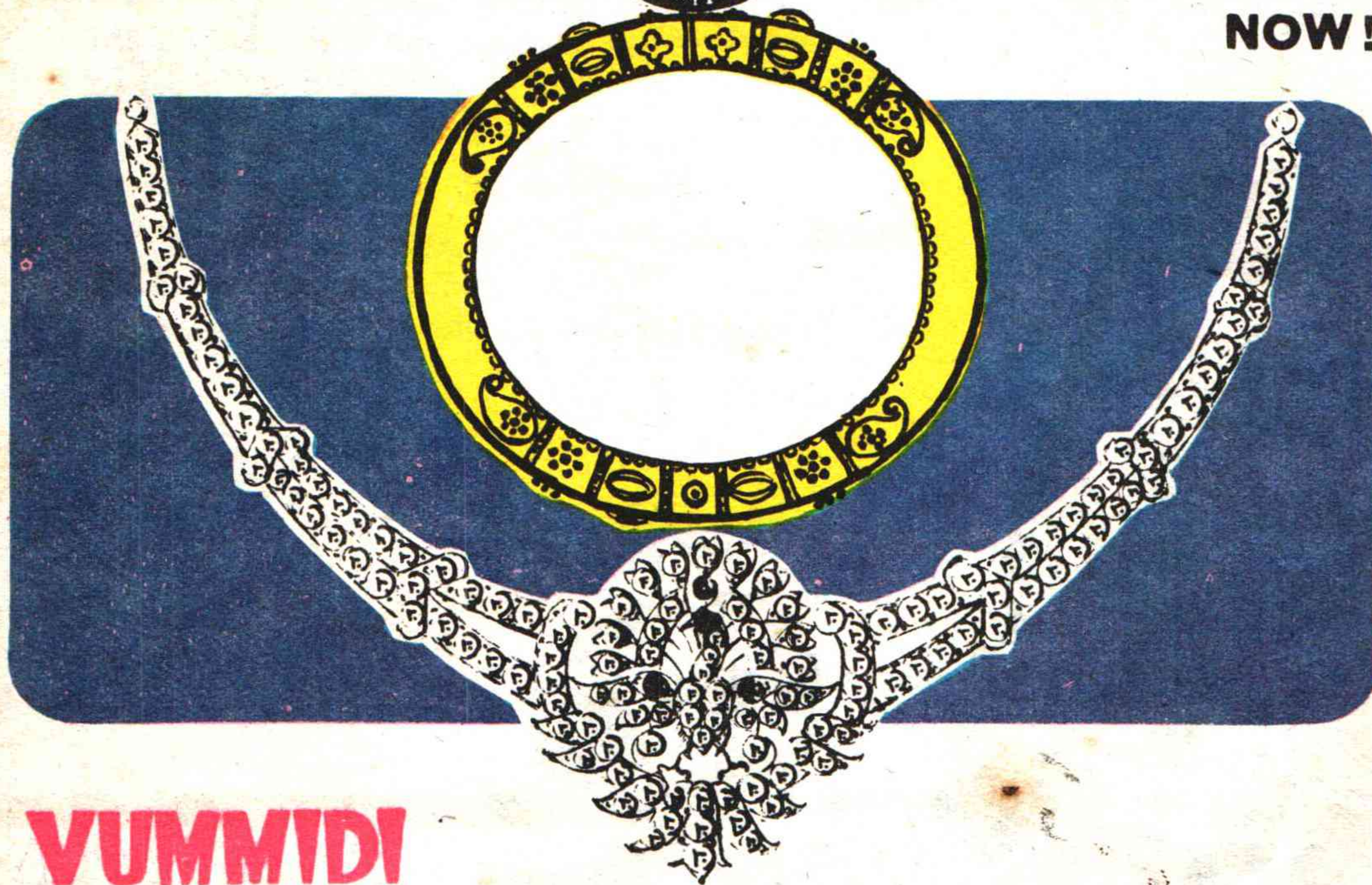
ఇండో నేషనల్ లిమిటెడ్ వారిచే తయారుచేయబడినవి

FREE!

A BEAUTIFUL
HANDCRAFTED
MULTIPURPOSE
SILVER LAMP
FOR EVERY MEMBER

JOIN
vbc's MONTHLY
JEWELLERY
SAVING
SCHEME
NOW!

**VUMMIDI
BANGARU CHETTY SONS**

CORNER SHOW ROOM : 28 N. S. C. BOSE ROAD
MADRAS-600 001 ... PHONE : 39797
BRANCH : PANAGAL PARK, T. NAGAR,
MADRAS - 600 017 ... PHONE : 442407

75 years of acknowledged excellence